

311423

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడుచున్నది

Vol. 12 }
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ జూలై నెల 29-వ తేదీ బుధవారము
శ్రీ కృష్ణనామ సంవత్సరము, శ్రావణమాస శుద్ధ అష్టమి ౮.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిచుండును

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసములు లేవు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పోట్లబోగొట్టును.
బెఱుకుల భేదించును వాపుల బాపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డబ్బన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

కామినియా నూనె
వెంట్రుకలే అందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుదు
వెంట్రుకలు దువ్విసపుడు ఊడకమున్నే త్వర
పడకపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగ
పాడగును అట్లుకాకుండ నేడే కామి
యా నూనెను వాడి సత్వరముగా
శిరోజముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకలకే
జాడ్యమున్నను మాన్పి ఈ దివ్యౌషధము
వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లు
చేయును ఒక పరిక్షవల్ల మీకే తెలియగలదు.
మీ శిరోజముల నతి శుభ్రపరచును బుడ్డివెల
1 రూపాయి. 3 బుడ్ల ఖరీదు రూ 2-10-0.
వీశిచార్జీలు ప్రత్యేకము.

ఆటో దిల్ బహారు

మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న
ఆటో దిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.

1 అవున్సు బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 1 డ్రాం బుడ్డి 0-12-0
1/2 డ్రాం బుడ్డి 0-8-0] మీ చేతిరుమాలునందు

స్మృతులు వేసికొన్న పరిమళ మన్నిదిశలను వ్యాపించును.

పై కామినియానూనె, ఆటో దిల్ బహారు మందుసరకులను ప్రతివోటను విక్రయింప
బడును. లేకున్న సోల్ ఏ శెంట్లగు:—

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 జమ్నామణి, బొంబాయి అని వ్రాసిన బడయగలరు.

వెల్లింగ్ టన్ సి నీ మా

25-7-25 శనివారమునుండి 31-7-25 శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 అట్లు రాత్రి 9-30
శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3 X-15 ని॥ కూడ
ప్రచర్యనము గలదు.

పాతీస్ క్రొత్త శీరియల్

రూత్ రోలండు ఇన్
రూత్ ఆఫ్ రేంజి (కడపటి భాగము)
అత్యద్భుతము, తప్పక చూడవలసినది.

మాన స్థోల్లా సి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వెలసులభము! (పోస్టుఖర్చులుప్రత్యేకము) గుణమధికము!
శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగెడి వైశ్యకాకరి
కీమాత్రలు దివ్యావృతము. అజీర్ణము, అరుచి, అవులింతలు,
అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల
యందు బలక్షయము, పిక్కులు, పార్శ్వములు, శిరస్సు,
ప్రేళ్లు, అధులు మొదలగువానియందు గలిగెడి నొప్పులను
బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు చేర్చును.
ఈమాత్రలు మేహవాలెనొప్పులను వెంటనే మాన్పును
ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ
మునుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును
ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:— (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

ఆయుర్వేద హాషధ రత్నాకరమ్

అపూర్వ అత్యద్భుతగ్రంథము

కొద్దికోజులువరకు వెల 3-0-0.

2046

శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి

ప్రిన్సిపాల్ అండు సీనియర్ డాక్టరు, రేజవాడ,

గాలులో ఖాదీ ప్రచారము

ఖాదీ ప్రతిష్ఠానువారి ప్రకటన

ముత బహుచాగురు, అ. భా. కాంగ్రెసు సంఘం కార్యనిర్వాహక సభకు వచ్చినపుడు కలకత్తాలో గాంధీజీగారు కత్తెలను విక్రయించుటను గాంచి, ముందు గాంధీ దాసుగార్ల బొమ్మలు, కాంగ్రెసు ప్రిఫరెన్సులును మర్యాదగలేదని చెలిసి, వారిని నే పశువులను సర్దిఫీకేటులు తొలగించగోరిరి.

మంచి కద్దగు విక్రయించవలెను. లేదా వారి పేర్లను ప్రకటించెదననిరి. కత్తెకద్దరు విక్రయమువలన కద్దరువ్యయము చాల వెనుకబడుచున్నది. కావున సదరు దుకాణదారులు శ్రద్ధ వహించెదరని దలచుచున్నాము.

జనూరులో రాట్నములు

ఫరీదు పురమునందు నారాయణులు, నుండు కలకత్తావిశ్వ విద్యాలయము క్రిందనున్న మైన్స్ కలలోనే నూలు వడుకుట నిర్బంధించిరి. ఫరీదుపూరు పాతశాల అధికారులను గాంధీగారి విషయమున అభినందించిరి. విద్యార్థులు తీయు నూలు చాల సన్నముగ నున్నది.

రాయబహదూరు జాదునాదు ముజుందారుగారు కద్దరు విషయమున చాల శ్రద్ధ వహించుచున్నారు. వీరు ఆదినుండియు స్వయముగ నూలుదీయుటయం దభిలాషగలవారు. బాబు హరి పనాదుభట్టాచార్యులగారుకూడ కడుశ్రద్ధ వహించుచున్నారు. వీరిద్దరి ప్రోత్సాహమువలన జనూరులో కద్దరుపని చాల అభివృద్ధి కాగలదు.

బోగ్రా

బోగ్రాలోని జ్ఞానమంగల్ వారు వహతునకు రూ 1500 బహుమతినియ్యగామహాత్ముడాధనము కాది ప్రతిష్ఠాపన వారికిచ్చెను. వారు బోగ్రాలో కద్దరుపరిశ్రమ స్థాపించెదరు. ఇప్పుడు జిలేంద్ర మోహనరాయగారి పరిశ్రమవలన కొంతపని జరుగుచున్నది.

యువకులకు రాట్నము

యువకులకద్దరుధరించినంతమాత్రముపరిపాదు. ఇండియా లిని వారు గుర్తింపవలెను. ఇండియా పేదరికములలోనే యాదుస్థితికి వచ్చినదని దాదాభాయి నారోజి, రమేశచంద్రదత్తు, సురేంద్ర నాదుగార్లు చెలిపియుండిరి. ఈపేదరికమునకు కారణము మన యొక్క బుద్ధిపూర్వకమున బద్ధకమే.

భారతదేశాభి మానులందు యీదురవస్థ తొలగించువిధము తెలిసికొనవలెను. స్వరాజ్యమననేమో పేదవారికి చెలియదు. వారికింత భుక్తి కలిగించవలెను. వారికి కొంతపని గల్పించిన యిదిలభ్యముగను. రాట్న మే యిదిదుకు సాధనము. దానంత లాభకరమైనది, యెల్ల రకు వీలగునది వేరొకటి లేదు. వారికి రాట్నము తీయవలెను. వారి కీరాట్న సందేశము చెల్పునదెవరు? బెంగాలులోని యువకులే. యువకులు స్వయముగా వడికినచో యితరులనుగూడ వడికింపగలరు.

భారతమాత తిరిగి పూర్వజాతిని త్యజము బడయవలెనన్న ఆమెపుత్రులు పూర్వస్థితిని యిప్పటిస్థితిని గూడ యెరుగవలెను. పూర్వము భారతదేశము శిరిసంపదలతోనుండెను. ఇప్పుడు శిరిదేశే మాడుచున్నది. ఆవిషయమును యువకులు గుర్తించవలెను. దేశసేవజేయులు యొక గౌరవము. సేవజేయగోరు ప్రతివారి యింటికి రాట్న మే యీగౌరవమును తెచ్చిపెట్టును.

ఆంధ్ర ఖద్దరుబ్యాంకు

గోదావరిజిల్లాలో ఖాదీ అభివృద్ధి

కాకినాడ ఖాదీ భాండారువారు శ్రీయుత నారాయణ మూర్తిగారి తినిభి నివేదిక ప్రకారం ఏప్రిల్ 1, మే, జూన్ నెలల్లో రూ 1000-4-4 వస్త్రములుకొని రూ 2000-0-0 వస్త్రములను అమ్మినది. ఈసంస్థ యొక్క నష్టముతో నడుపబడుచున్నదని ఖాయముగుచ్చుచున్నది. నష్టమును పూర్తి చేయుచు అప్పుకమును అభివృద్ధిచేయుటకు తగుప్రయత్నములను సందర్భ నడుపువారు చేయుదురని నమ్ముచున్నాను.

కవుతా వెంకటచలపతిరావు,

కార్యదర్శిగాను.

తుని

(స్వకీయవిలేజిరి)

జూలై 28:—మాయానియన్ బోర్డు నిలబలో నుంచి రూ 200/- లు అప్పుగానిమ్మని తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులు వ్రాసిన యు తరము 21-7-25 లేదీ యూనియన్ మీటింగలో మొదటనే చర్చకు తెచ్చివారు. 5 గురు యవ్వనదన రిగ్గరిమ్మని ఓటుచేయుటచే తీర్మాన మెడిపొయినది. మాయానియన్ బోర్డు ప్రెసిడెంటుగారి స్థానము కాళీయగుటచే తత్కాలమున ఎన్నికలగువల కెవ్వరు చైర్మన్ అగుదురాయని జనులు ఎదురు చూచుచుండ సమయమంతట సోమరాజుగారిని తాలూకా బోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు ఏర్పాటుచేసిరి.

కుసుమ

వీ. పి. చార్జి ర్యు 2-0-0.

ఈనందు గనేరియా అను పెగోగమును 24 గంటలలో నివారించి మూత్రద్వారమునుండి వెలువడు ప్రావమును మూత్రము విడువనప్పుడు గలుగు చురుకుపోటు, మొదలగు బాధలను వెంటనే నిలిపివేయును. స్త్రీలకు గలుగు యేవిధమయిన కుసుమవ్యాధులయినను ఆశ్చర్యముగా కుదుర్చును.

ఆనందకుటీరము, పోస్టుబాక్సు 246 18, బైరాగిమఠంపేడి, మదరాసు.

అంతయు శాస్త్రీయము. రహస్యములేదు.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్

ఫార్మసీ లిమిటెడ్

19, హరినెహోడ్డు, హొంటురోడ్డు, మద్రాసు.

భిషగ్రత్న ఆచంట లక్ష్మీనతి, బి.ఎ. ఎ.బి.సి.వీం., గారిచే స్థాపించబడి కొలంబో మొదలు హరి ద్వారమువరకు స్ల ప్రదేశములందును పెక్కు మొదటితరగతి బుగారు వరకములు బడసినది.

అమూల్యము లగు

ఆయుర్వేద ఔషధములకు పుట్టినిల్లు.

క్యాటలాగు ఉచితముగా యివ్వబడును.

ఏజంట్లు కావలెను.

వలయువారు మేనేజరునకు వ్రాయవలెను.

అందరితోను శాంతముగా నుండిన మీరు తప్పక నిమగ్నముగా నుండెదరు

అయితే నిమగ్నమైకొనవచ్చు లేనప్పుడు శాంతముగా నుండుట అసాధ్యము. కలతలుగల మనస్సు ఉండిన స్వేచ్ఛపాడ నుండదు.

శాంతమైన మనస్సు గోగియుండుటకు సుప్రసిద్ధమైన ఆత్రంగనిగ్రహపాత్రలను వాడుదు. అది తప్పక గుణమిచ్చును. ఇంతేగాక నరములబలహీనత, మెదడు అలసిపోవుట, ఆశ్చర్యము మొదలగువ్యాధులు మాడ గుణమగును. 82 మాత్రలు గల బుడి ధర ర్యు 1 మాత్రమే. పూర్తిగనగుము గల మాత్రా బాహున కై వ్రాయుదు.

ఆత్రంగ నిగ్రహ పాత్రసి

26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

Advertisement for jewelry featuring an image of a bangle and text: ఒకదఫా మావద్ద బేరముచేసిన మానవ్యకము మీకు తెలియును. ఉమ్మిడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ. నగలవర్తకులు, 25 చై నాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

Advertisement for Sathya Sai Baba featuring an image of a bottle and text: సత్యసాయి బాబా 25 సం॥ ల నుండి సేను లోకసేవ చేయుచుండునంత త తెలిసియుండవచ్చును. ప్రతి సం॥రము లక్షలకొలిది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆదరించుచున్నా. ఇండియావారుమాత్రమే గాక బర్మా, సిలోన్, వలయాస్తేటు, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందుండు వారుగూడ నాతో స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందరును నన్ను ఆదరింపుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడునన్ను వరచుటలేదు. నాశేరు (లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు)వంటిపిల్లలు, బాలెంతలు, పడుచు వాం, ముసలివారు, వారు వీరననేల సమస్త మానవజాతియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్తశీలములు, సకలజ్వరములు, మాంష్యము, శీతవాతము, ప్రక్కలయ్యాడ్లు, ఆకలిలేకుండుట, వలబద్ధము, జీర్ణించిన భేదాలు, కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్గు శ్వాసకాసము, పళ్లనొప్పి, నడుమునొప్పి, ఇకొల్లాయెంజు, ప్లేగు, ఎగరములు మొదలగు వ్యాధులను, ఇతరవ్యాధులను అనుపానపత్రికలో నున్న ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణములు. నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి వండిన యోగ్యతాపత్రికలు వేసకునేలు గలవు. ఒకదఫా నాతో స్నేహము చేసిన వారు మరెప్పుడు నన్ను వరవరు. 800 మాత్రలుగల బుడి 1-కి ధర 0-4-0. పోస్టుఖర్చు వేరు. 6 బుడ్ల వెల పోస్టుఖర్చుతో ర్యు. 1-8-0. 12 బుడ్లు ర్యు. 2-13-0. 25 బుడ్లు ర్యు. 5-3-0. కానిలినవారు ఈ దిగవలెలాసమునకు వ్రాయుదు. ఆయుర్వేదవైద్య పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

దేవీ మహాపాసకుడు

శ్రీయుత శ్రీ. పి. శామచంద్రారావుగారు

వీరు సుమారు నెలదినములనుండి బందరు పట్టణమున పంతులవారి మేడకు ఎదురుగావున్న యింటలో నివసించుచు లక్ష్మీ పూజచేయుచు తీర్థప్రసాదములను ప్రజల కిచ్చుచున్నారు. సుమారు పదిదినములక్రిందట పంతులవారి మేడయందు అతి వైభవముగా పూజనన్ని అయిదువండుల నారికేళములను దేవి కర్పించి కుంకు రక్షరేకులను స్త్రీపురుషుల కొసంగిరి. గ్రహ సంబంధముగ వాగ్గులు నతనిపుడతతో బాసచేయగలరు. కర్మ విమోచనమైనవారి కందరికిని పారి తీర్థప్రసాదముమీసినే మేలు కలుగుచున్నది. జనసమూహ మెక్కుడుగుటవలన చిత్తశుద్ధికి దేవి ఉపాసనకు వారికి అవకాశము చిక్కుట లేదు. ప్రస్తుతము గుడివాడయందు పనిచేయుచున్నారు. ఇంకొక పదిదినములవ టనే యుందురని తెలియుచున్నది.

“వారి పీఠము బందరునందే యున్నది. వారి కుటుంబము గూడ బందరులోనే యున్నది. వారు ప్రతి శుక్రవారమును బందరుకువచ్చి ఆదివారమువరకు బందరులోనేయుంటూ శుక్ర వారమునాడును ఆదివారమునాడును బందరులోనే పూజలు చేయుచున్నారు.” అని బందరునుండి ఆంధ్రపత్రికా విలేజిరియ నామిత్రులగు ఆంజనేయులుగారును నామిత్రులగు శాస్త్రి గారును నాకు వ్రాసిన లేఖలు నేడు టపాలులో చేరినవి గాన వీరివిషయమును తెలియగోరిన మిత్రుల సౌకర్యముకొర కిపత్రికాముఖమున ప్రకటించితిని.

వెదురుమూడి శేషగిరిరావు,
29-7-25.

శ్రీరామమహానామ ఆయుర్వేద కళాశాల అండ్
ధర్మవైద్యశాల-బెజవాడ

నేను శ్రీగోపాలాచార్యులవారి కలాశాలలో ఉత్తీర్ణుడ నై వారి ఆయుర్వేద కలాశాలయందు ఉపాధ్యాయునిగా నున్న ప్పడు శ్రీగోపాలాచార్యులవారు నాతో అనేకసార్లు నీ వివిధ మన ఎల్లప్పుడును విద్యార్థులను తయారు చేయుచుండవలెనని చెప్పియుండిరి. సురక్షాను శివసాహసించి వరంగలునందు స్థా పింపబడిన, త్రింగాయుర్వేద వహావిద్యాలయమున నడిపించు టకై దూరమైనను శ్రమయని తలంపక వెళ్లియుంటిని. కాని కారణాంతరముచే చిరకాలముచట నుండక ఆంధ్రదేశమునకు నాభిధూతముగ బెజవాడయందు పది సంవత్సరముల క్రిందట స్థాపించబడిన శ్రీరామమహానామ ఆయుర్వేద ధర్మ వైద్యశాలను నడిపించుటకై ఆనైవళాలా సంఘమువారికి ఆహ్వానించబడి 2-2-22 న లేదీని ఆనైవళాలయందు ప్రవేశించి ఆంధ్రదేశమునకు ప్రధాన వైద్యశాలయని అనేకవందల వైద్యవహావిద్యులను వైద్య శాల కార్యము పూర్తియైనదిగదా యని సంతోష భరితుడనై సుమారు సంవత్సరము క్రిందట 1924 ఆగష్టు 1 న లేదీని శ్రీరా మమహానామ ఆయుర్వేద కలాశాల, అను పేరుతో నొక ఆయు ర్వేద కలాశాలను ఆసంఘమువారి ఆజ్ఞానుసారము స్థాపించితిమి. ఈకలాశాలయందు నేటివరకు 40 మంది విద్యార్థులు విద్యార్థ్యా సముచేయుచున్నారు. ఈకలాశాలయొక్క ఉచ్చస్థితిని జూచి ఆంధ్ర ఆయుర్వేద వైద్యవహావిద్యుల వారి మండలికి అనుబం ధము చేసికొని ఆంధ్రదేశమునకు ప్రధానకలాశాలగా ఏర్పాటు చేసియున్నారు. ఈకలాశాలకు ఒక విశాలమైన భవనము తీసి కొనబడి 26-7-25 లేదీ ఉదయము గృహప్రవేశోత్సవము జరుపబడెను. శ్రీ పల్లారు నూర్యనాథాయణరావు పంతులు గారు దానపూర్వముగా యిచ్చిన భూమి ఆదాయములో నుంచి ముగ్గురు విద్యార్థులకును, ఇతరుల సాహాయమువలన ఏడుగురు విద్యార్థులకును వెరిసి ప్రవేశపరీక్షయందు ఉత్తమ ములుగా ఉత్తీర్ణులైన 10 మంది విద్యార్థులను నె 1 కి రు 6-0-0 వా 11 విద్యార్థి వేతనము యివ్వబడుచున్నది. ఆయుర్వేద ము బోధించుటకు నలుగురు ఉపాధ్యాయులును ఇంగ్లీ వైద్యము బోధించుటకు ముగ్గురు ఉపాధ్యాయులును నియమింపబడి యున్నారు. ఆంధ్ర ఆయుర్వేద విద్యాపీఠ మంత్రి శ్రీమన్ వాది భయంకర కృష్ణమూచార్యులుగారు ఉపాధ్యాయులు గా వచ్చుట మా కలాశాలాభివృద్ధికి శుభసూచకము.

ధర్మ వైద్యశాలలు:— గవర్నరు శేషయందరి ధర్మ వైద్యశాలయను, బెజవాడ పట్నమునందలి ధర్మవైద్యశాలయ ను, దినదినాభివృద్ధినించుచున్నవి. రైలువేయమునకు దూర క కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి సూతనభవనమున ను సమీపమున క్రీమాన్ కొంఠూరి శోభనాద్రి ఆచార్యులు

గారు మా ధర్మ వైద్యశాల స్థాపించు నిమిత్తము ఒక భవనమును నిర్మించు చున్నారు. ఈ భవనము కట్టుచున్న స్థలము యది వరకే రిజర్వేషన్లుగలగా మాకు దానముచేయబడినది. ఇందు త్వరలో మూడవ ధర్మవైద్యశాలగూడ ప్రారంభించబడును. మూడు వైద్యశాలలయందును పనిచేయుటకు ముగ్గురు డాక్టర్లు ను యిదివరకే నియమింపబడియున్నారు.

ఆంధ్రదేశమునకు ఆద్యకప్రాయముగా చేయబడిన ఈ ఆయుర్వేదోద్యమమునకు ఆంధ్ర వహాజనులందరును అనేక విధముల సహాయము చేయుగలమలకు సవినయముగా ప్రార్థించు చున్నాడను.

శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి,
ప్రిన్సిపాల్ అండ్ సీనియర్ డాక్టర్.

బర్తలో స్వరాజ్యపక్షము

ఏర్పాటుచేయ ప్రయత్నములు

రంగూను, జూలై 28:— సుమారు 27 మంది సంతక ములుచేసి యొక గ్రంథము ఆగష్టు 2 వ లేదీని రంగూనులో జరు పుటకు ప్రయత్నము జేయుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. బర్మా లోగూడ స్వరాజ్యపక్షము నేర్పాటు కీసభ సమావేశపలుపం బడుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

రైలు ప్రమాదము

మరణించియుండిదే!

శ్రీయొక్క చావు తప్పట

నేటిఉదయము మదరాసు నెల్లటలువైపునుకు చేర నున్న ఆగ్గోగం ప్యాసింజరుబండిలో ఒక స్త్రీ పెరంబూరు నకు ప్రయాణము జేయుచుండెను. ప్యాసింజరుబండి పెరం బూరువైపునువద్ద ఆగెను. కాని పెరంబూరువచ్చిచేరినట్లు ఆస్త్రీ తెలిసికొనజాలక బగ్గిలోనే కూర్చునియుండెను. బండి కదల నున్న సమయమందు లోడి ప్రయాణీకులవలన పెరంబూరు వనునై అని తెలిసికొని వెంటనే ఆతురతతో బండి కదులు చుండగ క్రిందికిదుముక ప్రయత్నించెను. తోడ్కోడ స్లాటు ఘోరముపై బండికి గజముదూరములో బోరగిలపడెను. కొంచె మావలబడినను, లేక పడినతోడనే ఇతరులు ఈవలపు లాగి నేయకపోయినను ఆకస్మికమరణము సంభవించియుండిదే! నేలపై పడుటవలన కొద్దిగ నొప్పిపట్టుటతప్ప బలముగాయము లేవియు తగులలేదు.

ఉచితము

ఆంధ్రగ్రంథాలయములకు నాచేరచియింపబడిన కారణాం బా శతకమును తిరునాళ్లతీపి అను హాస్యరస ప్రసంగమును ఒక అణా తపాలు ఓర్ల నంపెడునా నుబిత్తుగ నర్పించుకొందును. సత్యనవల్లి- హనుమంతరావు, దుగ్గిరాల- గుంజూరుజిల్లా.

ధ ర లు మ రిం త త గ్గ డ ము

కొ ద్ది కా ల ము వ ర కే

- (1) సెకెండు హ్యాండు 8, 28, 32 బి. హెచ్. పి. రనల్కా హాగ్గోస్టి ఆయిల్ ఇంజెన్లు అత్యున్నతస్థితి లో యుండునవి.
- (2) 9. బి. హెచ్. పి. బ్లాక్ డ్రస్ ఆయిల్ ఇంజెన్ సెకెండు హ్యాండు బ్రాన్డుహ్యాం. 10. 17. 22. బి. హెచ్. పి. లక్ష్మీకూడ్ ఆయిల్ ఇంజెన్ల నమ్మకమైన యెంజిన్ల బర్ల రై నెపాల్స్, అను పాటివర్లు నెం. 1. 7. 8 1/2" X 10" డ్రాఫ్ట్ ల్యాటిలు. ఈక్రింద జాగాలలో విచారించు.

Head Office:—Calcutta.
Branches:—London, Bombay, Lahore, Delhi & Benares.

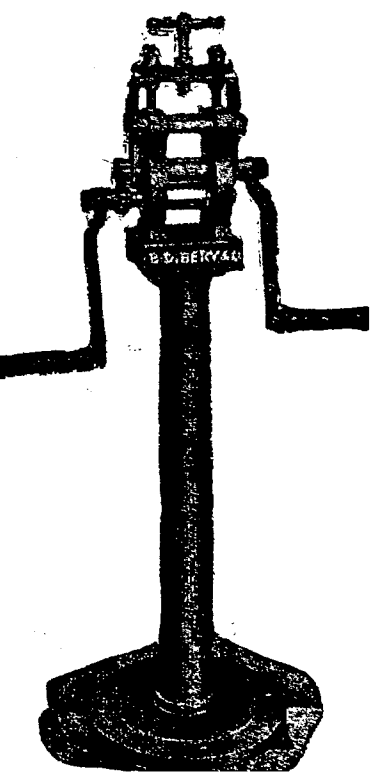
B. D. BERY & Co.,
Engineers, Machinery Merchants & Government Contractors,
8, Sembudoss Street, G T MADRAS.

మా త్ర కో శ వ్యా థు లు - ఒక కొత్త చికిత్స
URESOL (యూరిసాల్)

లను బేషధమును వాడుటచే తప్పక నిజముగా కుదురును

9 మొదలు 12 కావ్ నల్లు ఉపయోగించిన చాలును
అన్ని మందుల హెతులందు, యితర దుకాణములందు విక్రయమునకు కొరకును.
ప్రాప్త్యకు కావలసినవారు ఈ దిగువ విజ్ఞానమునకు వ్రాయవలెను.
C. T. Hart & Co. 46, Singarachari Street Triplicane Madras

బంగారు పనిచేయువారికిన్ని,
నగల వ్యాపారస్థులకును
ప్ర క ట న

ఇప్పుడు త్వరపడుడు!

మీకుగాను మా లండన్ ఆఫీసునుంచి
అన్ని సైజుల రోలింగు, వైరు, మిల్లులు రప్పించబడినవి.
క్యాటలాగుకు వ్రాయుడు.

Head Office } B.D. Bery & Co,
CALCUTTA. } ENGINEERS,
BRANCHES: } and Government Contractors,
London Bombay, } 8. Sembudoss Street,
Lohore, Benaras } G T. MADRAS.
and Delhi. }

కార్పొరేషను ఎన్నికలు

కాంగ్రెసుపక్ష ప్రచారము

కాంగ్రెసుజయము ప్రభుత్వ అవజయము

జస్తిసుపక్షజయము ప్రభుత్వ విజయము

ఆగస్టు 8 వ తేదీని

6. ముత్యాలపేట

బుర్రా సత్యనారాయణగారు

11. సావకూరుపేట

సామి వేంకటాచలంశెట్టిగారు

13. ట్రివెలిన్ బేసిన్

ఎం. సింగారపేలుశెట్టిగారు

30. మైలాపూరు

కె. భావ్యంగారు

* * * *

ఆగస్టు 15 వ తేదీని

2. తండియూర్ పేట

సి. ఎం. ఆదికేశవులునాయకర్ గారు

8. కొత్తాల్ బజారు

కె. శ్రీరాములునాయుడుగారు

20. ఎగూరు

డా॥ ఏ. లక్ష్మీపతిగారు

* * * *

సెప్టెంబరు 12 వ తేదీని

10. ఏడుబావులు

గడ్డే రంగయ్యనాయుడుగారు

14. ఎన్స్లనేడ్

డా॥ బి. ఎస్. మల్లయ్యగారు

21. క్రిస్ పాక్

ఇ. ఎల్. అయ్యర్ గారు

* * * *

ఆగస్టు 8 వ తేదీ రానున్నది!

ముత్యాలపేట దేశమునకెల్ల మార్గదర్శకము

గావలెను

* * * *

ముత్యాలపేట కాంగ్రెసు సభ

ముత్యాలపేట కివిజనుకు కాంగ్రెసుపక్ష అభ్యర్థులకు శ్రీ బుర్రా సత్యనారాయణగారి అభ్యర్థిత్వమును బలపరచుటకు నిట్టతీసాయంత్రం లెంబుచెట్టివిధియందు శంకరభగవాన్ గారి ఆశీర్వాదంతో గొప్ప బహిరంగసభ జరిగెను. సుమారు నాలుగువందల ప్రజలు సభ నిండిరి. అందు వోటు కేయములు గలవారు పెక్కువారు గలరు. సభ పూర్తయినపరకు జనశ్రద్ధలు మునుపటివలెనే ఉన్నవి.

విశ్రాంతి తీసికొని సామీతుగారు ప్రథమ మహా ఉపన్యసించుచు కాంగ్రెసు, జస్టిసుపక్షములకు గల త

రతన్యమును వివరించుచు ప్రథమకక్ష దేశస్వాతంత్ర్యమునకును, ద్వితీయము దేశబానిసత్వమునకును పాటుబడుచున్నారనిపర్కొరి. దీనిజనులక్ష్యముకొరకు తమ జీవితములు ధారపోయుటకు సంసిద్ధులైనవారు కాంగ్రెసువారు. స్వలాభములకు పాటుబడు వారు జస్టిసుపక్షమువారు. ఇక కార్పొరేషనులో గడచిన 10 సం॥ లనుంచి జస్టిసుపక్షమువారు గావించుచుండిన ప్రజావిరుద్ధకార్యము లెల్లరకు విదితములే. ప్రతివత్సరము 54 లక్షల రూపాయలు కాసులవలె వెచ్చింపబడుచున్నవి. కాని పురుషునందు ఆరోగ్యవిషయములలో నెట్టి యభివృద్ధియైనను గలిగినదా? మీదుమిక్కిలి ప్రజలపై దుర్భరమగు పన్నులు విధింపబడినవి. రోగములు వృద్ధిచెందినవి. పిదప ఉపన్యాసములు శ్రీ బుర్రా సత్యనారాయణగారు ఎన్నికలు పూర్తియైన పిదప ముత్యాలపేటయందు కాంగ్రెసు అధీనును స్వయముగ నేర్పరచుచున్నారనియు, ఆహారాత్రిములు ప్రజాసేవయే పరమావధిగ నెంచుకొని కృషిజేయుచున్నారని గాన తప్పక సత్యనారాయణగారికి వోట్లు వోసంగవలసినదిగ గోరిరి.

వి. చక్రయ్యశెట్టిగారు:-వోటరులు కాంగ్రెసువారి కేల వోటుజేయవలెనో, జస్టిసు కాంగ్రెసుపక్షములకు గల వ్యత్యాసము తెలియొ, జస్టిసుపక్షమువారు గడచిన 10 సం॥లనుండి కార్పొరేషనులో గావించు దేశాధిపత్యప్రదముగు పక్ష తెలియొ వివరముగ నుపన్యసించి కాంగ్రెసువారు కార్పొరేషనులో ప్రవేశించిన పిదప, మహాత్ముని ఆగమన సందర్భమందు జాతీయ పతాకమును కాంగ్రెసువారు నిలువబెట్టుటయు, కమిషనరు పతాకమును ఊడచెరుకగ జస్టిసుపక్షమువారు ప్రభుత్వపక్షమువలించించి తత్కార్యమును సమర్థించుటయు, మహాత్మునికి సమర్పించిన సన్మానవ్రత విషయమును, కమిషనరుగారి జీతము రూ 2500 లనుండి రూ 1500 లకు తగ్గించవలసినదిగ కాంగ్రెసువారు చెచ్చిన తీర్మానమును జస్టిసువారామోచము తెలుపకపోవుటయు, మున్నగువిషయములు విశదపరచి కాంగ్రెసువారు కార్పొరేషనులో ప్రవేశించినందులకు ఫలితముగ 100 కి 1½ వంతు పన్ను తగ్గింపబడినదని పర్కొరి. ఆగస్టు 8 వ తేదీ సమీపించుచున్నదనియు, ఎన్నికల సందర్భములో కులాభిమానములు, జాత్యభిమానముల నే మూత్రము జూడక దేశభక్తి గలిగినట్టియు, ప్రజాసేవజేయ కంకణమూసిన పక్షమునకు జెందిన శ్రీ బుర్రా సత్యనారాయణగారికి వోటు జేయవలసినదిగ గోరిరి. పిదప పాఠీమహమ్మదు మున్నగు వారలు మాట్లాడినపిదప సభ జయప్రదముగ ముగింపబడెను.

బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయము

సిండికేటుసభ్యులరు!

బొంబాయి, జూలై 28:-కంపార్టుమెంటుల పరీక్ష విధానమునుగురించిన నిబంధనలను బొంబాయివిశ్వవిద్యాలయశ్రు సిండికేటు కళాశాలలకు బంపెను. పరీక్షయందు గొన్నివిషయములందు విస్తారము మార్పులను సంపాదించి, గొన్నివిషయములందు నిర్ణీతముగు నుణములను సంపాదించలేక పోవుటచే పరీక్షయందు దుర్భిణ్యముగాని విద్యార్థి, తర్వాతపరీక్షకు యేవిషయములందు నిర్ణీతముగు మార్పులను గత సంతకపు బరీక్షయందు సంపాదించలేకపోయెనో, ఆవిషయములకు మాత్రమే బరీక్షకు రావచ్చుననియు, రెండుపరీక్షయందును దప్పిపోయిన అభ్యర్థి మరొక్క పర్యాయము మాత్రమే ఆవిషయములందు బరీక్షకు రావలసివచ్చుననియు, యాదృశపటి బరీక్షయందు ఫెయిలుఅయి పోయిన విద్యార్థి మరీ ముందుపరీక్ష కన్నివిషయములందు శరీక్షింపబడుననియు బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయ సిండికేటు ఉత్తరువు గావించెను. (అ. ప్రె.)

కీ॥ శే॥ శ్రీమూలం తిరునాళ్ మహారాజాగారి శ్రాద్ధక్రియ

వేదోక్తముగ బ్రాహ్మణులకు సంతర్పణలుదక్షిణలు నీయబడెను

తిరువేండ్రము, జూలై 28:- కీర్తిశేఖరుల తిరువాన్మూరు మహారాజాగారు శ్రీమూలం తిరునాళ్ మహారాజాగారి శ్రాద్ధక్రియలు నేడతి విపులప్రయత్నములతో గావించబడెను. అన్ని తరగతుల వారలకును భోజనము పెట్టబడెను. ప్రతి బ్రాహ్మణునకు నొకరూపాయ సంభావన నీయబడెను. వేదపండితులకు యిదిగాక దక్షిణ యీయబడెను. మొత్తము మీద ఒకలక్షన్నరూపాయలు వెచ్చింపబడెను. సంస్థానముం లేటను యీ దినము సెలవుగ పరిగణింపబడెను. (అ. ప్రె.)

అల్వారు, భరతపురం మహారాజులు రాజప్రతినిధిని సందర్శించుట

సిమ్లా, జూలై 28:- భరతపురం రైల్వేస్టేషనునందు సిమ్లాకు బ్రయాణమై వెడలుచున్న రాజప్రతినిధిని అల్వారుభరతపురం మహారాజులు సందర్శించిరి. (అ. ప్రె.)

కుప్పరోగ నివారణ నిధి

పాట్నా, జూలై 28:- సర్ హెన్రీలరుగారిచే డెరువ బసిన బీహారు ఉత్పత్తిశక్తులకోగ నివారణనిధికి గడచిన మే నెలాఖరునకు రూ 110,778-0-9 లు విరాళములుగ నీయబడెను. గవర్నరు రూ 500 లను విరాళ మిచ్చెను. (అ. ప్రె.)

వర్ష పాతము

సిమ్లా, జూలై 28:- ఉత్పత్తిశక్తులందుగల డిప్రెషను నిన్నను మధ్యరాష్ట్రముకేసి సాగెను. పల్నగ నది ఉన్నప్పటికిని విరివిగా నున్నది. డక్కనునుండి వాయవ్య యిండియా వరకును యిందు మూలమున వర్షము బలమయ్యెను. మధ్యరాష్ట్రములు, వాయవ్య సంయుక్తరాష్ట్రములందు కొంత అధికముగ నర్షించెనని రిపోర్టు లరుచెందుచుండెను. అస్సాము, బెంగాలు, ఛోటానాగపురం, పడమటి సంయుక్తపరగణాలు, మధ్యయిండియా, మధ్యరాష్ట్రములు, కొంకణము, మళయాళము, మైద కాబారు లందు సామాన్యముగ వర్షము గురిసెను. బర్మా, ఉత్పత్తిశక్తు, బీహారు, తూర్పుసంయుక్తరాష్ట్రములు, పంజాబు, సరిహద్దురాష్ట్రము, మార్గు, మదరాసు దక్కను, ఉత్తరమదరాసు తీరములందు దచ్చుటచ్చుట వర్షించెను. ఉత్తర బర్మా, ఈశాన్యపు బెలూచి స్థానము, తూర్పు రాజపుత్రస్థానము, ఘాఝర్ము, బొంబాయి దక్కను, అగ్నేయ మదరాసు లందు స్వల్పము వానకురిసెను.

రంగూను 1, క్యాపుర 2, టేజపురం, ఛిరపంజి 1½, డార్జిలింగు, సంభాలుపురం 1, రూర్కీ, డేరాడూను, మస్కోరీ 8, ముక్లేశ్వరం 8, లూథియానా 1½, ముల్తీ 8, లాయల్ పురం, నూత్నా 8, ఖండ్వా 8, హోవంగబాదు 8, సాగరు, జబులుపురం 1, పాచిమారీ 1½, పల్నా 2, రైపురం, జగదల్ పురం 8, పర్ హానీ, హనుమకొండలందు 2 అంగుళముల వాన గురిసెను.

మాదన:- రాజపుత్రస్థానము, బొంబాయిలందు అధికముగను, తూర్పు మధ్యరాష్ట్రముందు తక్కువగను వాన గురియవచ్చును. (అ. ప్రె.)

మాతన ప్రచురము ఆనందాశ్రమ గ్రంథరత్న మాల మాతన ప్రచురము

శ్రీమదాంధ్ర మహాభాగవతము

పోతానామాత్యప్రణీతము; శ్రిధివఱకు ముద్రితములైన ప్రతులకన్న బాగుగముదించియున్నారము

12 స్కంధములుగల సంపుటము గ్లేజుకాగితములు క్యాలికోబైండు గిల్టుపేరు వెల రూ 6-0-0

సంపూర్ణప్రతి 2 సంపుటములుగా క్యాలికోబైండు గిల్టుపేరు రూ 8-0-0

2080 సంపూర్ణప్రతి 3 సంపుటములుగా క్యాలికోబైండు గిల్టుపేరు రూ 9-0-0

ఎ. కణ్ణన్ సెటి అండ్ కంపెనీ, 286, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాస్.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘసభ

జూలై 27 వ తేదీ సోమవారమునాడు గుంటూరులో జరిగినది

కాంగ్రెసు మహాసభకు బాబు అరవింద ఘోషగానిని అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనడగునను తీర్మాన మామోదించబడినది

50 మంది సభ్యులు వచ్చిరి

భారతకాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు శ్రీయుత బాబు సాంబమూర్తిగారి అధ్యక్షత క్రింద యూలై 27 వ తేదీ సోమ వారమునాడు మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు గుంటూరులో రాష్ట్రీ య కాంగ్రెసుసంఘసభ జరిగినది. 50 మంది సభ్యులు సభకు వచ్చిరి.

పరామర్శ తీర్మానము

“నిరుపమాన త్యాగము గావించిన ధీరాగ్రణియును భారత మహానాయకుడగున బేతంబు చిత్తరంజనదాసుగారి అకాల మరణమునకు యీసభవారు గాఢసంతాపమును వెల్లడించుచు దాసుగారి కుటుంబమునకు సానుభూతిసంద శేయుచున్నార” అను తీర్మానమును అధ్యక్షుడు ఉపపాదించెను. సభ్యులందరూ లేచి నిలచి ఏకగ్రీవముగా నామోదించిరి.

పిమ్మట కొందరు సాంకేతిక ప్రశ్నల నడుగగా అధ్యక్షుడు సమాధానము చెప్పెను.

“మేనెలలో రాజమహేంద్రవరమునందు జరిగిన కార్య నిర్వాహక సంఘసభ్యుల ఎన్నిక సక్రమముగా జరుగలేదుగాన నూతన రాష్ట్రీయసంఘమున కందరేయవలెనని వెనుకటి కార్య దర్శి శ్రీయుత దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు నాకిచ్చిన లెక్కల పుస్తకములను కేసు మీకియ్య వలెను” అని అప్పుడు లేఖ వ్రాసిన శ్రీయుత జి. వి. సుబ్బారావు గారిపు డా లేఖను రద్దుపరుచుకొని ఆ పుస్తకములను నాకిచ్చివేరిగాన నావిషయ ము ముగిసినది. అని సభలో అధ్యక్షుడు తెలిపెను.

శాసనసభల ఎన్నికలకు నిలుచుట

కాంగ్రెసువారు శాసనసభల ఎన్నికలకు నిలువవలెనుగాని ఎన్నుకొనబడిన వెంటనే మరల రాజీనామా నియ్య వలెను” అను తీర్మానమును రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి శ్రీయుత మం. రం.య్య నాయుడుగారు రుపపాదించిరి. “స్వరాజ్య బహిష్కరణ పక్షములకు చెందిన సమాధాన ము కుదురుటకే నేనీ తీర్మానము నుపపాదించితిని. ఇటులచేసిన దో బహిష్కరణ సిద్ధాంతము గూడా నెరవేరినట్లగును” అని నాయుడుగారు నుడిచిరి.

మొదటిసవరణ

“ముందు రానున్న ఎన్నికలలో కాంగ్రెసువారే అభ్యర్థు లను నిలువజేయవలెను. ఆ ఎన్నికలలో ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులు శాసనసభలలో ప్రతిఘటనము సాగింపవలెను. దేశమునందు శాసనోల్లంఘనమునకు దేశీయులను దీక్షపరచుచు ప్రత్యేకశాఖల నేర్పరచి నిర్వాహవిధానమును గూడ సాగించు చుండవలెను” అను సవరణను శ్రీయుత బి. పట్టాభిరామరెడ్డిగారు రుపపాదించిరి.

రెండవసవరణ

“శాసనసభలకు ఛార్జవలెనను అజ్ఞాపూర్వకమున తీర్మాన మును భారతకాంగ్రెసు మహాసభవార మోదించవలెను. ఎన్ని కలకు సభ్యులను నిలుపవలెను జరుగవలసిన విధానమును నిర్ణయిం పవలెను. భిన్నపక్షములకు వ్యక్తిభేదము లుండినను అన్ని పక్ష ములవారును కాంగ్రెసు విధానమునే కొనసాగింప వలెను. నిర్వాహ విధానమును సాగింపవలెను. శాసనోల్లంఘనమునకు గూడ దేశమును సిద్ధపరుపవలెను. ఇదియే యిండియా మంత్రి బూకరింపుకు తన సమాధానము” అను సవరణను శ్రీయుత వెన్నేటి సత్యనారాయణగారు రుపపాదించిరి.

మూడవసవరణ

“శాసనసభలకు ఛార్జి శాసనబద్ధమును ఆందోళన మొనరిం చుటకు స్వరాజ్యపక్షమునకు భారతకాంగ్రెసుసంఘమువారను మతి నియ్యవలెను. శాసనసభలకు వెళ్లుటకు యిష్టములేనివారు శాసనోల్లంఘనమునకు తన పరిస్థితులను కలిగించుటకు తగిన పద్ధ తులను నిర్ణయింపవలెను.” అను సవరణను శ్రీయుత భమిడి పాటి సత్యనారాయణగారు రుపపాదించిరి.

పినిసిగూర్చి చాలవర్ష జరిగినది. రాజమండ్రి కాంగ్రెసు పుత్రికా సంపాదకుడగు శ్రీయుత మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు పిటి కన్నీటికినిగూడ ప్రతీహలముగానే మాటలాడిరి. “ఎన్నిక

లలో నెగ్గగానే రాజీనామా నిచ్చినచో తరుచుగా ఎన్నికలు జరుగవలసియుండును. చాల ధనమును కాలమును వృధా వృథా మనును. నిర్వాహ విధానమును కొనసాగించుటకు యిపు డున్న మాత్రము అవకాశముగూడ నుండదు” అని అన్నపూర్ణయ్యగారు నుడిచిరి.

శ్రీయుత మొనోగంటి తిరుమలరావుగారు నాయుడు గారి తీర్మానమును బలపరచిరి.

శ్రీయుత దేశభక్త వెంటపప్పయ్యపంతులుగారు

“అన్ని పక్షములవారును ఏకీభవించినచో శాసనోల్లంఘ నమే అవశ్యక ర్తవ్యముగాని యిపు డట్టి యొకమర్త్యములేదుగాన నది సాగదు. ఐకమత్యమును కలిగించుటకు అన్ని పక్షముల వారునుకాంగ్రెసులో చేరునటుల చేయవలెనని మహాత్ముడు ప్రయ త్నించుచున్నాడు. ఇది చాల ప్రశంసనీయమేగాని విచలంపక్ష మువారు శాసనబద్ధము నాందోళనమునేగాని మరిదేనినిగూడ సాగింపరని పరో సురేంద్రనాథగారునుడువుటవలెను ఖద్దగ బట్టున కట్టుటగూడ తానంగీకరింపజాలనని శ్రీనివాసశాస్త్రి గారు తెలుపుటవలెను మహాత్ముని సంకల్పమిడైరుట అసంభవ మనియే తోచుచున్నది. నేను కేవలము బహిష్కరణవాదినే యైనను దేశేవేషయందు సమాధాన మవసరమని యెరుగుదును.

అందులకే స్వరాజ్యబహిష్కరణ పక్షములకు చాల సమాధానము లిదివరకుగూడ చేయబడెను గాని అవి కార్యకారు లుకాలేదు. కావున ఎన్నికకు నిలచి ఎన్నుకొనబడినపిమ్మట రా జీనామానిచ్చుటయే చాలమంచిపనియని నేనుగూడ తలంచుచు న్నాను. దీనివలన బహిష్కరణమును ప్రతిఘటనమునుగూడ నెరవేరినటులేయగును అని దేశభక్త మును నుడివెను.

“ఈ విషయమును గాంధీమహాత్ముడును పండితమోతీలా లునెహ్రూగారును భారతకాంగ్రెసుసంఘమువారును పరిష్కరించెదరుగాన నేను తీర్మానమును సవరణలనుగూడ ఆక్షేపించు చున్నాను” అని శ్రీయుత బి. ఎల్. శాస్త్రిగారు నుడిచిరి.

“స్వరాజ్యపక్షమువారు రెండువర్షములనుండి శాసన సభలలో జయప్రథముగా బహిష్కరణమును సాగించుచున్నా రు. నంగ మధ్యరాష్ట్రములలో ద్వంద్వపరిపాలనను నిర్వహిం పబడెను. ఇప్పుడు మనము యీ తీర్మాన మోదించి నచో బహిష్కరణ మును మరల లేవజేయుటకే యీ యుక్తి బహుబడెను అనుమానము స్వరా జ్యపక్షమువారికి కలుగవచ్చును. ఈ సభలో యీ పద్ధతిని మోచించినవారి కిట్టి దురుద్దేశములేదని నేనెరుగుదునుగాని యితరుల కట్టి సంశయముకలుగవచ్చునుగాన నిది పనికిరాదు” అని శ్రీయుత ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారు నుడిచిరి.

“ఆంధ్రరాష్ట్రమును స్వరాజ్యపక్షమువారు నెగ్గుట కెట్టి అవకాశమునులేదు. కావున నాయుడుగారి తీర్మాన మామోదిం చుటయే ఉత్తమపద్ధతీయని నా అభిప్రాయము” అని ఆంధ్రప త్రికాధిపతీయగు దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావుగారు రనిరి.

“పంజాబు భూభరణ ఆక్రమకులను తొలగించుటకును స్వరాజ్యమును బలపరుచుటకునను అసహాయోద్యమమును ప్రారంభించితిమి. అని యేమియును యింకను నెరవేరలేదు. అట్టిచో యింకో ట్టి చిత్రక్షణ కలుగుట నాకు చాలా వింతగానున్నది. ఇప్పుడు గాంధీమహాత్ముని నలె మనమాందర మును గూడ స్వరాజ్యపక్షమువారికి పూర్తిగా లొంగుటయొక మార్గము. ఎన్నికల ప్రయత్నములలో స్వరాజ్యపక్షమువారికి విరోధము కలిగింపకుండుట రెండవమార్గము. నాకీరెండుమార్ద ములు మాత్రమే కనబడును” అని శ్రీయుత గొల్లపూడి సీతా రామశాస్త్రిగారు నుడిచిరి.

శ్రీయుత భిమిడి సత్యనారాయణగారి సవరణను శ్రీయుత మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు బలపరచిరి.

“నేను విననన్నిటినీగూడ తీవ్రముగా ఆక్షేపించెదను. అలహాబాదు సభ జరిగినప్పటినుండియు చేయబడిన సమాధాన ములన్నియు ట్టి అమృతం బొందటో యీ తీర్మానముగూడ నట్టిదే. రెండవ చాలమన ప్రబలమును విభేదములున్నవి. అవి వీనివలన తొలగవు” అని డాక్టరు బ్రహ్మశ్రీశ్యుల నుబ్రహ్మ

ణ్యంగారు నుడిచి చాలసేపు మున్నటింబిరి.

తీర్మానమును సమర్థించుచు అధ్యక్షుడు శ్రీయుత సాం బమూర్తిగారు గంభీరవన్యాసము నొనగిరి. “మహాత్ముడు విధిం చిన బహిష్కరణపద్ధతీయే ఉత్తమముగాని యిప్పటి పరిస్థితు లలో నానిని కొనసాగించుట కెట్టి అవకాశమును లేదు. కావున రెండుపక్షములకును సమాధాన మవసరముగాని మంత్రిపవపులను స్వీకరింపవలెనను భావము స్వరాజ్యపక్షము వారిలో ప్రబ లుచున్నది. దానిని నామోదించుటయే ఉత్తమసాధనము. వి ర్లండువారవలంబించిన ‘సినుఫీసు’ పదతికిని దీనికిని భేదమేమి యును లేదు. సినుఫీసు పద్ధతీవలన విర్లండువారికి గొప్పలాభము కలిగినది. ఇందువలన వెళ్ళుసారులు ఎన్నికలు జరుగవలసినప్పు చని ఎవరను జడియ నవసరములేదు. రెండుసారులు దేశీయులు ఎన్నికలలో పూర్తికాగినచో నిరంకుశోద్యోగులు వెంటనే తెల్లజండాలును చూపించగలరు” అని శ్రీయుత సాంబమూర్తి గారు నుడిచిరి.

పిమ్మట ఓ ట్లు తీసి కొనిరి. పట్టాభి రా మిరెడ్డి గారి సవరణకు మోచ్చుగా ఓ ట్లు వ చ్చినందున అసవరణ ఆమోదించబడెను.

“కాంగ్రెసువారి పక్షమున భారతకాంగ్రెసు సంఘము వారు శాసనసభల ఎన్నికలకు అభ్యర్థులను నిలుపవలెను. శాసన సభలలో సభ్యులవలంబించవలసిన ప్రతిఘటన విధానమునుగూడ నిర్ణయింపవలెను. దేశమున వ్యక్తిశాసనోల్లంఘనమునకు ఏర్పా టుచేయవలెను. నిర్వాహవిధానమునకు భిన్న శాఖల నేర్పరచి దానిని సాగింపవలెను అని యీసభవారు భారత కాంగ్రెసు సంఘమువారికి నూచించుచున్నారు.” అను తీర్మాన మామో దించబడెనని ప్రకటించబడెను.

కాంగ్రెసు చందా

“ఇప్పుడున్న నూలుచందాను కాంగ్రెసువారు రద్దుచేయు నెడల యిటువలెన చందాయే లేకంద చేయవలెను. మొదటి నిబంధన నామోదించుచు రెండవను కాంగ్రెసు సభ్యులుగా నుండుట కర్హులు అని నిర్ణయింపవలెను” అను తీర్మానమును డాక్టరు నుబ్రహ్మశ్రీయ్య (సీతానగరం) గారు ఉపపాదించిరి. “నూలుచందా మరతను రద్దుపరచినచో మహాత్ముడు బోధించిన పని చేయనివారికి ఓటులేదు” అను మహాత్ము తాదర్శము మంట గలసిపోవును. అదియే తప్పనిసరియైనచో చందానే తీసివేయు ట మంచిది. అప్పుడు మిక్కిలి చీద వారు గూడ కాంగ్రె సులో చేరుటకు వీలుగా నుండును” అని నుబ్రహ్మశ్రీయ్యగారు నుడిచిరి.

ఈ తీర్మానమును శ్రీయుత ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ గారు బలపరచిరి. “చందానే తీసివేసినచో పనిచేయని వారికి ఓటు లేదను” ఉత్తమ విధాంతమునకు సమానమును ఎల్ల వారికిని ఓటుకలదు” అను సిద్ధాంతమును స్థాపించినవారమగుదుము” అని శ్రీయుత లక్ష్మీనారాయణగారు నుడిచిరి.

చాలమంది సవరణలుపాదించిరి. చాలవర్ష జరిగినది. సంవత్సరమునకు నాలుగణాలుగాని స్వయముగా వడికిన నూలు 2000 గజములు గాని చందాగా ఏర్పగుపవలెను” అని శ్రీయుత పి. నేర్రాజు (పశ్చిమగోదావరి) గారు ఉపపాదించిన సవరణ మోచ్చుచుండినే ఆమోదించబడెను.

జాతీయవిద్య

“ఆంధ్ర జాతీయ విద్యావీక్షమును ఏర్పరచవలెను” అను తీర్మానమును డాక్టరు నుబ్రహ్మశ్రీయ్యగారు రుపపాదించిరి. తీవ్రమునచర్చ జరిగినది. ఈతీర్మానమును చర్చించుటచే సభలో పరిస్థితి లెపు డనుకూలముగ లేదని శ్రీయుత నుబ్రహ్మశ్రీయ్యగారు తీర్మానమును వదులుకొనిరి.

మరికొన్ని చిల్లరవిషయములను చర్చించినపిమ్మట 27 వ తేదీ సభ చాలించబడెను. 28 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు మరల సభజరుచును. (ప్రత్యేకవిలేఖరి లంఠివార్త)

సెంటుగేబ్రియలుచర్చి దావా

ఆస్తిని స్వాధీనము చేసికొనకుండ ఉత్తరువు గోరుట రంగూను, జూలై 28:— సెంటుగేబ్రియలుచర్చి పైవవో కమిటి కార్యదర్శియగు జి. జోసెఫుగారు సి. వి. సి 144 క్లెక్ నుక్రింద రంగూను మునిసిపలు కమిషనరుపై దెచ్చినదావా సంవర్షమున ఆస్తిని మునిసిపలు కమిషనరు స్వాధీనముచేసికొన్న కుండ ఉత్తరువు గావింపవలసినవని కోరిరి. పోలీసుకమిషనరు నకును, మునిసిపలుకమిషనరునకును కంప్లెంటునకలును బంపెద నని మేజిస్ట్రేటుగారు చెప్పిరి. (ఆ.ప్ర.)

దక్షిణ కమ్మ మహాసభ

సాత్తూరులో సమావేశమగుట

శ్రీరామమూర్తి పంతులుగారి

ప్రారంభోపన్యాసము.

దక్షిణ కమ్మ తృతీయవహాసభ రామనాథు జిల్లా సాత్తూరులో ఆందులకై ప్రత్యేకముగ నిర్వహించిన మందిరమునందు సమావేశమయ్యెను. చిత్తూరు జిల్లాలోను అన్యతలగు మనిష్యామి నాయకుగారు బి. యే. బి. యల్. యం. యల్. సి. అన్యతల వహించిరి. రామనాథు జిల్లా కలెక్టరుగారును శ్రీరామమూర్తి పంతులుగారు సభను ప్రారంభము చేయుచు చక్కని యుపన్యాసము నొసంగిరి. సభకు మధుర, రామనాథు, తిరునల్వేలి జిల్లా లందలి కమ్మ లందరును ప్రతినిధులుగ వచ్చిరి. అన్యతలకు మన్నన వారి యూరేగింపుతో సభామందిరమునకు దీసికొని వచ్చిరి. అంతట కలెక్టరుగారు రస శ్రీరామమూర్తి పంతులుగారు యం. ఏ. వి. సి. యల్. ఈ క్రింది విధముగ సభను ప్రారంభము చేయుచు నుపన్యాసించిరి:—

ప్రారంభోపన్యాసము

మహాశయులారా,—ఈ తృతీయ దక్షిణ కమ్మమహాసభ నిర్వాహకులు నన్ను యీ సభను ప్రారంభము చేయవలసినది గణాంక ప్రారంభించినందులకు కృతజ్ఞతను తెలుపవలెనను. జిల్లా కలెక్టరుకు వర్ణభేదము లేదు. కాన నన్ని చుట్టికి మీ రాహ్వయము చేసినపుడు కలెక్టరు హోదాతోరహ్యువలెననుకొనెను. మీరు మీ సంఘాధికారులను జేయు ప్రయత్నములందు సానుభూతిని జూపువానిని పిలిచినట్లు నన్నుగూడ పిలిచితిని తలంచెదను. ఇంగ్లీషువిద్య చదువుకొన్నవారి కందరకును భారత దేశమునకు వర్ణభేదము పెద్ద అటవనని పాశ్చాత్యపాఠ్యములు పడేపడే చెప్పగా వినియుందురు. శాంతికామ్రము, ఆర్థిక కామ్రము నిబంధనలనుమన్నింట్లే యీ విషయముగూడ నమ్మి యుంటిమి. కాని దేశములో నామ్రము అట్టి నమ్మకములేదు. ప్రతి సంవత్సరమును వివిధవర్ణులవారు సభలను జేసికొనుటను జూచుచున్నాము. వర్ణభేదమునుబట్టి విచ్చిత్తు చిన్నములేమియును గానించుటలేదు. కొన్ని సంవత్సరములనుండియును ప్రతి వర్ణమునందును ప్రబోధముగల్గెను. మన దేశములో నూతన జీవితము బయల్పడవలెనపుడు యీ యుద్ధమును తిరిగి మనమునా? కావున భారతదేశములో వర్ణభేదమునుగూర్చి అది బ్రతికినను చచ్చిపోయినను తెలిసికొనుట చాల మంచిది.

వర్ణములమీద మెట్టివియోగములేదు. కాని ప్రపంచము పదార్థమునందును అవకాశమునందును పరిణామము గాంచునని శాస్త్రమువలన దెలిసికొంటిమి. అనగా దీని ప్రకారము జూడ మనుష్యుడు వేరుపెట్టి పనిజేయుటకు ముందే ప్రకృతి సిద్ధము చేసినది తెలియగలదు. ఆచరణమునకు గట్టిగా సరిపాడ్డులు గలవు. సాత్తూరులో మంచి పండితులనున్నదిగాదాయని దానిని సాగుజేయుటకు వడమరైపురములోని నాయుడు అక్కడికి రావలెనని కోరినయెడల సాధ్యము కాజాలదు. ఉత్తరధరాసముద్ర ప్రాంతదేశములోని బొగ్గుగనిని దీసికొనివచ్చి బెంగాలులో బెట్టలేము. ఇదేవిధముగ పదార్థమునకు గూడ పాడ్డులుగలవు. బంగారము, ఇనుము, ప్రాణవాయువుగలవు. బంగారము ముక్కను దీసికొని ఇనుముగాని ప్రాణవాయువుగాని చేయజాలము. అట్లు చేయవలెనన్న దివ్యశక్తి యుండవలెను. ప్రపంచము పరమాణువులతో నిండియున్నదని కనుగొనుచున్నాము. ప్రకృతిసిద్ధముగూడ సంతోషముని గానించుచున్నది. భారతదేశములో జీవితవిధానమును నిర్ణయము చేసి వారు ప్రకృతి ననుసరించి కట్టుదిట్టములజేసిరి. అందు కొన్నిరకముల సేర్పరచిరి. అవియేవర్ణములు. ఒకప్రదేశము నింకొకచోటునకు మార్పుట యెట్లు చూపునో యీరకములను గూడ ఒకదానితో నొకటి మార్పుట సాధ్యముగాదు.

“వర్ణమే భారతకళావిశేషము”

ఏవిధమైన పాడ్డులేని ప్రపంచమెట్లుండునో అలాంటి చుకొనుచు. ప్రపంచముంతయు అట్టి కట్టలమగును. తెన్ని సుకొట్టులో ఆటగాండ్రు సరిపాడ్డు గీతములను యిష్టమునచ్చినట్లు దాటుచుండునట్లే జీవితము పరిణమిండును. ప్రపంచములో నట్టిపాడ్డులేకుండ బంగారము, ఇ

నుము, ప్రాణవాయువు అన్నియును ఒకముద్దగనుండు స్థితిని ఆలోచింపుడు. అపుడు ప్రపంచము ప్రాణములేకుండ మొదలునలెనుండును. భారతదేశములో వర్ణభేదము లేకున్నయెట్లుండునో ఆలోచింపుడు. 25 కొట్లనుండి ఒకటేజాతిహిందువులు జాడ్డులుండిన యెట్లుండును. భారతదేశమున కపుడు అపూర్వముగ సంఘనిర్మాణ మదృశ్యమగును. చైనామోస్తరుగా నుండును. భారతదేశ స్వర్ణము చైనా స్వర్ణమువంటిది గాదు. చైనావారికి నిర్వాణమే మార్గము. భారతదేశములో ఇంద్రుడు, అగ్ని, విష్ణు, లక్ష్మీ మున్ను గాగలదేవతలెందరో గలరు. దానితో ఒక విధమైన కళ ఆకృతి యేర్పడియున్నది. భారతదేశపు పురాణకథల తరువాత వర్ణభేదమే భారతదేశ కళానైపుణ్యముయొక్క ఫలితము. సాంధ్యమే సత్యమని చెప్పబడినది. భారతదేశములో నిపుడు వర్ణభేద మంత యెక్కువగలేదు. కాని వివిధవిధములు ఉండనే యున్నది. భారతదేశములో మానవనిర్మాణములు చాలగలవు. వానివలన హిందూసంఘము తేజోవంతముగ నుండుటకును తోడ్పడుటయే గాక ప్రపంచములోని వివిధ జాతులకును మతములకును అవకాశము నిచ్చెను. ఒక్కొక్కచోట ఒక్కొక్క వర్ణమే జనసంఖ్య యంతయుగల చిన్నదేశములుగలవు. చిన్న చిన్న జాతులు పాడ్డు దాటి పోకుండ అవటనే ఒకరిలో నొకరు పెండ్లిండ్లు చేసి నుట యెక్కువగలేదు. మనవర్ణములు ఒకేబంధముగల్గి చిన్న చిన్న జాతులుగ నుండెను. చిన్న చిన్న వర్ణములుగ పెరుగుట వలన జాతులు వెనుకబడినవి చెప్పబడినది. మనవర్ణములు పెద్దదిగ నుండుటయేగాక శరీరకామ్రమునందు గూడ నభివృద్ధిగాంచెను. ఆకృతియందు ఆత్మయే ముఖ్యముగాని శరీరము గాదనియు, శరీరము మృతినొందినపుడు ఆత్మ చావదనియు అందులోనుండిపోయి మరియొక ఆకృతి దాల్చుననియు మన హిందువులు నమ్మెదరు. భారతదేశములో నొక యాత్మపుట్టి యొన్ని ఆకృతుల దాల్చునో అలాంటిచుకొనుడు. భారతదేశములో నెన్ని పనులు జరుగునో యితరత్రుగూడ జరుగవచ్చును. కాని తెన్ని సుకొట్టులో మోస్తరుగ యితరచోట్ల భారతదేశములోవలె సరిపాడ్డులు గట్టిగలేవు. ఆకాశపదార్థములను ఒక ఆకృతిగ గట్టిగ దివ్యశక్తి నిర్ణయించినపుడు, ఇతరదేశములలోవలె గాక భారతదేశములో జీవితము ప్రపంచ మిదివరలో పరిణామము గాంచిన విధమున కనుకూలముగ నుండునట్లు చేసినట్లు గానించును. ఒక పిల్ల ఆకృతికి విలువ శరీరము. ఆత్మరెంటిమీద నుండును. శరీర మభివృద్ధిగాంచుటకు నిర్ణయింపబడిన పాడ్డులవలన అందుకు లోబడియున్న ఆత్మగూడ శిక్షణానుభవములను గాంచునట్లుకు సందియములేదు. ప్రపంచములో ఆకాశపదార్థము లెల్లప్పుడీ యున్నవో వాని కనుకూలముగానే వర్ణభేద మేర్పడియున్నదనియు ఆత్మకు ఆధ్యాత్మిక శిక్షణ మనేకవిధముల నలవడుచున్నదనియు నేను నమ్మెదను.

భారతదేశమునందు వర్ణభేదము హిందూమతనిర్మాణములో ముఖ్యభాగమై యున్నది. ప్రకృతి, ఆకాశపదార్థములను నిర్ణయించిననే హిందూ స్వర్ణమువలె నది చిత్రింపబడినది. భారత తత్వవేత్తల యీజీవితమును ఆత్మకు అలభ్యమగు తలంచెదరు. దానినుండియే యీవర్ణభేదము గల్గి అనేకవిధముల అనుభవమును కలుగజేసెను. హిందూ విశ్వమునం దెన్నియో విధేదములుగలవు. భారత సంఘామ్రము ప్రకారము ప్రతి మానవుడును ఒకతరగలియు, అందరు మనుష్యులును సోదరులుగ నుందురు.

కాబట్టి వర్ణభేదము భారతదేశాభివృద్ధి కాలంకముగ నున్నదనుటకు కారణము భారతదేశ జీవితమునకు సరిపోని అభివృద్ధి ఆదర్శములను మార్గములను మూలము జేయుటయే. కాబట్టి వేర్వేరు వర్ణములను స్వప్రకృతి దెల్పుచువానియందుగల విశ్వము నుగూడ స్వప్రకృతి దెల్పుట యవసరమైయున్నది. జాతివిధేదములు పోట్లాటలకుగూడ కారణము. విశ్వముగల సర్వసామాన్యజీవితమును దెలిసికొనక దేనిది పోట్లాటలవలననే కిరకిరముట్టును. కమ్మజాతివారు యీ విషయమును గుర్తించి తమ వర్ణము వేరైనదిగాక భారత జీవితములోని వర్ణములలో నొకటిగ దెలిసికొని సభను జయప్రదము జేసెదరుగాక. మీరు భారతదేశములో వితరజాతులలో నొకరనియు వేరనియుగూడ దెలిసికొనవలయును.

ఇంతవరకును వర్ణముల తత్వమునుగూర్చియు ఆ సభలను గూర్చియు దెప్పితిని. ఇప్పుడు కమ్మజాతినిగూర్చి ప్రత్యేకముగ జెప్పెదను.

కమ్మల పూర్వచరిత్ర

ఈ జిల్లాలోని కమ్మలు పూర్వచరిత్రముగల్గియున్నా

రు. మధురలోని నాయకపాలకుల ప్రావృలములవలన వారు పోట్లాడుటకైననేమి నివాసమేర్పరచుకొనుటకైన నేమి వచ్చిరి. ఇక్కడికి వలస వచ్చిన వారు ఉత్తర సర్కారులలోని కమ్మల కన్నయెక్కువ బలముగ నిడుపుగ గానించుచున్నారు. మీజాతివారు సింహళములో గూడ రాజ్యమును సంపాదించిరి. మీరు సైనికులుగ నున్నట్లును పాలించినట్లును ఒకశతాబ్దము క్రిందటివరకును సాంప్రదాయములుగలవు. మీరిప్పుడు సాంగముగజేయు పనులకు గావలసిన శిక్షణమును విశ్వమును ఆసాంప్రదాయము లాసంగునని తలంచెదను. కమ్మనాయకుల వ్యవసాయముజేయువారు. పాడిపంటలు గలవారు. మీరా ఆచారము నుండుకొనుటచేత ఈప్రాంతములలో మంచి కాపులుగ పేర్పడసిరి. మీరు పూర్వపు వ్యవసాయపద్ధతులనే అనుసరింపక మీపిల్లలను వ్యవసాయపాఠశాలకు పంపెదవని నమ్ముచున్నాను.

విద్యావ్యాపకము

మీరు శరీరభౌతిక సాక్ష్యములను జూచుకొని జ్ఞానాభివృద్ధిని గూర్చి అలక్ష్యము జేయరాదు. జ్ఞానాభివృద్ధి కొంచెమైనను లేనిదే నాగరకులుగారని గుర్తింపబడినది. ఈదేశములో ప్రాథమికవిద్యాభివృద్ధికి ఆర్థికశక్త్యము లడ్డుదగినవి. ప్రభుత్వము వారిపుడు తమకు తాము సహాయము జేసికొనువారికి సహాయముజేయగల్గుదురు. మీజాతివారు స్వయముగ ప్రాథమికవిద్యను ప్రారంభము జేయుటకు తగినమాతృబరులై యున్నారు. అప్పుడు ప్రభుత్వమువారు సహకారముజేసి సహాయముజేయగలరు. విరుదు నగరులో నాడారు హైస్కూలు ఆరంభమైనది. మీరు కట్టుబాటుతో పనిజేయునెడల మీ ప్రక్కవారికిగూడ లాభముగ నుండును. పెకండ్లవిద్యనుగూర్చి ప్రభుత్వమువారు చాలాచింతచున్నారు. మన విద్య యింతవరకును డిగ్రీకోసము వినియోగించుటవలన చాల నష్టములు పొందెను. అయ్యది యెవ్వరులేని నిరామయముగచోట నున్నవానికితగినట్లు భారతీయునకున్నది విద్య దేనితోను చేరిన సమస్య గాదు. జాతీయజీవనముయొక్క అవకాశములు, అవసరములనుబట్టి నిర్ణయింపవలయును. జాతీయ విద్య యనుట పునరుక్తి యగును. విద్యయనగానే జాతీయము గావలయును. బ్రిటిషుపాలనకు బ్రిటిషుసామ్రాజ్యములో గరపు విద్య, భారతీయునకు తగినట్లు యిచట నవసరమైనట్లులే నేర్పు దానివలెగాక వేరుగనుండును. కమ్మజాతికి వ్యవసాయముముఖ్యము. ఫలములు అయిన తరువాత కొందరు మీరు పారిశ్రామికముగ పని జేసెదరు. మీ ఆచరణములు హిందూజాతిజే. మీరు అందులో జేరినవారే. కాబట్టి మీకు అందరకును గావలసిన ప్రాథమిక విద్యకు తోడు వ్యావసాయిక విద్యయుపారిశ్రామిక విద్యగూడ నేర్పుకొనునట్లు జేయవలయును. వృత్తిని పాధించుటకుగాక విద్యాభిజ్ఞులై పెద్దపెద్ద వృత్తులలోనికి రాగోరువారు విశ్వవిద్యాలయ విద్యను నేర్పుకొన బోవచ్చును.

సంఘశిక్షణము

భూమిని సాగుజేయుటయు, జ్ఞానమును సంపాదించుటయు మాత్రముగాక గుణమునుగూడ సాధనజేయవలయును. ఇదియే సంఘమునందు మంచితత్వబాధను జేసి మతాభివృద్ధికి తోడ్పడును. సంఘశిక్షణమునకు భారతదేశములో నిష్పృహులనుతయవసర మెప్పుడు నుండలేదు. ఇంగ్లాండులోను జర్మనీలోను యీ శిక్షణమే బాగుగ గానించును. నేడు భారతదేశములో నిదియే పైర్లలో పముగ నున్నది. జాయింటు స్టాకు కంపెనీలు పనిజేయక పోవుటయు స్థానికస్వపరిపాలనము ఏమియు తెలియక పోవుటయు దీనివల్లనే తీవ్రమైచుచున్నది. అయిన హిందూమతము నిష్కామసేవను జేయుమని చెప్పుచున్నది. భారతదేశములో జీవితము అభివృద్ధియగుకొలదిని ధర్మనిబంధనలు మనము విధించుకొనినవానినిగ గాక యితరులు విధించిన వానివలె భావించెదము. కాబట్టి మనము వర్ణభేదమును పునరుద్ధరించి స్వజాత్యభివృద్ధికై ఆత్మను తొంగునట్లు చేసి దానివలన గల్గిన శిక్షణమును గ్రామము, మండలము, రాష్ట్రము, దేశము, మానవాళి యంతయు నభివృద్ధిగాంచుటకు వినియోగింపవలయును. వర్ణములవలన పాడ్డు లేర్పరచుటవలన దృష్టినిమీదినుండి యితరత్ర ప్రసారము గావించుటకు సహాయకరముగ నుండును. వర్ణభాగమునందు ఈ ముఖ్యాంశమును మీరు వ్యవసాయము జేయవలయును.

ముగింపు

సాత్తూరు తాలూకాలో కమ్మల గ్రామములు చాల చోట్ల సహకారప్రయత్నములు ఫలవంతములుగ నున్నవని తెలిసికొనుటకు సంతోషముగ నున్నది. వడమరై పురములో మీ జాతివారు స్వసంఘ జేనుమునకై యుత్సాహముతో యు

మీరు జేయుచున్న పనులు మీకు మార్గదర్శకములుగ నుండ గలవు.

మీరు తెలుగుదేశమునుండి వచ్చి 300 యేండ్లనుండి కను ఆభాషయే మాట్లాడుచుండుటవలన తగిన యభివృద్ధి గాంచునట్లు జేయుదురు గాక యనికోరెదను. మన విజ్ఞానాభివృద్ధికి భాష చాల ముఖ్యమైనది. త్వరలోనే విద్యను ఇంగ్లీషులో కరచు తప్పనని సవరింపు చిహ్నములు గానించుచున్నవి. మీలో ధనవంతులైనను తెలుగు విజ్ఞానమును నిలిపియుంచినయెడల మీ వర్ణముయొక్క వ్యక్తిత్వమును నిలువజెట్ట గలరు.

మీరు యిప్పుడున్న దానికన్న యెక్కువ మంచి కమ్ములై, భారతీయులై సుగుణాత్మకులై పరిణుదురు గాతయని నేను ముగింప గోరెదను.

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష పన్యాసము

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు యస్. రామస్వామి నాయుడు గారు వి యే (ఆనర్డు) బి. యల్. ఆరవములో ప్రతినిధులకు స్వాగత మొసగుచు కమ్ముజాతియొక్క పూర్వప్రతిభను వర్ణించి యిప్పు డనుసరించుచున్న వ్యవసాయపద్ధతులమాటి పాశ్చాత్యపద్ధతులు ననుసరింప వలెనని చెప్పిరి. సహకారపద్ధతులపై వ్యవసాయముజేయుటవలన దా రి ద్రవ్యము పోయి అధికదుష్స్థితి తొలగి పోగలదు. సంఘమునకు విరాళములను త్వరలో నందరు నీయవలెనని కోరిరి. అంతట ఆయన తమ పిల్లలకు ప్రారంభవిద్యను నిర్బంధము జేయవలెననియు, దానివలన సాంఘిక ఆర్థిక పరిస్థితు లభివృద్ధి గాగలవనియు చెప్పిరి.

కమ్ముజాతిజనులందరును వికాసతత్వముతో నుండి స్వసంఘోద్ధరణమునకు పనిజేయదల పెట్టవలెనని చెప్పి వారుముగించిరి.

అధ్యక్ష పన్యాసము

సభాధ్యక్షులగు మునిశ్వామినాయుడుగారు పార్లమెంటు లు చెలరేగ లేచి తమ ఉపన్యాసమును ఆంగ్లమున జదివిరి. అందు విద్యాప్రాముఖ్యమునుగూర్చియు, జాతిమతవిద్వేషముల గూర్చియు నిమ్మజాతుద్ధరణమును గూర్చియు చెప్పిరి.

[ఈ ఉపన్యాసభాగములు రేపు ప్రచురింపబడును.]

జయతోయం దఖండపాఠము

ఇప్పటికి వందలాలు పాఠములు జరిగెను

అమృతసరము, జూలై 28 :—జయతోయం దిప్పటికి పదునాల్గు అఖండపాఠములు జరిగెను. ఆగస్టు 6-వ తేదీనాటికి 101 పాఠములను బరిసమాప్తమగును. ఏర్పాటులన్నియు సంతృప్తికరముగ నున్నవి. (అ. ప్రె.)

ముల్తాను జెయిలునుండి వరతులపై పదిమంది అకాలీలు విడువబడిరి

ముల్తాను, జూలై 28 :—జిల్లామేజిస్ట్రేటు ముల్తాను నెంట్రిబులైనను సందర్శించెను. వరతుల నీయగ వెంటనే పదిమంది అకాలీలు జైలునుండి వెంటనే వదిలివేయబడిరి. (అ. ప్రె.)

ఏలము అమ్మకము

డబ్బు. రంగనాయకులు శెట్టి దివాలసందర్భంలో (అర్జి నెం. 203/1918)

అఫిసియల్ ఆఫ్ ది డిట్రెక్టువేరకు మొనర్చు డౌడన్ కంపెనీవారు నెల్లూరి ముసాఫర్ బంగళా వద్ద 1925 సంవత్సరం ఆగస్టునెల 2వ తేదీ ఆదివారము 1 గంటకు యీదిగువ కనువరచియుండు నేలలును యేలము వేయుదురు.

నెల్లూరు డిస్ట్రిక్టు ముత్తుకూర్ సబ్ డివిజన్ లో చేరిన నెల్లూరు తాలూకా యాపూరు 11 బట్టగడ్డూరువారిపాళ్లం గ్రామములో:—

- నెం. 496 పట్టాదాఖలాకోరు మాగాణి
1. పాతసర్వే నెం. 1150/1, 2 రీసర్వే నెం. 1150/1, 2 యె. 8-66 లో యె. 1-88 సెంట్లు.
 2. పాతసర్వే నెం. 1150/8 రీసర్వే నెం. 1150/8 యె. 8-2 లో యె. 4-1 సెంట్లు.
 3. పాతసర్వే నెం. 1150/1-1 రీసర్వే నెం. 1150/1-1 యె. 1-3 లో యె. 0-66 సెంట్లు.
 4. సాతసర్వే నెం. 1150 రీసర్వే నెం. 1150/2 యె. 12-14 లో యె. 6-67 సెంట్లు.
 5. 81 పట్టా నెంబరు మాగాణి:— 1005 1005 యె. 5-28 లో యె. 0-54 సెంట్లు.

సిమెంటు పరిశ్రమకు బాంటీ

నీయవలయును

టారిఫుబోర్డు నివేదిక

దొరతనపు తీర్మానము

బుట్ట దాఖలుచేయబడును.

సిమ్లా, జూలై 28 :—సిమెంటుపరిశ్రమకు బాంటీ నీయవలయునని సిఫార్సు గావించుచు బంపబడిన టారిఫుబోర్డు రిపోర్టు ప్రచురింపబడినది. పరిశ్రమ అభివృద్ధి నొందుటకు ప్రకృతి సౌకర్యములు గలవనియు, తయారు చేయబడిన సిమెంటు బ్రిటిషు సిమెంటునకు దీసిపోవుట లేదనియు బోర్డు తెలుపుచున్నది. కాని కొల్లమా లినసరకు తయారు చేయుటవలనను, దేశమందుగల పోటీ విస్తారముగ నుండుటచేతను పరిశ్రమ దుస్థితి యందు గలదుగాని విశేషపు పోటీచే పరిశ్రమ బాధపడుటలేదని టారిఫుబోర్డు చెల్లెను. సహాయముజేసినగాని సగముకంటె సధికముగ కంపెనీలు మాసివేయఁబడియున్నవి. నాలుగయిదు సంవత్సరముల వరకును రక్షణనిచ్చినచో ప్రపంచపు పోటీని యీ పరిశ్రమ నిగ్రహించగలదని బోర్డు స్పష్టముగ అభిప్రాయమిచ్చుచున్నది. అప్పుడు దొరతనపు సహాయ మనావశ్యకము, ప్రయోదానము లేవులందు బ్రిటిషు సిమెంటునే కొనుమండ్లినచో నప్పుడు మాత్రమే సిమెంటునకు సహాయమియవలసినవచ్చుట తలపించును. సరియగు లాభముదొరకురీతిని బ్రిటిషు సిమెంటు కంటె చాకగ దేశమందు తయారుగు సిమెంటు నమ్ముటకు దొరతనము పరిశ్రమకు సహాయముచేయవలయునని బోర్డు సిఫార్సుచేసెను. దిగుమతిచేయబడుచున్న సరకుబజారు ధరను నిశ్చయించుటలేనందున సిమెంటు తయారుచేయువారులు గొర్రురీతిని యీ పరిశ్రమకు అధికముగ రక్షణము నుంకములను పనులుచేసి సంతోష పగత్యములేదు.

బొగ్గు మోత రేటు

బొగ్గు మోతరేటు చాల దగ్గించినగాని దేశమందలి అభివృద్ధి కంటెరాయము వాటిల్లనని బోర్డువారు చెల్లుచున్నారు. జనరలు రివిన్యూకు రైల్వేలు నీయు ధనమును త్వరితచియైనను బొగ్గుమోత మానిని మిక్కిలి దగ్గింపవలసిన వలసరము స్వల్పకాలములో దేశము నెదుర్కొనవలసియున్నది. కలకత్తా, బొంబాయి, కరాచీ, మదరాసు లగుండబోవు 5 వైస్రెసు మెంటుమీద లేక యీరేవుల గుండ 75 మైళ్లలోపున బోవు ప్రాంతములందు టన్నునకు రూ. 8 లు బాంటీ నీయవలయును. (2) ఈ రేవులవరకు 20 మైదలు 150 మైళ్ల లోపున గల స్థానముల నుండి యెస్టాబ్లిమెంట్లయైన రైలుస్టేషనునకు టన్నుకు రూ. 4 లు బాంటీయు, (3) ప్రస్తుతము సరకు ఖరీదుపై వసూలుచేయబడుచున్న సుంకమునకు బదులుగ టన్నునకు నిర్దిష్టముగ రూ. 9 లు పన్ను విధింపవలయును.

పూర్తిగ బ్రిటిషు కంపెనీయగు సోనువేలి పోర్టులందు సిమెంటు కంపెనీకి బాంటీనీయ సగత్యములేదు. బొంబాయి డెవలప్మెంటు శాఖ కంట్రాక్టుకింద యీ కంపెనీ సరఫరా చేయు సి మెంటు నకు బాంటీ నీయవలదు. పైన వివరించిన ప్రకారము వ్యయము విస్తారమైనయెడి యేబదిమైళ్ళవరకునుగల స్టేషనులకు టన్నునకు రూ. 5 లును 50 మైదలు 100 మైళ్ళవరకును గల స్టేషనులకు టన్నునకు రూ. 3 లును నీయవలయును. బ్రిటిషు సిమెంటు కంపెనీ హిందూదేశమందు తయారుచేయబడుచున్న సిమెంటు చాకగ అమ్ముబడుటకు వీలులేదని యిండియాదొరతనము సంతృప్తి నొందునరకును ప్రజాశాసకయందు దెలుపబడిన సహాయము చేయవలనుపడెనని అధ్యక్షుడును కేలుగారును వక్కాణించిరి. తయారుచేసిన సరకు మొత్తమును, అమ్ముకములను మొదలగు లెక్కలను ప్రతి ఆరుమాసములకును బాంటీదీసికొనుచున్న కంపెనీ నీలు దాఖలుచేయవలయును. సరియగురకము సిమెంటు అని ధృవ పర్చుటకుప్రతినాలుగు మాసములకొకసారికంపెనీలు సరకు బరీక్షించుటకు ఆలిఫురమందుగల దొరతనపు తిరిగి గృహమునకు బంపవలయును. విస్తారముగ సరకు తయారుకావడి నిల్వయున్నందున దానిని అమ్మువేయుటకు లాభాల్పకముగ బర్మా యందు అదనపు బాంటీ నీయవలసినదని గివ్వాలా కేలుగాగ్గ సిఫార్సు గావించిరి. విశేషపు పోటీసందర్భమందు నెగ్గజాలని పరిశ్రమకు దొరతనము రక్షణనియుట విరుద్ధముగాన వీరలభిప్రాయముతో అధ్యక్షుడు యేకీభవింపలేదు. (అ. ప్రె.)

బుట్టదాఖలు చేయబడును

సిమ్లా, జూలై 28 :—టారిఫుబోర్డుయొక్క సిమ్మెంటు రిపోర్టుపై యిండియా ప్రభుత్వము విచారింపి కావించిన తీర్మానము ముందు కనీవారము నాడు గె జేటునందు బ్రకటింపబడును. వరతులపై చట్టనిర్మాణము గావించుటకు ప్రతిబంధకములు గలవనియు, పరిశ్రమయొక్క పరిస్థితులందు సంపూర్ణముగ మార్పులు వాటిల్లినచో నెట్టి చర్య దీసికొనవలసియుండనో ఊహించుట కిది సమయము గాదనియు, గవర్నరుజనరలుగారు కార్యనిర్వాహకవర్గము దలంచుచున్నట్లు చెల్లియుచున్నది. ప్రస్తుత మందుగ ఫిలిగతులను బట్టి దొరతనము జోక్యముకలుగజేసికొనుటకు సమర్థనీయమైనదిగాదు. కాబట్టి ప్రస్తుతమందు టారిఫుబోర్డు రిపోర్టుపై నెట్టి చర్యయు ప్రభుత్వము దీసికొనదలచుట లేదు.

కొచ్చి శాసన సభ

వ్యయభారముగ బడ్జెటు

దొరతనము ఖర్చులను దగ్గింపవలయునని సభ్యులు గోరుట

కొచ్చి, జూలై 29 :—కొచ్చి శాసనసభయందు బడ్జెటుపై నిన్న జరిగినసామాన్యపు చర్చయందు సంస్థానపు విద్యాంగ అటవి, వ్యవసాయ శాఖలందు విస్తారముగ ధనము వెచ్చింపబడుచున్నదని ఆర్థికమంత్రియొక్క విధానమును బెక్కు అసభికార సభ్యులు ఆక్షేపించిరి. ఆయమునకంటె వ్యయము పెచ్చుగ గుణింపబడిన బడ్జెటును సభ్యులు నిరసించిరి. పరిపాలనచే తలబరువు అయ్యెననియు, పై వరసనుండి రిట్రెంచిమెంటు చేయవలయుననియు సభ్యులు చెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

ఎర్పాకులము, జూలై 28 :—నేడు ఉదయం 11-30 గంటలకు శాసనసభ సమావేశమయ్యెను. కార్యక్రమాంశమందలి మొదటి విషయముగ ప్రశ్నోత్తర భాగానంతరము ముగిసిన విషయ బడ్జెటుపై సామాన్యచర్చ ప్రారంభమయ్యెను. చర్చయందు పెక్కు సభ్యులు పాల్గొనిరి. ఎ. శంకర పుదువాలుగారు పది తీర్మానములను బ్రతిపాదించెను. సంస్థానమందు 1101 యం. యి. సంవత్సరముందు సహకార సంఘోద్యమ వ్యాపకమునిమిత్తము ప్రచారమును గావించుటకు రూ. 500 లు కొచ్చి సహకార కేంద్రసంఘమునకు గ్రాంటు దయచేయవలసినదని ఎ. శంకరపుదువాలుగారు తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. ప్రతి ప్రాథమిక పాఠశాలయందును విద్యనేర్పరచుటకు నాల్గవీరియడుగుగ జేయవలయుననియు, ఒక్కొక్క పీరియడునకు నలుబదిఅయిదునిమిషములుగ విభజింపవలయుననియు, పాఠశాల ఉదయం 1-30 గంటలకు బ్రారంభము గావలయుననియు మరియొక తీర్మానము ప్రతిపాదించబడెను. చర్చ జరుగుచున్నది. (అ. ప్రె.)

హైందవ నేనాధిపతి సంచారము

తిరుచినాపల్లి, జూలై 29 :—సర్వనేనాధిపతి సర్ క్లాడు జాకబుగారు సపరివారముగా యాగోడునుండి ప్రత్యేకపుబండిలో తిరుచినాపల్లి జేరిరి. అచ్చటనున్న సైనికాధికారులచే సన్మానమందిరి. సైన్యాధిపతి సైనికప్రదర్శనమును జేటి యుదయము జూచిరి. మధ్యాహ్నము కొడైకనాలుకు ప్రయాణమయిరి.

దొంగనోట్లు చేయువానిని పట్టుకొనుట

తిరుచినాపల్లి, జూలై 29 :—శ్రీరంగం పోలీసు ఉద్యోగి ఆర్. కృష్ణరావుగారు శ్రీరంగంలోని వీరేశ్వరము పేటలోని యొక ఆచారిని దొంగ నోట్లున్నందులకు వాటిని చేయు సామగ్రి యున్నందులకు నిర్బంధించెను. ఆనేరమును సర్కిలు యన సెక్షన్లో పరిశోధించుచుండెను. (అ. ప్రె.)

ఓడలు

బొంబాయి, జూలై 27 :—‘రాంపూరా’ యొడ బొంబాయి 18 వ తేదీ తేపాలుతో బయలుదేలి ఘోర్హునెడ్డు రేవు 27 వ తేదీ మధ్యాహ్నమునకు చేరి నాండే సాయంకాలము గం 4-30 లకు వదలెను.

బి. ఐ. ఎన్. ఎస్. “డిమాలా” యొడ బొంబాయి 15 వ తేదీని బయలుదేలి యేడెనురేవును 26 వ తేదీ మధ్యాహ్నము వదలెను. (అ. ప్రె.)

నెహ్రూ గారి సమాధానము

భారతీయుల సైన్యశిక్షణగూర్చి విచారించుటకు, సాండుహార్ట్టు కమిటీని ప్రభుత్వమువారు నియమించిరి. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారిని యీ కమిటీలో సభ్యులుగ నుండగోరగ, వారం దుకు సమ్మతించిరి. ఇట్టిచర్య మి త వా దు ల కు ముఖ్యముగ వింతగొలిపెను. మడ్డిమెనుకమిటీలో సభ్యులుగ నుండగోరగ పండిత నెహ్రూగారు సైన్య నిరాకరించెయ్యుండెరి. వీరిపుడు ప్రభుత్వనియమిత సంఘములో నేల సభ్యులుగ నుండవలయునని, మితవాదు లడుగుచున్నారు. మితవాదుల యాక్షేపణ నిస్సారమయినది. ఏలనన తాము సహకారము సలుపుచు, ఇతరుల నాక్షేపించుటవలన ప్రయోజనముండదు. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు స్వరాజ్యక్షేమ నియమములకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించెదరని ఏరును తలంపజాలరు. మడ్డిమెనుకమిటీ వ్యవహారమునకు సాండుహార్ట్టు కమిటీ వ్యవహారమునకును తారతమ్య మధికముగగలదు. మడ్డిమెనుకమిటీ, సంస్కరణ విధానమును పూర్తిగ మార్పుటకు గాక, నిబంధనలలో స్వల్పముగ మార్పుల గావించు నిమిత్తము నియమింపబడెను. ద్వంద్వప్రభుత్వ పద్ధతి అసలే బనికెరాదని ప్రతిపాదించెడి స్వరాజ్యక్షేమ సభ్యులు, స్వల్పమార్పుల నాశించెడి విచారణ సంఘమునందు పాల్గొనుట ఆత్మగౌరవమునకు భంగకరము. స్వ వ చ న వ్యాఖ్యాత మగును.

సాండుహార్ట్టు కమిటీ అట్టిదిగాదు. భారతీయులకు సైనికశిక్షణ యవసరమని అన్ని పక్షముల వారును యంగీకరించెదరు. దేశరక్షణ బాధ్యతను భారతీయులు వహించవలయునని, ఎల్లరును కోరుచున్నారు. ఇట్టిఫలితమునకు తోడ్పడెడి కార్యములందు, స్వరాజ్యక్షేమసభ్యులు పాల్గొనుట, వారి నియమములకు విరుద్ధముగాదు. సెలెక్టుకమిటీలలో సభ్యులుగ నుండుటకు స్వరాజ్యక్షేమమువారు తమ సభ్యుల కిదివర కవకాశమొసగిరి. హాజరయిన సభ్యులలో నాల్గింట మూడువంతులమంది యీ మార్గమునంగీకరింపవలయునట. స్వ రా జ్య ష ష కార్యనిర్వాహకసభవారు నెహ్రూగారిచర్య నామోదించిరి. స్వరాజ్యక్షేమ శాసనసభ్యుల సమావేశమును కూర్చు వీలుగలుగలేదు గాన, వారు ఆమోదించెదరని ఎంచి, నెహ్రూగారు సభ్యత్వము నంగీకరించిరి. శాసనసభ్యులిందుకు సమ్మతించెదరనుటకు సందియములేదు. అందుచే తెక్నికలు దృష్టితోజూచిన, నెహ్రూగారు స్వరాజ్యక్షేమ నియమముల సత్రికమించలేదని స్పష్టమగుచున్నది. స్వరాజ్యక్షేమము, సంపూర్ణప్రతిష్ఠంభము నవలంబించలేదు. కొన్ని సందర్భములలో మాత్రమే దీనిని ప్రయోగించుచున్నారు.

మోతీలాల్ నెహ్రూగారు స్వరాజ్య రథమును వంకరదారుల వంకకు దీసికొనిపోయిరనియు, గౌరవభంగమగు మార్గముల నవలంబింపరనియు విశ్వసింపవచ్చును. కాని, నెహ్రూగారు వలంబించిన మార్గము, యితరులు తమ దీక్షను విడనాడుటకు ప్రోద్బల మొసగునేమోనని భయమగుచున్నది. సెలెక్టుకమిటీలలో ప్రవేశింప వీలున్నపుడు, మంత్రి పదవుల నేల యంగీకరింప గూడదని పాదించువారు బయలుదేరుదురు. విచక్షణలేక ప్రతి కమిటీలోను సభ్యులగుటకు ప్రయత్నింపవచ్చును. విచక్షణలేని సహకారము ప్రబలి, స్వరాజ్య పక్షము తన బలిమిని కోల్పోవవచ్చును. ఒక మా రు నియమమును నడలించిన, అసలు సూత్రము మరుగుపడి మినహాయింపులే ప్రాబల్యము వహించును. ప్రస్తుత సమయమున, స్వరాజ్యక్షేమము ఎక్కుడు పట్టుదలను ఎక్కుడు విశ్వాసమును గనుపరుపవలసియున్నది. స్వరాజ్యక్షేమము బలముగ నుండనిది, పాలకుల సంప్రతింపుల వలన విశేషలాభముండబోదు. స్వరాజ్యక్షేమమువారితో బ్రటిషు ప్రభుత్వమువారు సమాధాన రాయబారములను జరిపెదరని, సత్యమూర్తిగారు దెలుపుచున్నారు. ఇది ఎంతవరకు నిజమో తెలియదుగాని, స్వరాజ్యక్షేమ బలము క్షీణించెనేని, ఎట్టి రాయబారములును వారి మనోరథము నీడేర్పజాలవు. స్వరాజ్యక్షేమము వారు గౌరవప్రద మగు సహకారమునకు చోటు గలదని, కావించిన ప్రకటన అటుల నిలిచియే యుండును. కాని 'గౌరవప్రదమగు' నను పదమును మాత్రము మరువజనదు. లేనియెడల, ఇంతవరకు జేసిన ఆందోళనమంతయు బూడిదలోపోసిన పన్ని రగును. అందుచే నికముందయినను ప్రభుత్వపు కమిటీలలో సభ్యత్వము నంగీకరింపకముందు, స్వరాజ్యక్షేమమువారు దూర మా లో చించుట యుక్తము. స్వరాజ్యక్షేమమువారి అసహాయదృష్టియు, వారి కార్యదీక్షయు, శాసనసభలలోని ఇతర పక్షముల ప్రాముఖ్యమును దొలగించినవి. మహాత్ముని యభిమానమునకు పాత్రమయినవి. దేశదృష్టి నాకర్షించినవి. ఇది ఏమాత్ర మయినను క్షీణించుచో, భావివిజ్ఞాపము అనుకూలముగ నుండజాలదు.

బొంబాయి మిల్లులదుస్థి

దేశీయ వస్త్రములపై ఎక్సైజును తొలగించినగాని, వస్త్రపరిశ్రమ తలయెత్తదని, బొంబాయి మిల్లుయజమాను లెంత మొరలిడినను, ప్రభుత్వమువారు వారికోర్కెలను సఫలపరుపక బోయిరి. రాష్ట్రములు చెల్లించవలసిన కప్పములను దొలగించినగాని, ఎక్సైజుడ్యూటీని తగ్గింప వీలులేదని, సర్. బేసిత్ బ్లాకెట్టుగా రిటీవల బొంబాయిలో వాదించిరి. రెంటికిని ముడిబెట్టుట, అనభ్యవాదము. ఇతరఖర్చులను తగ్గించుచో, రెండు సౌకర్యములను చేకూర్చవచ్చును. వస్త్రముల పన్నును దీసివేయవలయునను ఆందోళనము నిన్ననేడు మొదలిడినది గాదు. అనేకసంవత్సరముల నుండియు, ప్రభుత్వమువారిని పదేపదే యడుగుచునే యున్నారు. ప్రభుత్వమువారి పట్టుదలమూలమున, నేడు బొంబాయి మిల్లులస్థితి దుర్భరముగ నున్నది. మిల్లులను మూసి వేయ వలసివచ్చును.

చున్నది. తమకర్తవ్యమును విచారించుటకు, బొంబాయిమిల్లు యజమానుల సంఘమువారి రిటీవల సమావేశమయిరి. ప్రభుత్వప్రతినిధి కీసంఘము వారు రెండు నూచనల గావించిరి. ఎక్సైజుడ్యూటీని వెంటనే తీసివేయ వీలులేనిచో, ప్రతిపై యెగుఱుతి సుంకములను విధించుటయు, ముప్పదవ సంబర అంతకు లోపలి విదేశపు నూలు పైనను వస్త్రముల పైనను దిగుమతి సుంకమున్న విధించుటయు జరుగవలెనని వీరు గోరగ, ప్రభుత్వప్రతినిధి వీలు పడదనెను. ఎక్సైజు డ్యూటీని తీసివైచుటకు ప్రభుత్వమువారు వాగ్దానము జేసియు యింతవర కటుల జరుపకుండుటయ గాక, ఇతర ఉపశాంతిమార్గములను గూడ నవలంబింపకుండుట చోద్యము. మిల్లు యజమానులు, కొలది గంటలుమాత్రము మిల్లులలో పని జరుగవలయునా, లేక కూలీలవేతనములను తగ్గింపవలయునాయని, చాలదూర మాలోచించిరి. తుదకు కూలీల వేతనములను తగ్గింపవలయు నని నిశ్చయించిరి. ఇందువలన, కూలీలలో మరింత యశాంతి గలుగునని యూహింపవచ్చును. మిల్లులకు హెచ్చులాభములు చేకూరినపుడు, కూలీల వేతనములను హెచ్చుజేసియుండలేదు. అట్టితరి నష్టము వచ్చెనని వారివేతనములను తగ్గించుట భావ్యమగునా? బొంబాయి నగరములో కూలీలు తక్కువ వేతనములతో జమించుట దుర్లభము. అందుచే నమ్మెలు ప్రారంభమై మిల్లులకు మరింత నష్టము గలిగింపవచ్చును. నేటిదినము మిల్లు పరిస్థితుల గూర్చి బొంబాయి శాసనసభలో చర్చ జరుగునని తెలియుచున్నది. పర్యవసాన మేమగునో చూడవలయును.

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘము

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభాకార్యక్రమమును వేరొకచోట ప్రచురించితిమి. కాంగ్రెసు సభ్యులు శాసన సభల ఎన్నికలకు నిలిచి, స్థానములను ఖాళీజేయవలయునను తీర్మానముపై చాల దూరము చర్చ జరిగెను. దేశభక్త వెంకటప్పయ్య పంతులుగారి తీర్మానమును ఆమోదించిరి. శాసన సభాబహిష్కారవాసన యిందు గలదేమో యని అక్షేపించినవారి దృక్పథము విచిత్రము. తుట్టతుదకు, కాంగ్రెసుపక్షమున శాసనసభల ఎన్నికలను జరిపి, నిరోధకార్యక్రమమును నిర్ణయింపవలయు ననియు, శాసనసభలకు వెలుపల వ్యక్తిగత శాసనోల్లంఘనము జరుపుటకును, నిర్మాణ కార్యక్రమమును నిర్వహించుటకును ఏర్పాటుజేయవలయునను తీర్మాన మామోదించబడెను. శాంతనిరోధమున కనుకూలవ్యాతావరణమును సృజించుటకు తాను పనిజేసెదనని, గాంధీమహాత్ముడు వాగ్దానముజేసియుండెను. పండిత నెహ్రూగారు శాసనసభలలో నాయకత్వము వహించెదరు. ఈ తీర్మానముగూడ పైయేర్పాటు కనుకూలముగ నున్నది. రాజోపు అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘ సభలో నిట్టి తీర్మాన మామోదించబడు నని ఎంచవచ్చును. సంవత్సరమునకు నాల్గణాలను గాని, రెండువేల గజముల నూలునుగాని చెల్లించువారు కాంగ్రెసుసభ్యులుగ నుండవచ్చునని, తీర్మానింపబడెను. నూలుచందాను చెల్లించవలసినవిధి తొలగుచో ఈ మాదిరి పత్తామ్నాయ తీర్మానము గావించుట యయి

బోంబాయి, జూలై 28:— బరోడా సంస్థానమునవి
 కలహాలుతొలకాయందు పోలము చున్నచుండగా నుండురహు
 రుండు కై నవిగ్రహములు బయల్పడెను. చిక్రికొనై పుశ్యహను
 గ్రహమున్న యావిగ్రహములు హుచుటకు కై ననుకొనకుట
 నొంది సరంధములుగ బోవుచున్నార. (అ. పే.)

సామ్రాజ్యము-కార్మిక పక్షమువారు

దొమనియను పరిస్థితులు

ప్రిఫరెన్సును గూర్చి మద్దతుగా
యభిప్రాయము

లండన్, జూలై 27:—కామన్సుస్థలో గ్రేటుబ్రిటను కార్మిక పక్షమువారు, దొమనియనులు, ఇండియా ప్రతినిధులు నేటియుదయము ఎంపైర్ పార్లమెంటు గదులందు సమావేశమైరి. మద్దతుగా అధ్యక్షత వహించిరి. సామ్రాజ్యాభివృద్ధి గోరినది మొదట కార్మిక పక్షమువారే యనిరి. దొమనియనుల ప్రీఫరెన్సు విధానము విదేశీయులకు ఆటంకమును గలుగజేయుట యగుననిరి. గ్రేటుబ్రిటనుకు అంతకంటె ఎక్కువగ నిరోధము గల్గును. కాని అయ్యది దొమనియనులు తమ పరిశ్రమను స్థిరముగ ఏర్పాటుజేసికొనుట కడ్డురావు. గ్రేటుబ్రిటను అందులకు అభ్యంతరము జెప్పలేదు. ప్రీఫరెన్సు దొమనియనుల సహృద్ధాభివృద్ధి కు గుర్తుగ తలచవలెను. దేశము లన్నియు ఒక సంఘముగ లాభము పొందుటకు ప్రభుత్వపరిశీలనను నున్న కమిటీవారు సరకులను వంచి కార్మిక పరిస్థితులందు తయారుచేయబడిన సరకులను మొత్తముగ కొనవలెను. అంతియగాని పెట్టుబడిదారులుగ కొనరాదు.

విదేశాంగవ్యవహారములు

ప్రాటోకోలు విషయమై ప్రతినిధిము దొమనియనులతో ఆలోచించితిమి. ఆ ప్రాటోకోలును ఈ ప్రభుత్వము నిరాకరించెను. అయ్యది కార్మిక పక్షముచే తయారుచేయబడినను కారణముచే దానిని నిరాకరించిరి. అంతకంటె వేరొందుకారణము గన్పించదు. ప్రాటోకోలు మంచిదనే దొమనియనులు గ్రహించిరి. సంతకము చేయ నిశ్చయించిరి. గ్రేటుబ్రిటనే ప్రపంచము సంతకు గాపాడవలెననుట గొప్ప తప్పు. ఎంతతరలో గ్రేటుబ్రిటను తన ప్రజలకై పాటుబడి అనవసరముగా బాధ్యతను మీద వేసికొనుట మానునో అంత మంచిదనిరి.

దొమనియనులపేరును మాటిమాటికి జెప్పుచు ఇండియాపేరు జెప్పుట మరచిందులకు అక్కడున్న భారతీయులను జూచి తమాషగా జెప్పెను. దొమనియనులు అని నేను జెప్పినపుడు అందులో ఇండియాగూడ ఇమిడియున్న దనిరి.

మీరు అధికారములో నున్న పుడు మీరు దానిని అమలులో జెట్టవలసియుండెడిదని సకలత్వాలాగారనిరి.

ఔను, నేనుజేసితినిని ప్రతిపాతముగ మద్దతుగా గూర్చి ప్రత్యుత్తర మిడిరి.

ప్రిన్సిసు వర్తకసంఘము

గనుల హక్కును బ్రతిఘటించెనీ గొనుట

దెర్లి, జూలై 27:—ప్రిన్సిసు వర్తకసంఘమును మరల ఏర్పాటుచేయుట పడదు. హ్యంబర్గ్ లోనున్న నౌకావ్యాపారమునంతను లండన్ లో హెన్రీస్కోప్ డరు కంపెనీవారు కొనిరి. ప్రక్షియా ప్రభుత్వమువారు రీనిషు వెన్టురేరీయా విద్యుచ్ఛక్తిపనులను గొనిరి.

సామ్రాజ్య వాయువార్తా

ప్రచారము

క్రొత్తబ్రాడ్ కాస్టింగు కార్యాలయము

లండన్, జూలై 27:—చెల్మన్సుస్థలో పరిశోధననిమిత్త మేర్పాటు జేసిన కార్యాలయము నెత్తివేసి దావంట్రీలో క్రొత్త ప్రేషనును నెలకొల్పిరి. దీని యుద్దేశ్యము 7000000 ప్రజలకు వాయువార్తాప్రచార ముపయోగించు రటుల జేయుటయే. ఇంతవరకు వీరి కిదిలేదు. అంతర్జాతీయకాన్ఫరెన్సునును ఇది ములాధారముగ నుండవలె ననుచున్నారు.

ఆర్జంటైన్ మంత్రివర్గము

మంత్రుల రాజీనామా

బ్యూనస్ ఆయర్స్, జూలై 28:—దేశీయమంత్రిగోలో గారు రాజీనామా నిచ్చిరి.

రిఫుల సంకులము

ప్ర్యాంకో-స్పెయిన్ వైమానికసహకారము

మ్యాడ్రిడ్, జూలై 28:—ప్రెంచి విమానము స్పెయిను రాష్ట్రములో జేరిన క్రైస్టులేబుల్లో ప్రవేశించెను. స్పెయిను విమానముకంటి శత్రుసానములపై బాంబులను వేసిరి. 26 లేదని బిష్పుకొన్న ప్రకారము ప్ర్యాంకో-స్పెయిను విమానములు ఒకరి ప్రదేశములో ఒకరు సహకారముగ పనిచేయుచున్నారు.

రిఫులు చాలమంది యుద్ధమును చాలించవలెనని గోరుచున్నారు. రిఫుల తెగలలో ఉత్సాహము ముదంగించెనట.

ప్ర్యాంకో బ్రిటిషు ఋణములు

లండన్, జూలై 25:—స్పెయిను లోపుగగాని అంతకంటె ముందుగాని ప్ర్యాంకో బ్రిటిషు ఋణముల రాయబారములు చాలవరకు సాగవని తెలియుచున్నది. క్రొత్త ఋణములో కెయిలో గారు మునిగియుండుటయే కారణము. ఆగస్టులో నెలపులగుటచే రాయబారములకు అనుకూలముగ నుండవలెను.

దక్షిణ ఆఫ్రికా భారతీయులు

రాజ్యమునుండి పంపివేయదలంచుట

కామన్సుస్థలో ప్రశ్నలు

లండన్, జూలై 27:—బలవంతముగ ఒత్తిడిని గలుగజేసి చాలమందిని భారతీయులను బంపివేయుటకు దక్షిణ ఆఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు బిల్లును ప్రవేశపెట్ట నుండుటచే దక్షిణ ఆఫ్రికాలోనున్న బ్రిటిషు భారతీయ ప్రజల యభిప్రాయములను కనుగొని వారిని కాపాడుటెట్లని సకలత్వాలాగారు కామన్సుస్థలో నడుగ, ఈవిషయమై మార్ట్ మంత్రిగారి యుపన్యాసమును జూచితి ననియు అంతకంటె నెక్కువ దెలియనందున ఏమియు జెప్పజాలననియు కాని ప్రస్తుత మావిషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమువారు యూనియను ప్రభుత్వముతో ఆలోచించుచున్నట్లున్నదనియు ఆరంప్సీ గోరుగారనిరి. ఇంకొక పార్లమెంటు కు తరవాదులైన మంత్రియొక్క యుపన్యాసమును ప్రత్యేకముగ బంపుమని స్వపరిపాలన ప్రభుత్వము నడుగుట సమంజసము గావనిరి.

రీడింగు ప్రభువు తిరిగివచ్చుట

ఆయన కెంతయు సంతసముగ నున్నదట

లండన్, జూలై 25:—తనకు ఇచ్చిన నెలపు కొంచె మైనను చక్కగ అనుభవించితి ననియు అయ్యది ఇంతలోనే అయిపోయెననియు ఇండియాకు వరల పోగల్గినందులకెంతయు సంతసించుచున్నాడననియు ఇంతకంటె ఎక్కువ జెప్పలేననియు రీడింగు ప్రభువు తెలియజేసెనట. వరల అధికారమును స్వీకరించిన వెంటనే భారత రాజ్యాంగనిర్మాణమును గూర్చి ముఖ్యమగు మంచి యుపన్యాసము నిచ్చెదరట.

భారత రక్షణసంఘము

రోగుల నాదరించెడు సంఘము

లండన్, జూలై 24:—ఇంగ్లండులో రోగుల నాదరించెడి భారతసంఘము చాల ప్రాచారవశక్తికాలములో నున్నదనియు, తక్షణము 25000 పాసులు గావలసియున్నదనియు సహాయముచేయవలెననియు మింట్ సతిగారు టైమ్స్ పత్రికలో వ్రాయుచున్నారు.

ఉత్తరద్రువమునకు బ్రిటిషువారు వాయువార్తాప్రచారమును స్థాపించ గోరి.

నేటికాలపు స్త్రీలు

చాల దుర్బల లనియు ఎక్కువ శ్రమపడువా రనియు సంతతియు వినోదము సరదా నిమిత్తము ఎదురుజూచుచుండు రనియు వివాకుల నిర్ణయించు న్యాయస్థానమున తాద్రువైద్యుడు సర్ విలియం ఆగ్స్ట్యునాటు లేనుగారు దెలియజేసిరి.

ఈరోజుల అనేకముగ పెండ్లిండ్లు దుఃఖభాజన మగు చున్నవనియు, కుటుంబములో నైద్యుడు పెండ్లితగవును దీర్చుటకు జోక్యము కలుగజేసికొన్నచో ఇంకొక పనిజేసికొనుటకు ఆతనికి అవకాశముండదని ఇంకొక ప్రత్యేకనిపుణుడు దెలియజేసెను.

స్వేచ్ఛగ స్నేహము చేయు భావము చాలవరకు పెరిగి పోయినదనియు సర్వసాధారణమైనదనియు అయ్యది అమెరికా నుండి ఆలవడవనియు దేశమున కంతకు శత్రుముగ ఆవరించుచున్నదనియు సర్ ఎల్లిస్ హ్యూము విలియంసు గారనిరి.

చీనా విషాదపరిస్థితులు

ఇండియానుండి సైన్యములను బంపవలె ననిరా?

లండన్, జూలై 27:—చీనా విషాదపరిస్థితులంతేసి ఇండియా సర్వసేనాధిపతి కేమెన్ ఉత్తరపు సరిహద్దు, పంపినచో దానిస్వభావమెట్టి యని సకలత్వాలాగా రడిగిరి.

ఇట్టి ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుట ప్రభుత్వమునకు ప్రజలకు డేముము గావని వింటర్ట్ ప్రభువు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెను.

నౌకానిర్మాణము

కార్యక్రమమును చర్చించుట

లండన్, జూలై 27:—క్రొత్తనౌకానిర్మాణకార్యక్రమమును గూర్చి చర్చ 29 తేదీకి ఆపు జేసిరి.

విషమూలికల చట్టము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూలై 28:—విషమూలికల చట్టమును ప్రభువులసభవారు నేడు రెండవసర్వాయము ఆమోదించిరి. విషమూలికల పట్టిలో కోకా ఆకులను ఇండియా గంజాయిని చేర్చవలెననిరి. 1920 ఆక్టు ప్రకార పీటినీ దిగుమతి చేయగూడదనిరి.

రిఫుసంకులము

ప్రజల ప్రయత్నములు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

హ్యారిస్, జూలై 28:—రిఫులు ప్రెంచి సహాయ నేనలు వచ్చుటకు ముందుగానే ప్రబల ప్రయత్నములను జేయుచున్నారు. ఈసంగతులు ఆతురతను గలుగజేయుచున్నవట. రిఫులు కొంతకాలము క్రొత్త ఏర్పాటులను జేసి ఇప్పుడు అవస్థిందనును మరల ప్రారంభించుచున్నారనియు రారంగమున అనేక భాగములందు గన్పించుచున్నారనియు పెజ్ లెంతి వార్తలు జెలుపుచున్నవి. పెజామిడికి బోవలెనని వీరి యుద్దేశ్యములు. వెజ్జనుకు గూడ ఉపద్రవము రానున్నదట. పెజాకు తూర్పునను, వెర్గాకు తరముగను తమ స్థానములను బలపరచుకొనుచున్నారు. కాని ఇంకవరకు పోరాటము జరుగలేదు. విమానములనుండి ముట్టడించబడిన పటాలములకు నీరు సప్లయ అగుచున్నది.

మస్కాలు సరిహద్దు విచారణ

నివేదికము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

మస్కాలు సరిహద్దు విచారణ నివేదికము అంగోరాకు జేరిన వెంటనే ప్రకటించుటకు బ్రిటిషు తురుష్క ప్రభుత్వమువారంగీకరించిన జాతిసమితి ప్రచురణ సంఘమువారు జెలుపుచున్నారు.

ఆంధ్ర విద్యార్థి బలవంతము

కీ. శే. పెద్దాచి వెంకటరావుగారు.

దమాన క్రియలు

నిన్న యువమును దైవక్రియబడి బలవంతము నందిన పెద్దాచి వెంకటరావుగారి బంధువులను, అతని మిత్రులను, కొందరు తెలివిన వారలనుగా నా గీయుచున్నాను నే కలకత్తా మెయిలులో వున్నానునని వచ్చిరి. వీరు ఎప్పుడైనను, మృత్యు శేఖరమును కూచునునది ప్రకటించునని శృకానవాటికయందున్న కావలిగృహమునందుని ఆంధ్రవిద్యార్థులు సంకల్పించుచుండిరి. మృతుని బంధువులలో, వినయిక్రిముని పెద్దాచి వెంకటకృష్ణారావుగారు (కృత్యాత్మిక కల్పన నుంబూరు) అతని మేనమామ యగు దావ్య గు పాలకొండటి నరసరావుగారు (రాజమండ్రి) వావగారగు ఈశ్వర సర్వదారాయణగారు, వారి తల్లియొ వచ్చి, మృత్యుశేఖరమును జూచి వేటి నిమిషము 12 గంటలకు పూజక్రియల నొనర్చిరి. సమానసంస్కార సమయమున లయలకళాశాల ఆంధ్ర, ఆర్య, అంగ్లో-మొంబు విద్యార్థులందఱును, వైద్యకళాశాల, లా కళాశాలలందఱు ఆంధ్రవిద్యార్థులు చాలవందయు వచ్చి, కీర్తి శేషుని యెడల భిన్న మభిప్రాయ గౌరవముల వెల్లడించిరి.

వెంకటరావుగారి బంధువులు ఈరాత్రి కలకత్తా మెయిలులో ఉండి నిద్రపోయెదరు.

వెంకట రావుగారు, తాను అవివాహితులు, వయస్సు 22 వ్యయము. ఆస్యహస్త్య తేసికొనుచుంటిననియు, గృహ సంబంధమును వ్యవహారవాధలన తా నాత్మ హస్త్య తేసికొనుట లేననియు, తానీహస్త్య యొనర్చుకొనుటకు కారణము భగవంతుని లొక్కనికే దెలియుననియు స్వంత దక్షుత్వతో నొక లేఖను కలకత్తావ్యాఖ్యనకు వ్రాసి తన జేబులో నుంచుకొని యుండినను. ఆజాబుసేగా అతను పినతండ్రిగారికిని, బావగారికిని చెరి యొక లేఖ వ్రాసి, తనగదియం దుంచెను. తన పుస్తకములు మొదలైనవస్తువుల నెవరెవరి కేమేమి యొసగవలసి నదియు నందు వివరించెను.

వెంకటరావుగారి విధమున ఆత్మహస్త్య యొనర్చుకొనుటకు ఇరువల మరలఁ బొచ్చిని రా మధర్మియు రాముని జూడవలెనను కోరికయు కారణముని తెలియుచున్నది. నిన్నటి దినమున పాతకాల మూసివేయబడెను. ఈ దినమునగూడ విద్యా గ్రుల కోరికపై కలకత్తా మూసివేయబడెను.

*** **

ఈ వెంకటరావుగారు ఏలూరువాస్తవ్యులు. కీ. శే. సాంబశివరావుగారి కుమారుడు. 20 వత్సరములుండును. యశ. ఎ. పరీక్ష వ్యాసులయి బి. ఎ. మదరాసు లయోలా కళాశాలలో చదువుచున్నాడు. ప్రపంచముమీద విరక్తి పుట్టి మొన్న రాత్రి 9. 30 గంటలకు "వల్లపడ" కోడంబాకం స్వేదములను గ్రహమును సంశయమిగాగా పండుకొనినను. (ట్రైయిక్ మాడక యే వెల్లినది. శరీరము తునుకలుతునుకలుగా అయినది. తలకాయ ముక్కలు ముక్కలు అయి కనుగొనుటకు పిలువకుండు లాగున తొలగిపోయినది. 2 కాళ్లు తొడలలో తెరిపోయినది.

పోలీసు ఇన్స్పెక్టరును పరిశీలించు తుడు చావలేనని యిట్లు చెప్పినది ఉత్తరము నాగ్రహు వారినది గదిలోనికి పోయినాడ వారి బహుగారికి వినతండ్రిగారికి గృహస్థులు ఉత్తరములు రెండు వ్రాసియున్నవి. శివమునింకను జాగ్రత్తలో నుంచినాము. తండ్రినార్లు వారిబంధువులకు పంపిణాము. ఈతడు గొప్పవైద్యుడు. బ్రహ్మచారి. గొప్ప ఆస్తిపరుడు. ఏలూరులో నొక మేడయు, భీమవరంలో యొకభవంతియు 100 ఎకరముల పొలమును గలరు. ఈతని వృత్తాంతము తరువాత తెలియబడినను. ఇచ్చట ఏమి వ్రాయుటకు ఏమియు తోచుటలేదు. నాకు చాలా మిత్రుడు. ఆర్థ్యకాలేజీ, రాజమండ్రిలో మేమ యశ. ఏ. చదివినాము.

నంబూరు త్రివిక్రమ ప్రసాదరావు.

లాహూరు హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి

సెలవులను కాశీరమందు గడపుటకు వెడలిరి లాహూరు, జూలై 28:—సెలవులను కాశీరమందు గడపుటకు లాహూరు హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి యగు సర్ సాహిబుగారు లాహూరునుండి వెడలిరి. పెక్కు ప్రసిద్ధ పురుషులను న్యాయమూర్తి జాఫరు అలీగారును కైలస్వేషనుకు వచ్చి సర్ సాహిబుగారిని సాగవంపిరి. (ఆ. ప్రె)

కార్యరేషను క్రొత్తకమిషనరు

డి. బి. కె. వెంకటరావుగారు నాయకుగారు, రిజిస్ట్రేషను ఇన్స్పెక్టరుపదవి విడిచి, మదరాసు కార్యరేషను కమిషనరుపదవిని 27 వ తేదీన స్వీకరించిరి. వారి జీవితస్థగము గూర్చి యిందుక. డెలువనలసియున్నది. సైనికులుగా ఘనతాం చిన వంశమునం దుచ్చవించి, వోలీయకాలేజీలో విద్యార్థి పాండు గలగు ఉన్నతగౌరవము, "సత్సేన రస పతకము" బహుమతిని పొంది, తన ఉద్యోగమునందు గూడ అట్టిఘనత గాంచెను. గుడివాడ తాలూకా మొడకొండపేటకు ఉద్యోగమున ప్రవేశించి, సబు మే జిస్ట్రిటు గను నుండి ఏ ట్రేటు సందు ప్రభుత్వ ఏజెంటుగను, లాండు రికార్డు తాజీల్దార్గను, పితాపురం సంస్థానమునందు రిజిస్ట్రార్ ఆఫీసరుగను, స్వేషలు ఆస్పెక్టులు పెటితోమెంటు ఆఫీసరుగను, స్వేషలు పెటితోమెంటు ఆఫీసరుగను, లాండు రికార్డు ఆఫీసరుగైనట్లు; బళ్లారి ఆఫీసరుకల్ప గుగను పనిచేసి మెప్పునడసెను. వీరు వ్రాసిన "చెయిను సర్వేమాస్టరు" పెక్కుపుస్తకముజేసి దేశభావలలో గూడ ప్రచురించిరి. ముత్యసంస్థానమునందు పేషెంటు వసూలు కాకుండు నున్నపుడు ప్రభుత్వమునారి ఏజెంటుగ నియమించబడి, ప్రాంతము నకు గూడ తెలిసిం చి పని చేసి సమర్థతజూపెను. స్వేషలు పెటితోమెంటు ఉద్యోగిగనుండి చాల మార్లు తెచ్చిపెట్టెను. రీపెటిటుమెంటునకుపూర్వము శేయు రీ సర్వేయర్ తి చే సెను. సర్వే రిజిస్ట్రార్ రిజిస్ట్రేషను, లాండు రికార్డు రెక్కల మార్పుపనులను ఒక్క క చేసి క్రిందనే చేర్చి సర్వేకాళి భర్తులను తగ్గించెను. అదివరకు చదరపు మైలునకు రూ. 300 లేక 350 యున్న వ్యయము రూ. 25 లేక రి కు తగ్గెను. శాస్త్ర ప్రభుత్వమువారు నియమించిన లాండు రిజిస్ట్రార్ సంఘమువారు శాస్త్ర వచ్చినపుడు యితన ప్రవేశ పెట్టిన పద్ధతిని కడుమెచ్చుకొనిరి. లాండు రిజిస్ట్రార్ పెట్టమెంటు మిల్లునుగూర్చి విచారణ సంఘమునందు సభ్యులుగ నియమించబడుటబట్టియే వీరి కావించయమం. దెంత జ్ఞాన మున్నదో వెల్లడి యగుచున్నది. వీరి శ్రమకు తన బహుమతిగా వీర భక్తివిద్యాస ములకు మెచ్చుకొని ప్రభుత్వమువారు 1922 సం॥ రిజిస్ట్రేషను ఇన్స్పెక్టరు జనరలుగ నియమించిరి. బళ్లారిలో కల్వెర్తుగా కొంతకాలముండి యా మని వారణాశ్రమ లం దొనర్చిన ఘనమైన సేవకు మెచ్చుకొని ప్రభుత్వమువారు 1923 సం॥ దినాను జూమారు దిరుదు శోషంగిరి. తన విధి నెరవేర్చుటతో బాటు ప్రజల సంతుష్టిపరచుటచే శ్లాఘిప్రజలు వీరికి 'పెదలకు తండ్రి' యని గౌరవించుచుండిరి.

రిజిస్ట్రేషను అధికారి

రిజిస్ట్రేషను శాఖయందు వీరున్న పుటిపరిశీలకులను నివృత్త పారబుడితో రిలీకించిన యడల వీరొనర్చిన మంచి కార్యము లన్నియు తమంత నవియే వెల్లడియగును. ఆ శాఖయందు ఆవి నిలిచి తొలగించుటకై వీరు తన ఆశోగ్యమైన లక్ష్యముజేయక తిరిగి యొనర్చినమేలు విద్యావిహీనులకు రైతులకుగూడ దేయును. తన ఉద్యోగులు చేయు ఆ నాచారము లను ప్రభుత్వము తొలగింపలేనియడల ప్రజలకు దానిపై గౌరవము పోవునని నమ్ముకముగలవాడగుటచే తత్కాళోద్యోగులందు తప్పిదములను హితార్థుగబోయి ప్రభుత్వాని శిక్షించుచు తనకట్టుదిట్టము జూనర్చెను. అజ్ఞానులకు ప్రజల లనవరముగా ధనము గోల్పోకుండ జేయవలెనను దేశభిమానము గల్గుటచే అప్పడప్పుడు లంకాకాండి ఉద్యోగులను కళింకముగ శిక్షింపవలసినవాడ య్యెను. రిజిస్ట్రేషను శాఖయందు న్యాయము దొరకుచున్నరన్న ఆఖ్యాతి యితనికి చెందును. ఈవిషయమున మదరాసు కానన సభ్యులు గూడ సభలో నొకసారి ప్రశంసించియుండిరి.

రిజిస్ట్రేషను చేయించుకొను ప్రజల పొకర్కాల్లమై ప్రభుత్వమువారిచే అచ్చటచ్చట నూతనక చేరిలను స్థాపించజేసెను. గ్రామములకు చేరువగానుండునట్లు సబ్ ఆఫీసుల అధికారసరిమాణముల నూర్చెను. కొన్ని కెలలో పని ఆశ్చర్యముగా నుండునపుడు జాయింటు సబ్ రిజిస్ట్రేషనులను తాత్కాలికముగ నియమించున క్షేత్రరచెను.

అన్నిటికన్న ముఖ్యమైనదేమన, రిజిస్ట్రేషను శాఖలో రికార్డులన్నిటి (ఇండెక్సు) సూచిక తయారుజేయువిధము. ఒక శక్తికే ఆస్తివిగూర్చియుండు శాస్త్రమెంటులన్నియు ఒకే సారి దెలియు నట్టి సూచిక ను తయారు జేయ యోర్చుటజేసెను. ఈ విధానము ముప్పైయేండ్ల క్రిందట 1811 లి. శ్రీనివాసరాఘవయ్యగారి కాలము నాటినుండి విచారించబడు శాస్త్రముగారి రిజిస్ట్రేషను సార్థకమునకునచ్చెను.

ఈ విధానము, రిజిస్ట్రేషను శేయువారి కవసరమును సమాచారము- ఏ ఆస్తిపై నెన్నితగాయదాలు యెట్లు మారినవి. ఒక్కసారి జాడగనే తెలియునట్లు చేర్చడినది. గవర్న మెంటు గ్రయుత్వార్థి గ్రామములలో సర్వే ఆయన భూములు. మునిసిపల్, యూనియను సంఘములగుల పట్టుములలో సర్వే ఆయన యిండ్లుమాత్రము యీ విధానమునందు చేరినవి. దీనివలన గ్రామములో యెంత ఆస్తిగలదో, అంతటి గ్రామముల కెంత పరపతిగలదో, ఎంత అప్పులుగలదో, ఆభూముల శిస్తులెంతో, ఆచూస్తి యెవరినుండి యెవరికి మారినదో తెలియగలరు. వీరే సుమాస్తాలకు దాని విషయమున యేమి తగాయదాలన్న వోత్తరగా తెలిసికొనుటకే గాక ప్రజలకు గూడ ఉపయోగ పడును. ప్రస్తుత మదరాసు తిన్నవెల్లి శెంగల్పట్టు జిల్లాలలో సంశ్లేష్ట క్రమగ నములు జరుగుచున్న యీవిధానము త్వరలో యితర జిల్లాలకు గూడ వ్యాపింపగలరు. దీనివిషయమున కడు శ్రద్ధవహించిన నాయకుగారును విద్యా రిజిస్ట్రేషను శాఖామంత్రిగారును యెంతయు ప్రశంసాస్థులు.

వీరిని మదరాసు కార్యరేషను కమిషనరు పదవి నిచ్చి గౌరవించుట యుక్తముగ నున్నది. ఒక యేడాది మిత్రమే రిజిస్ట్రేషను ఇన్స్పెక్టరు జనరలుగా పనిచేసిన తోడనే ప్రభుత్వమువారిని పరిపాలనా సామర్థ్యమునకు మెచ్చుకొని బహుశా రించిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

స్వరాజ్యపక్షవిజయము

నర్సారావుపేటలో స్వరాజ్యవాదియే తాలూకాబోర్డు కెన్నుకొనబడెను నర్సారావుపేట, జూలై 28:—నర్సారావుపేట తాలూకాబోర్డు సభ్యత్వపు యెన్నికలలో నర్సారావుపేట ఫిర్కాతరపున జరిగెను ప్రస్తుతము తాలూకాబోర్డున కధ్యక్షుడగు చింతలచెరువు కోటిశ్రీనివాసరావుగారికిని, స్వరాజ్యవాదియగు బెల్లంకొండ రాఘవరావుగారికిని తీవ్రమగు పోటీజరిగినది. తుదకు రాఘవరావుగారి 48 ఓట్లవచ్చుచున్నచే గెలిచిరి. చాల యుత్సాహము ప్రబలుచున్నదని గుంటూరుజిల్లా స్వరాజ్యపక్ష కార్యదర్శి జి. వి. కృష్ణారావుగారు తలచినవేరి.

విధ్యుత్ కము విను గెల్తుట

మహమ్మదీయుని చేపట్టుట బందరులో గతవారమునందు 17 ఏండ్ల బ్రాహ్మణబాలిక మోటారు డ్రైవరుగ నుండిన మహమ్మదీయ యువకునితో పారిపోవుటనుగూర్చి కొంత యలజడ కలిగినది. ఆమె పాపగ్రు అను గ్రామములో బందరుకు 16 మైళ్లదూరమున నివసించి యుండెను. తన విధనరికమునకు విసుగుచెంది ఎవరైనా యామె చేపట్టు జూచుచుండెనట. ఆ యుద్దేశముతో మేసెల రెండవవారమునందు బందరు నచ్చి యామె మహమ్మదీయుని బజారులో గాంచెను. తిన్న పోషించుకొనెమోయని ప్రశ్నింపగా ఆత నంగీకరించెను. కాని అతనితండ్రి భార్య అడ్డుజెప్పుదురను భయముచే నిరభ్యురు గలిసి పైగ్రామబాదునకు పారిపోయిరి. ఆతని తండ్రి కుమారునిగూర్చి వెదకివెదకి చివర కివారై వని జూచు మామములో పైగ్రామబాదునకు బోయెను.

ఈ లోపుగా బాలికతండ్రి తన విడ్డ మెనదరియు ఆమెనదనన్న రూ. 600 నగల నవహారించుటకై మహమ్మదీయుడు ప్రోత్సహించి వెంటగొంపోయెననియు కేసుజేసెను. ఇరువురను బందరు తెప్పించినపిదప తాలూకాపాలీసువారు అరెస్టుజేసి, యూలై 19 వ తేదీన తెలులుపై విడిచిరి. ఆస్త్రిని స్థానిక కైద్యోద్యోగిగద్దకు వయసునిర్ణయ సర్టిఫికేటునకు సంపగా ఆయన మదరాసుజనరలు ఆస్పత్రికి బంపెను. మదరాసు ఆస్పత్రి వారు ఆమె మేజరని 22 వ తేదీన తీర్మానముజేసిరి. ఈశ్వర తెలియగనే పోలీసువారు కేసువిడిచిపెట్టి ఆమెను మహమ్మదీయున కప్పగించిరి. పిమ్మట ఆకేసును మహమ్మదీయపంచాయతీ కొన్నగించగా, నామె మహమ్మదీయపతము స్వీకరించినదో నాతడు వివాహమాడవచ్చుననెరి. ఆమె యందుకు కంగీకరించి అరెస్ట్ వెండ్లాడెను.

ఉర్దూము, జూలై 28:—చాంపియనురీపు గనియందలి కార్యక్రమ సారంగంపండు నొకకొండ బ్రద్దలయ్యెను. ఎనమండ్రు కూలీలు, తక్షణమే పనిపోయిరి. అరుగురి మృత్యుశేఖరములు వైటకు దీసికొని బాబడెను. తక్కిన రెండుశతములను దీసికొని నుమ్మటకు యత్నములు చేయబడుచున్నవి. (ఆ. ప్రె.)

చెన్న పరికార్య రేషను

క్రొత్త కమిషనరు జీతమును గురించి చర్చ

ప్రత్యేక సంస్థల పాతకాలలకు పరిహారము

కార్యరేషనుపై దావా

నిన్ను చాయల్ తము కార్యరేషను సభ సమావేశమైనపుడు కమిషనరు జీతములను గురించియు, నిర్బంధ ప్రారంభవిషయ ప్రవేశ పెట్టబడిన ప్రవేశములందు గల ప్రత్యేక సంస్థలయొక్కయు, సంస్థలయొక్కయు పాతకాలలయందు చిరముగ విద్యనొసగునట్లు విధించినందులకు వారికొసగవలసిన పరిహారముల గురించియు చర్చ మగు చర్చ జరిగెను. రా॥ బి॥ బి. తదితరములకెట్టిగా రగ్య క్షతపాదించిరి. క్రొత్త కమిషనరు డి॥ బి॥ జి. వెంకటాచార్య యాచార్యుడుగారు మాడ సభయందు హాజరుండిరి.

కార్యరేషనుపై దావా

అగ్యక్షుడు సభాకార్యక్రమమును ప్రారంభించుచు తా నిదివరకు నూచించిన విషయగనే, కార్యరేషనువారు తనతో గావించుకొనిన కంప్లెక్టును భంగపరచిరి అని పించి 49 వేలు పరిహారమును కోరుచు తీగలునోటిను నంపెననియు, ఆనోటిను నకు పరిహారమును నిరాకరించుచు కార్యరేషను న్యాయవాది చే ప్రత్యుత్తరమును తయారుజేయించిననియు, ఆ ప్రత్యుత్తర మునకు సభవా రంగీకరింపవలెననియు కోరిరి.

కమిషనరు వేతనము

కె. వ్యాసరావుగారు:- ప్రభుత్వమువారు క్రొత్త కమిషనరును నియమించిరా యనియు, నియమించినయెడల సెంట జీత ముమీస నియమించిరి డెలపవలెననియు అడిగిరి.

అగ్యక్షుడు:- ప్రభుత్వమువారు క్రొత్త కమిషనరును నియమించిరి. కాని జీతమును మాత్రము నిర్ణయించినట్లు మనకు యింకను డెలపలేదు.

కె. వ్యాసరావుగారు:- కమిషనరు బోనుగారు కార్యరేషను వలె చాలకాలమయ్యెను. ఎవరి నాపదవికి నియమింప వలెను అనువిషయమును నిర్ణయించుకొనుటకే మంత్రివర్గ ప్రభుత్వమువారి కిన్ని నెలలువచ్చెను. ఇక వీరు జీతమును నిర్ణయించునప్పటి కెన్ని నెలలుబట్టుకో డెలపజాలము. జీతము చెల్లింప వలసినది ఈ సభవారు. అందుచే ఏ మా త్ర ప్ర జీ త ము భరింపగలుగుదుని ప్ర భు త్వ ము వారు ముందు ఈ సభవారితో సంప్రదింపవలెను. అట్లుగానిచో ఎంత జీతము మీద సీయంద్యోగిని పంపుచుండిరో ముందుగ డెలపవలెను. రెండును లేని సందర్భమున వ్యయమును భరింపవలసిన ఈసభవారు తమ యభిప్రాయమును డెలపవచ్చును. అందుచే "కమిషనరు వేతనము నెల 1 కి రు 2000 లకు మించకుండ నిర్ణయింపవలెనని ప్రభుత్వమువారికి సిఫార్సుజేయుచున్నాను" అను తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచున్నాను. సభవారీ ప్రతిపాదన నేకగ్రీవముగ నామోదించెదనని యెంచుచున్నాను.

డా॥ స్వామినాథుగారు, సీటి మునిసిపాలిటీల ఆక్టు ప్రకారము కమిషనరు జీతమును నిర్ణయించు అధికారము ప్రభుత్వమువారి దనియు; కమిషనరుయొక్క వేతన పరిమితి ఇదివరకే నిశ్చయించ బడియుండెననియు ఆ మొత్తమును మీర కుండ ఎంతవేతనమును నిర్ణయింప వచ్చుననియు ఇట్టి సందర్భము లందు కార్యరేషనువారు తాము చర్చించవలసిన విషయము లేన్నియో యుండగా వానిని వలె తమ కధికారములేని విషయమున ప్రభుత్వమువారికి సలహా నొసగజూచుట హాస్యాస్పద మనియు నుడివిరి.

గా॥ జి. ఎ. నరేశుగారు:- ప్రతిపాదనను బలపరుచుచు ప్రభుత్వమువారి యుత్తర్యు లెట్లున్నను కార్యరేషను వారు తాము చెల్లింపవలసిన వేతనమును గురించి తమ యభిప్రాయమును, డెలుపుట యం చెట్టితప్పును లేదని నుడివిరి.

ఆర్ మదనగోపాలునాయుడుగారు:- ప్రతిపాదనను బలపరుచుచు కార్యరేషనువారు కొంతకాలము క్రింద కమిషనరు వేతనము రు 2000 లకు మించరాదని తీర్మానించినదియు ఆ విషయమునే తిరిగి తప్పుట తప్ప ప్రస్తుత తీర్మానముందు నేరొక క్రొత్త విషయము లేదనియు అందుచేతను తీర్మానము నేకగ్రీవముగ నంగీకరింపవలెననియు గోరిరి.

ఒక సవరణ

భక్తవల్లభునాయుడుగారు:- కమిషనరు జీతమును రు 2000 లకు మించకుండ నిర్ణయింపవలెననుటకు బదులు "రు 1500

లకు మించకుండ" అని సవరింపవలెనని ప్రతిపాదించుచు, తానిది వరకు కొంతకాలముక్రింద కమిషనరు వేతనమును రు 1500 ల చొప్పున నిర్ణయింపవలెనని తీర్మానము చెచ్చినదియు కాని రు 2000 ల చొప్పున నిర్ణయింపవలెనను సవరణ అప్పు డా మోదింపబడినదియు సవరణయందు వెనుకటి ప్రతిపాదననే తిరిగి మోపుపాదించుచుంటినిగాని వేరుగాదనియు నుడివెను. ప్రజ లిదివరకే చాల భారమును పన్నుల చెల్లించుచున్నారు. వారి భారమును తగ్గించుటకు మనము ప్రయత్నించుచున్నాము కాని అధికారులకు గొప్ప వేతనముల నొసగవలసినట్లుచే మన ప్రయత్నములందు సఫలములు గాజాలకుంటిమి. అధికారుల అధిక వేతనము పొందువారి వేతనముల తగ్గించుటకు ప్రస్తుతము మంచి అవకాశము దొరకెను. సభవారు దాని నుపయోగించుకొనవలెనని గోరుచున్నాను.

హమ్మిరాజుగారు:- సవరణను బలపరచిరి.

డా॥ స్వామినాథుగారు ఈసభయమున నొక క్రిము భంగప్రశ్నను చెచ్చి కమిషనరు వేతన నిర్ణయము ప్రభుత్వము వారి అధికారములోని దనియు ఆవిషయమున కార్యరేషను వారి కధికారము లేదనియు అందుచే నీచర్చ క్రమభంగ మగునోకాదో డెలపవలెననియు అగ్యక్షుని గోరెను.

గా॥ జి. ఎ. నరేశుగారు:- మనము భరింపగల వేతన మెంతయో ప్రభుత్వమువారికి డెలపుట మన విధి. కానని నిబంధనల గురించి స్వామినాథుగారి అభిప్రాయము చాల సంకుచితముగ నున్నది. జీత విధివరకే ప్రభుత్వమువారిచే నిర్ణయింపబడి యున్నయెడల నే నీ ప్రతిపాదనను బలపరచుటకు కొంత అనుమానించెడి వాడను. కాని వారింకను నిర్ణయింపలేదు. కాన సభవారు తమ యభిప్రాయమును తెలుపుటలో నెట్టి క్రమభంగమును లేదు.

మరియొక సవరణ

డా॥ విజయరాఘవులుగారు:- "రికెక్స్ నుక్రింద మింపబడు అధికారులజీతములు నెల 1-1500 లకంటె నెక్కువ యుండరాదు" అను పదములనుగూడ ప్రతిపాదనకు జేర్చవలెనని మరియొక సవరణ సుపాదించుచు, ప్రస్తుతము కార్యరేషనువారు తమ యుద్ద్యోగులకు చాల హెచ్చువేతనముల నొసగుచున్నారనియు, సభవారు యధార్థముగా వ్యయము తగ్గింపవలెనని గోరినయెడల, ఇతర పెద్దయుద్ద్యోగుల వేతనములనుగూడ తగ్గింపవలెననియు నుడివిరి.

రా॥ బి॥ జి. వరదరాజులు నాయుడుగారు:- సవరణల నెదుర్చుచు రికెక్స్ నుక్రింద నియమింపబడిన ఉద్ద్యోగుల కొసగ దగిన అధిక వేతనములు మాత్రమే నిర్ణయింపబడెననియు అంత కంటె తక్కువ యొసగుట కార్యరేషనువారి కట్టి అటంకమును లేదనియును నుడివిరి. మిషనరు క్రింద ప మండ పెద్ద యుద్ద్యోగులకు రు 1500 ల వరకు వేతన మొసగవచ్చును. వారి వేతనములకును కమిషనరు వేతనమునకును కొంతభేద ముండవలెను. అందుచే కమిషనరు వేతనమును రు 1500 చొ॥ న గాక రు 2000 చొ॥ న నిర్ణయించుచో న్యాయముగ నుండును.

సామి వెంకటాచలంకెట్టిగారు:- విజయరాఘవులుగారి సవరణకు అసలు ప్రతిపాదనకు సంబంధించినది గావనియు అందుచే సవరణ సుపాదించుట కనుమతించరాదనియు నూచించిరి కాని అగ్యక్షుడు సవరణకును తీర్మానమునకును సంబంధము గలదని నిర్ణయించెను.

గనపాలం మొదటియారుగారు:- విజయరాఘవులుగారి సవరణ ప్రస్తుతము పని జేయుచున్నవారికి నర్తించునా యనగా నర్తించునని విజయరాఘవులుగారు ప్రత్యుత్తరమొసగిరి.

చక్రరయ్యకెట్టిగారు:- సవరణకును, మొదటి ప్రతిపాదనకును ఎట్టిసంబంధమును లేదనియు, ప్రతిపాదనపై చర్చజరుగకుండ వేరువార్గమునకు తొలగించు నుద్దేశముతో నీసవరణ దేబడెననియు ఆక్షేపించి మొదటి ప్రతిపాదనను దానియంద తలబట్టి చర్చింపవలెనని సభవారిని గోరెను. ఆసవరణను చర్చించునెడల ఉద్ద్యోగులందరి వేతనముల గురించియు చర్చింపవలసిన యుండును. ఇప్పుడది ముగియునదిగాదు. సభయం దానివిషయమువారాసన రణగుగురించి పట్టుపట్టి మొదటి ప్రతిపాదనపై చర్చసాగకుండ చేసినయెడల, ఈ నైపు న కూర్చొని న సభ్యులు తృప్తులగునుండి, తీర్మానమును బాగ్యత నవతేనైపు సభ్యుల పైననే వుండెదరు.

రా॥ బి॥ జి. వరదరాజులు నాయుడుగారు:- "ఈనిర్ణయము ప్రస్తుతవిధికారముయన్న ఉద్ద్యోగులకు నర్తించదు" అని విజయరాఘవులుగారి సవరణకు మరియొక సవరణ సుపాదించిరి.

డా॥ విజయరాఘవులుగారు పైసవరణను తన ప్రాతికూల్యమును డెలుపుచు దానివలన తన సవరణభరిత మంతయు పోవునని నుడివిరి.

బ్రాహ్మగారు:- చివరి రెండుసవరణల నెదుర్చుచు, ప్రస్తుత ప్రతిపాదనలకును, సవరణలకును సంబంధము లేదను విషయమున చక్రరయ్యకెట్టిగారితో నేకీభవించుచుంటినియు, ఇతర అధికారుల వేతనముల సమస్య చాలపెద్దదనియు ఆవిషయము నిప్పుడు చర్చించుట సాధ్యపడదనియు నుడివిరి.

సవరణలు వీగిపోవుట

అగ్యక్షుడు మొట్టమొదట, భక్తవల్లభు నాయుడుగారి సవరణను వోటునకు బెట్టగా 11 గురుకులముగను 20 మంది ప్రతికూలముగను సమ్యక్తుల నొసగుటచే వీగిపోయినట్లు ప్రకటించబడెను. డా॥ తిరువారే వ్యాస రావు గారి ఆసలు ప్రతిపాదనను వోటునకు బెట్టగా ఏకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడెను. తిరువారే డాక్టరు విజయరాఘవులుగారి సవరణ వోటునకు బెట్టగా 8 అనుకూలముగను 10 ప్రతికూలముగను సమ్యక్తుల నొసగుటచే వీగిపోయినట్లు ప్రకటించబడెను.

నూడి లే దావా

తిరువారే, మాడిలేగారు పరిహారము గోరుచు పంపిన తీగలు నోసేసినకు సరిహాగ మియ్య చక్రరేషను డెలుపుచు కార్యరేషను వకీలు తీగలుగూడెనని ప్రత్యుత్తరమును చర్చించుటకుగాను సభవా రుపసంఘముగ మారి చర్చించిరి.

పాతకాలల యజమానులకు పరిహారము

మాడిలేగారికి పంపు ప్రత్యుత్తరముపై చర్చ నుగిసినదిగా వాత తిరిగి సభాకార్యక్రమము సాగింపబడినపుడు రా. బి. జి. వరదరాజులు నాయుడుగారి క్రింద తీర్మానముల నుపపాదించిరి. "1922 కం॥ సెప్టెంబరు 28 తేదీ ప్రభుత్వమువారి యుత్తరపు నెం. 24 నందు అనుమతించ బడినట్లు, ప్రైవేటు పాతకాలాధికారులకు- గత వత్సరము వేతనములవలన సెంటరాబడించెప్పిచో అంత మొత్తమును పూర్తిగా, పరిహారమును నెలసెలకు చెల్లించుట కీ సభవారు సిఫార్సుజేయుచున్నారు"

నాయుడుగారు ప్రతిర్మానము సుపాదించుచు విద్యాస్థాయి సంఘమువారు గావించిన మరియొక తీర్మానమును గురించి యుచువారిందిరి. ఈపరిహారమొత్తమునంతను, ప్రారంభ విద్యానిధి నుండియే చెల్లించుట కనుమతి నొసగవలెనని ఆతిర్మానము ప్రభుత్వమువారిని గోరుచుండెను. ప్రైవేటు పాతకాలల మానేజర్లకొసగు పరిహారమునందు కొంతభాగమును మాత్రమే ప్రా॥వి॥నిధి నుండి చెల్లింపవలెననియు మిగిలినభాగము జనరలు రెవిన్యూనుండి హెచ్చింపవలెననియు డెలుపుచు ప్రభుత్వమువారిదివరకొక యుత్తరపును గావించియుండిరి. ఇది కానభంగకరముగ నున్నది. ఆసెక్స్ కు కార్యరేషనువారు నిర్బంధ ప్రారంభవిద్యకొరకు వెచ్చింపదలచిన మొత్తమునంతను ప్రా॥వి॥నిధిలో జనుకట్టవలెనని నిర్ణయించుచుండెను. అట్లు జనుకట్టిన తరువాత గూడ- పరిహారమునందొక భాగమును జనరలు ఆదాయమునుండి చెల్లింపవలెనని నిర్ణయించుట ఆకాస్త్రయము.

ప్రైవేటు పాతకాలల అధికారులు, విద్యార్థులనుండి వేతనముల న నూలు జేయవీలు లేక పోవుట చే పాతకాలల నిర్వహణము న క న కు ర్చు ల చెల్లింపలేక చాల అసఫలు పడుచున్నారు. కాన వారికి నెంబనే పరిహార మొసగు టవసరము. అందుచే ప్రభుత్వమువారి అనుమతి నచ్చుననకును వీరికి పరిహారములో కొంత భాగమును జనరలు రెవిన్యూనుండి వెచ్చించినను తిరువారే నామొత్తమును ప్రా॥వి॥నిధికి మార్చవచ్చును.

డా॥ స్వామినాథుగారు ప్రతిపాదనను బలపరుచుచు, కార్యరేషనువారు కొంత వ్యయము కొంత ఒక నిధి నుండి యు హరికొంత మరియొక ఆదాయమునుండియు వెచ్చించవలెనని యుత్తర జేయుటకు పనిలేదనియు, ఈ యుత్తరపులను కానములవలె గౌరవించ నక్కరలేదనియు నుడివిరి.

చక్రరయ్యకెట్టిగారు:- ఏనిధి నుండి పరిహార వ్యయము చెల్లింపవలెనను విషయమున పరిష్కరించువరకు జూలై 30 ఆగష్టు పరిహారమును చెల్లింపవలసినదిగా స్పష్టికరించుచు నొక సవరణ సుపాదించిరి.

వోటునకు బెట్టగా సవరణలోగూడ తీర్మాన మంగీకరింపబడెను.

వేల కుమందు నెల సీసా 1-కి రు. 0-4-0
ఈ నూనెను తలకురాచిన వేలు ఈజి నశించును. చరకమునకు నెండుకలకుహాని యుండక శ్చైత్రుకలు పెరుగున్న అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

బ్రిటిషు కామ స్వేల్లు కార్మిక మహాసభ

భారతదేశమునకు తక్షణము స్వపరిపాలనము నీయవలెననుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, జూలై 28:—నేడు సమావేశమైన బ్రిటిషు కామస్వేల్లు కార్మికసభకు చట్టాన్ని వ్యాపార వ్యవస్థలకు శాంతి పుష్కగా అభ్యుత్థానము జరిపించిరి. ఈసభను ప్రతిసంవత్సరము జరుపవలెనని శాంతిపుష్కగా నూచించిరి.

భారతీయులు గోరుచున్న స్వపరిపాలనమును తక్షణము ఇవ్వవలెనని తీర్మానమును గావించిరి.

అంతర్జాతీయ శాసనములనుగూర్చి చర్చించిరిగాని పర్యవసానము లేకనే ముగిసెను. ఏ తీర్మానమును జేయలేదు. ఇకముందు జరుగు సభలకు అంతర్జాతీయ కార్మిక కార్యాలయమువారి సభలకు క్రమం, కాలనీయ, సంరక్షక రాజ్యములు, మాండేటురాజ్యములకు ప్రాతినిధ్యము నిచ్చుటకు జనీవాప్రభుత్వమువారిని గోరవలెనని ఈ సభవార్యప్రాయశ్చయముచేసిన అధ్యక్షుడు తెలియజేసెను.

అంతర్జాతీయ కార్మిక కార్యాలయము మొదటి ప్రారంభమైనపుడు ఉన్నతా శయములన్నియు అంతరించెనని తోసిగారినది. ఆభావములు, ప్రభుత్వము, యజమానులే మారిపోయినది. అనేకమగు ఒడంబడికలను భ్రష్టపరచకనే త్రోసివేసిరి. ఢిల్లీభావములు మారినచో అంతర్జాతీయ కార్యాలయము వారెంతయో పనిచేయగలుగుననిరి. అధినివేశములు, సంరక్షక రాజ్యములు, ఒడంబడికలను అంగీకరించునటుల బ్రిటనుజేసినచో బ్రిటనుకే లాభముగనుండుననిరి. జనీవాకు ముందుబోవు ప్రతినిధులు క్రమంకాలనీయ సంరక్షక రాజ్యములు, మాండేటురాజ్యములకు బోవున బోవలెననిరి. ఇండియా శాసనసభల యభిప్రాయమును ఈ ఒడంబడికలనుగూర్చి తెలిసికొనుటకే ప్రయత్నించలేదనిరి. ఇండియా శాసనసభలకు ఆవకాశమునే యాయ లేదనిరి. దేశములో 1/3 వంతు సంసానాధీశ్వరుల రాజ్యమై యున్నది. అక్కడ ఇవి అమలులేవు అనిరి.

అంతర్జాతీయ కార్మిక కార్యాలయసభలు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యప్రతినిధులకు లాభముగ నుండ గోరవలెనని సభలందు వారు సమావేశమై అందును ఒకమాటగ ప్రస్తావించవలెననిరి. అందరను ఒకటిగ మాట్లాడవలెనని చామకాలు గారనిరి.

క్రైస్తవ మత ప్రవక్త సంఘసభ మహాత్ముని హితోపదేశము

కలకత్తా, జూలై 29:—క్రైస్తవ మతప్రవక్తలసభ యందు పవనంబును మహాత్ముడు హీబరు మతాచార్యుడు భారత దేశమునుగూర్చి వ్రాసిన పుస్తకములం దొకవిషయము మాత్రము కష్టముగ నున్నదని “ప్రతిపదార్థమును స్వాయతానందకరముగ నున్నది. మానవుడు మాత్రము విషసంయుతుడని నుడివిన వాక్యములు సత్యదూరములను విషయము వారి భారతమాత్ర పలననే సృష్టమయినది. క్రైస్తవమతాచార్యు లందఱును భారతీయులు దైవదూరు లనియు, వారిమతము నైతానుమండి యున్నవనించినదనియు ముందే నిశ్చితాభిప్రాయమై యీదేశమునకు వత్తురు. అదియే వానిప్రధానముగ పారపాలు. క్రైస్తవ మతాచార్యులకు నే జెప్పన దొకటే. అదేవన గ్రహణబద్ధి యుండవలయును. క్రైస్తవమతాచార్యులు తా నీదేశమున దిగిన తోడనే, యైహిక ప్రభుత్వసహాయమును బొందుచున్నాడు. ఆచార్య యదుగున తాను రక్షింపబడుచున్నాడు. నాక్రైస్తవ మతప్రవక్త సోదరులందఱును వినయభూర్వకముగ హితవేదన మీరెట్టి యువారస్వభావులయిన నేజాతికి నేవచేయదలని మీఱినటువలె వచ్చితిరో వారినుండి దూరమగుచున్నాడు. మీరు మీ మతములోని కేంద్రమును గలవిరను దానినిబట్టి మీకునులేర్పడదు. మీరు వారినుండి నేర్చు దాని క్షణమే నవసరమునచేసి నెంతవరకు నేర్చుకొని మీగ్రహణబద్ధిని జూపుదురో దానినిబట్టి మీయోగ్యతామోగ్యతలు నిర్ణయమగును.

నేను నాన్నేహితంబును నేడునదియు, వారిపూర్వ యములందు తావిత్తునని విశ్వసించునదేమన, నీదేశములలో మీరు గూడ ప్రవక్తముకావలెను. క్రైస్తవ తాను జీవించినకాలమున చాదేశీయులతో నైత్యమునది వారి యాశయస్ఫూర్తికి పాటుబడదనో యట్లే మీరును ప్రయత్నింపుడు. (అ. ప్రె.)

మదరాసు వార్తలు

జంతుహింసానివారక సంఘము:—పై సంఘము యజమాన్యముక్రింద ఎల్. సి. రామస్వామి అయ్యంగారు తేపు సాయంకాలము 6-30 గంటలకు లింగిచెట్టి వీధిలో మల్లికేశ్వరశోకలవద్ద ఉపన్యసించెదరు.

రాకపోకలు:—సి. రాజగోపాలాచారిగారు నేడు చెన్నపురివచ్చిరి. ఇండియా ప్రభుత్వ విద్యాశాఖాద్యోగ నదాము గారు, డా॥ బి. సుందరరాజు, ఫీమనీసు 4 డైరెక్టరు, రాబడిపన్ను కమిషనరు ప్రాధికారు, ఎఫ్. ఆర్. జి. జి. గారు నేడు చెన్నపురి వచ్చిరి.

చెంగల్వరాయ నాయకరు ఉచిత ఆయుర్వేద వైద్యశాల:—వేపేరిలో యీ వైద్యశాలయందు జాను మాసమున 12117 రోగులు చికిత్సపొందిరి. అందు 1916 ఇండియను క్రైస్తవులు 408 మహమ్మదీయులు, 282 అంగ్లో ఇండియనులు రోగియొక్కంటికి దివమునకు 8 పైసలు వ్యయమయినది.

ఎన్నికసభలు-ముత్యాలపేట డివిజను:—కాంగ్రెసు కిలాఫతు, స్వరాజ్యసంఘముల యజమాన్యముక్రింద తేపురాత్రి 7 గ. చెల్లుముత్త సంఘ, పగడాలవీధిలో శ్రీ బి. రా. సత్యనారాయణగారి అధ్యక్షిత్వమున బలపరచుటకై బహిరంగసభ జరుగను. ఎల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

తమిళనాడు స్వరాజ్యసంఘము:—తమిళనాడు స్వరాజ్యసంఘము సాధారణసభ గురువారము 30 వ తేదీ 5 గంటలకు మహాజనసభామందిరమునందు, మొంటురోడు, సమావేశమగును. క్రకతతా సభ తీర్మానములగూర్చి యితరవిషయములగూర్చి చర్చజరుగును.

మార్పుహోండు:—ప్రెసిడెన్సీ మార్పుహోండు సంఘము వారు ఏడు నిమిషములలో 140, 160, 180, 200 పదములు వ్రాయు ఇంగ్లీషు మార్పుహోండు పరీక్షలను ఆగస్టు 29వ తేదీన తిరునళ్ళిక్కోరి అక్కరుసాహేబు వీధిలో 21 గృహమునందు జరిపెదరు. ఆగస్టు 15 వ తేదీలోపున దరఖాస్తులు పంపవలెను.

చావగొట్టుట—కలారామను అను 30 ఏండ్లప్రాయమువాడు, తలపై కత్తితోకలిగిన గాయములచే, మోకాళ్ల దిగునను గంటతో, పంజువీరికి, కర్రతో చెబ్బలు మోపుగా పడియుండగా చెతు పట్టులో తగులుటచే ఒళ్లం తయ్య పొంగి లేవలేని స్థితిలో రక్తపుడుగులలో పచ్చయ్యపు హస్తలన కెదురుగనున్న రోడ్డుపై పోలీసు వారు గాంచిరి. వెంటనే జనరలు ఆస్పత్రికి గొంపోయిరి. కాని యీలోపు గ మరణించెను. ఆయనను యితరులెవరో చావగొట్టినట్లు తోచెను పోలీసువారు హావీదీయుచున్నారు.

తెల్లవాని మోసము

నేమ్మ వాట్సునుగారి కేసు విచారణ
ఫీస్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేట్ల కోర్టులో నిన్ను నేమ్మ వాట్సునుగారిపై కేసు విచారించబడెను. ముద్దాయి, 57 వయసువాడు. చింతాడెడెటలోని సి. ఎం. దొరస్వామిపిల్ల యనువారికి “వాట్సును ఎక్స్ప్రెస్ కంపెనీలో” స్టాండుకీపరు ఉద్యోగము వేయించెనని చెప్పి, రూ 1000 ధరావతు పుచ్చుకొని మోసగించెనని ఫిర్యాదు చేయబడెను. వివరము విదివరకు ఈపత్రికలో ప్రకటించబడెను.

ఫిర్యాది సి. ఎం. దొరస్వామి పిల్లగారిని నిన్న విచారించిరి. ఆయన ఫిబ్రవరి 5 వ తేదీన హిందూపత్రికలో వాట్సును ఎక్స్ప్రెస్ కంపెనీకి స్టాండుకీపరు, కాషియరు కావలసియున్నదని ప్రకటన పదివియించెననియు, దానిప్రకారము ఏరకాన్లు చెట్టి ముద్దాయిని జూడబోగా రూ 1000 ధరావత్తు యిచ్చిన ఉద్యోగమిచ్చించి, యామెత్తము ఫిక్సెడు డిపాజిటుగా నుంచునట్లు చెబెననెను.

సి. మాణిక్యం పిల్ల ప్రావీణ్యుడిని ఇన్ స్పెక్టరుగారు ఫిర్యాదితరపున, కె. పి. ప్రభాకరపిల్ల, బి. టి. సుందరరాజన్ గారు ముద్దాయిలరెపున వాదించిరి.

జేబు దొంగతనము - రెండేండ్లు కఠినశిక్ష:-

రాండు తానావద్ద కొన్ని వారముల క్రింద టి. పి. ఎం. సి. రైల్వే ఉద్యోగియగు డి. సూర్యనారాయణయ్యగారి జేబులో డబ్బు సంచిని మనిలాలు అనునతడు దొంగిలించుటచే ఆరెస్టు చేయబడియుండెను. ఆతడు నేడు ఎగ్జ్యూరు కోర్టులో విచారించిరి. సూర్యనారాయణయ్యగారు, తనఅల్లుని తో గలసి రాండుతానావద్ద రిక్నా నెక్కబోవుచుండగా, ముద్దాయి వానిపై నొకగుడ్డకప్పి జేబులోని డబ్బుసంచిని దొంగిలించెను. అల్లుడు వెంటబడి, కొంతదూరమున పట్టుకొని పోలీసున కప్పగించెను. ఆసంచిలో 7 పదిరూపాయలతోల్లు రూ 350 కాపుఆర్డరు నుండెను. ముద్దాయి ప్రాప్తకైదీగా గుర్తింపబడుటచే రెండేండ్లు కఠినశిక్ష విధించబడెను.

దొంగతనముజేసి గొప్ప వేలాంవేయుట

చీనాబజారులో 24 వ తేదీన దొంగతనముజేసి చేతిలో 300 తాళము చెవులతో దొరకైన దొరస్వామియాయుడు చరిత్ర వింత కథ చెలుపుచున్నది. వీనివద్ద బార్లిటోనులో 6 నెలల నుండి దొంగిలించబడుచున్న వివిధ వస్తువు లీతనివద్ద పట్టుబడినవి. చాపియను రీఫ్సు (మైసూరు) ప్రాంతము లందీ తడు గొప్ప వేలాంవర్తకునిగా మోటారుకారులపై తిరుగుచుండెను. గడియారములు, టైపురైటర్లు, కేబిల్లు, కుర్చీలు, అద్దములు ఎల్లవికల పంకాలు, మున్నగు విలువగల వస్తువులనేకము యీ తమ వేలాముజేసి విక్రయించుచుండును. మార్చిమాసమునండి బార్లిటోనులో జరుగుచున్న దొంగతనములన్నియు దొంగతాళములతో లీయబడుచున్నవేగాని, తలుపులు పగలగొట్టి గాదు.

20 వ తేదీన తంబుచెట్టివీధిలో 2 గానులైట్లు 2 సిలెండరులు దొంగిలించబడినవి. ఈ కుపీరయ్యను పబ్లిక్ ఇన్ స్పెక్టరు సయ్యదుగారు, నెల్లూరు స్టేషన్లో నవి “ఎ. ఆర్. డి. స్వామి” వద్దనుండి చాపియను రీఫ్సులోనున్న నాదమునినాయుడుగారికి పార్సీలురూపమునపంపబడుచుండగాగాంచెను. ఆరెంటిని ఫిర్యాది తనవిగ గుర్తించెను. ఇంకను విచారింపగ యిట్టివస్తువు లనేకము ఆపై విలాసమునకు ఆస్వామి చేతనే పంపబడుచుండినట్లు తెలిసెను. సయ్యదుగారు చాపియను రీఫ్సుకు బోయి అచ్చటగొల్ల పల్లియను గ్రామములో దొరస్వామి, ముద్దాయి పెద్ద వేలాంమందిరము స్థాపించినట్లు తెలిసికొనెను. తానమ్మి వస్తువులకు నగదు రేపీడు లిచ్చుచు, లెక్కలను సరిగా వ్రాయుచున్నాడు. అట్లు విక్రయింపబడిన వస్తువులన్నియు దొంగ సామ్యుగా సయ్యదుగారు పట్టుకొనిరి. అట్లు రూ 5000 విలువగల సామానులను పట్టి తెచ్చెను. ముదాసులో ముద్దాయి యింటిలో రూ 500 విలువగల వస్తువుల పట్టుకొనెను. అవన్నియు వాని అధికారులచే గుర్తింపబడుచున్నవి.

గ్రంథస్థికారము

జీవధనరక్షణి—జీ రంగయ్యనాయుడుగారిచే రచింపబడిన “జీవధనరక్షణి” యను గ్రంథమును వందనములతో నందుకొంటిమి. పశువులశాస్త్రములు, తన్నివారణపర్వతగూర్చి సుబోధకమగునాంధ్రభాషలోయీ గ్రంథము రచియింపబడినది. ఇది రయతులకు మిగుల నుపయోగకరముగ నుండగలదు. ప్రజలకు సామాన్యముగ సంభవించు వ్యాధులనుగూడ చికిత్సలును చింపబడినవి. గ్రంథకర్త సివిల్ వెటర్నరీ శాఖోద్యోగియగుటచే, ఏరు నూచించిన చికిత్సలు అనుభవజన్యజ్ఞానముపై నాధారపడియున్నవని కనుగొనవచ్చును. ఇందు సిద్ధాంతములు లేక, కేవల ఆచరణ యోగ్యముగు సాధనలుమాత్రమే వివరింపబడినవి. అందుచే ఈ గ్రంథము కెల్లరును పఠించి, లాభము పొందగోరెదము. గ్రంథము నెల రు 1-4-0. నలయవారు జీవధనరక్షణి ఆఫీసు, గూడూరు, నెల్లూరు జిల్లా యని వ్రాసిన బడదుగలరు.

మలేద్విషములకు బోవు ఓడలు

నాగపట్టాము, జూలై 29:—బ్రిటిషుయిండియా స్టేటు నావికాదళము కంపెనీవారి మధ్య మలయాద్విషమునకు బోవు ఓడలు ప్రతివారము పోవుట కేర్పాటుచేసిరి. దానిని మఱుదిసివేసి యిప్పుడు వెనుకటివలెనే పక్షమునకొకసారి పోవుపద్ధతి నుంచిరి. దానికి గారణమేమనగా నిదివఱకు గాలిప్రమాదమునకు భయపడి యెక్కువమంది ప్రయాణికులను దీసికొని పోలేకుండే దివారు. ఇప్పుడు భయము తొలగినది. కావున నెక్కువమంది ప్రయాణికు లొక్కయోడలో ప్రయాణము చేయవచ్చును. కాన నీమార్పు చేయబడినది. (అ. ప్రె.)

భారత సైనిక కళాశాల సంస్థాపకోప

సంఘము

పండిత నైహాగారి సభ్యత్వము

ఆక్షేపణలకు సమాధానము

అలహాబాదు, జూలై 27:—పండిత మోతీలాలు నైహాగారిని యనోసియే టెడు పత్రికా ప్రతినిధి సంపర్కించి, తాను స్నేహసంఘము పనిచేయుటనుగూర్చి ప్రాంతవపత్రికల యాక్షేపణలనుగూర్చి యెడైన ప్రకటన నీయవలెనని యనుగూహించి పండిత డియలనుడిచెను.

పండితుని సమాధానము

“సంగతిసంబంధము తెలుగక బహుమియవారికి సమాధానము జెప్పి కాలము వృథావుట్లు వ్యాయముగాదు. స్వరాజ్యవాదికాని, తిదితరులు కాని కేంద్రకాసనసభలోని స్వరాజ్యపక్షమువారి విధులు, కేంద్రకాసన భారత సైనిక కళాశాలను గూర్చి జరిగినవిషయము గత సంవత్సరానికి నేనిప్పుడవలెదలినదానియొక్క క్రేయస్వభావముగలదు. కాని నీవు ప్రశ్నించుచున్న గాన సూత్రప్రాయముగా చెలువుచున్నాను.

స్వరాజ్యపక్ష సూత్రము

మా పక్షముయొక్క విధులనే సహాయముగాగోని ముఖ్యులను మోసపుచ్చుటకు ప్రభుత్వము చేయు ప్రయత్నములను దెలిసి కొనునంత పరిచయము మాకును సభలలోగలిగినది. మాయొక్క సూత్రవిధాన మేవనగా సహాయము ననుసరించి పరిశీతుల గమనిక నవలంబించుటయే. జానుసభలకేమేము నిర్ణయించుకొనిన, యువసంఘమునందు సభ్యత్వ మంగీకరింపఁగూడదను నియమమును మార్చవలసియుండునని గ్రహించితిమి. కావుననే సంఘమువలె ముప్పాతికపాఠేదేని యువసంఘమునందు పనిచేయుట కంగీకరించినది; అ మా గ క ను ం దు ం డు ట వ ల న లాభముగలవని యూహించుటో నాసంఘమున పనిచేయుచున్నది సవరణను తీర్మానమునకు జేర్చితిమి. ఆనవరణ 1924 వ ఆగస్టు నెలలో కలెక్టరేట్ జరిగి యభిలభారత స్వరాజ్య పక్షమువారిచే నామోదంబుచేసింది.

నేనాసభ్యత్వ మంగీకరించుట

వచ్చే నిష్ఠా సభలలోగా కేంద్ర కాసనసభయొక్క స్వరాజ్యపక్ష సభ నుండుటకు మీరేక పోయినదిగాన నేను స్నేహసంఘమునందు సభ్యత్వ మంగీకరించు విషయము స్వరాజ్యపక్ష కార్యనిర్వాహకసభ సభ్యులందుంచితిని. ఏలన వారు రాష్ట్రీయ కాసనసభలందు, కేంద్రసభలందు గూడ స్వరాజ్యపక్ష సభ్యుల వైసభికారముగల వర్గముగాన వారయెదుట నుంచితిని. ఆసంఘము ప్రభుత్వ మేర్పాటుచేసిన సంఘమునందుట స్వరాజ్య పక్షమునకు లాభకరమనియు, వచ్చే ఆగస్టులో కేంద్రసభస్వరాజ్యపక్ష సభవారి యాహ్వానమును బడయగచ్చునని యేకాభిప్రాయమై, దానయందు పనిచేయఁగోరి. ఆవిశ్మయమును నేననుసరించితిని. నాసభ్యత్వము దేశబంధుని ఘోషపురము యువస్వాసమునకుగాని, బుక్కి-మోడ్డు ప్రభువు ప్రాంతాధ్యక్షస్వాసముతోగాని యెట్టిసంబంధమును లేదు. ఈసంఘమునకును, మజ్జిమున సంఘమునకు నెట్టి సామ్యమునులేదు. ఈసంఘనియములు లుకూడా నాసంఘమువలెనే సంపదితములనుటవ్యాయముగాదు. సైనిక విషయములు కీ॥ శే॥ డ॥ సేనాధిపతి వచనముతోఁగాని ప్రస్తుత ప్రాంతవపత్రిక వచనములతోగాని నాకట్టిసంబంధమును లేదు. సంఘము తిగురుచేయు నివేదికపై ప్రభుత్వ మవలంబించు నిర్ణయములతో గూడ నాకుపనిలేదు. నాకుఁగాన లిసిన దొక్కటే. ఇప్పుడు సంఘమున కుంచబడిన మరతుల ప్రకారము ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యములను గమనించుచు నాదేశీయులు యభిప్రాయమును, వారికోరికలను జెల్లించుటకు వీలున్నదా యనువిషయము మాత్రమే నాకుగావలయును. అట్టికార్యమును చేయుటకు లేనినటులే ఎడతులున్నవని నాకు పూర్తిగా నశ్యకముగలదు. ఇంక మిగిలినదానికా స్వరాజ్యపక్ష మెప్పుడును ప్రభుత్వము నాధారపడి యుండలేదు. పై సేమీయవలయునో యది యాపక్షమే నిర్ణయించుకొనును. మేధావులందఱును తీవ్రముగ నాలోచించి స్వరాజ్యపక్షముయొక్క లోటులనుగూర్చి సలయనంత వ్యాఖ్యానము గావించవచ్చును. స్వరాజ్యపక్షము మాత్ర మెట్టి జంకునులేకుండ నిశ్చలబుద్ధితో తనమార్గమునుబట్టి మధ్యగోతులందు బడకుండ జూచుకొనుచు బోవును. కాని సంస్కరణము లన్నిటిగూర్చి విచారించుటకును, ప్రత్యేకముగ నొక్క సంస్కరణమునుగూర్చి విచారి

బొంబాయి నేతయంత్రముల

దుస్థితి

ప్రభుత్వ నిర్ణయము ప్రస్తుత దుస్థితికిఁ గారణము

కూలీ నూటికి 11½ వంతున తగ్గించుటకు

నిశ్చయించుట

బొంబాయి, జూలై 28:—బొంబాయి వర్తకసంఘము వారిచే తమ సభనుగూర్చి ప్రకటించిన నివేదిక యిట్లు చెలువుచున్నది.

“సెప్టెంబరు 1 తేదీనుండి పారిశ్రామికలకు మోహనా రకభృత్యముక్రింద నిచ్చు నూటికి 70 లేక 80 వంతు నుండి 50 లేక 60కి తగ్గించుట కనఁగా మొత్తపు భృత్యమందలి నూటికి 11½ వంతున తగ్గించుటకు నిశ్చయించిన సభకు బొంబాయిలో నే యంత్రముల కట్టి సలహా యాయబడినది, యాయంత్రముల ప్రతి నిధులందఱును నచ్చిరి. యంత్రాలయముల స్థితి యభివృద్ధికి వచ్చినచో వీలయినంత ద్వారలో నీ తగ్గదలను మఱుల పూర్తి చేయ ప్రయత్నముల సలహాబడినది. ఈ తీర్మానమునకు అగ్గత్యంబంబ యన్. యన్. వాడిగూగారు ప్రతిపాదించుచు, గత 8 మాసములనుండియు యంత్రాలయధికారులు ప్రభుత్వమునకు జేసికొనిన వనవులు, విస్తృతములు సలహాలు నిష్పలమగుటయే గాక నిరాదరణముగూడ బడసెను. యంత్రములకు ప్రతివైన యెక్సైజుపన్ను దీసివేసిగాని, తిదితర మార్గములవలనఁగాని సహాయముచేయుటకుఁ గోరినవన్నియు నిష్ఫలములయైనవి. సంఘము ఛాన్సెల్లరుగారితో రెండు ముఖ్యముల సలహాలను గూర్చి మాటలాడెను. ప్రతిపై ఎక్సైజుపన్నును దీసివేయుట, రెండవది దేశములనుండి దిగుమతియగు 30 వ శాతముకంటె తక్కువ యగుట; బట్టవైసెనను హెచ్చు దిగుమతి చేయుట. ఈ రెండును యంత్రముల దుస్థితిని బాపుట కుపయోగపడునని నూచింపబడెను. కాని ప్రస్తుతము రెండు సలహాలూడఁగా ద్విక్కుగారి బుద్ధియంతనాచరణీయమనియే దోచెను. ప్రభుత్వము దిగుమతిసరకుపైగూడ పన్నునుదీసివేయగల యార్థికసంపదకు వచ్చినఁగాని మన ప్రాంతవ పరిశ్రమల కట్టి సహాయమును జేయ రని సంఘమునకు దోచుచున్నది.

ప్రస్తుతమున్న స్థితిగతులు సంపూర్ణముగ నాలోచించి కార్యకలను యంత్రాలయధికారులను ట్టేసు మాలోచించి సంఘము ప్రస్తుతము భృత్యులందు నూచించిన తగ్గదలచే, తక్కువకాలము పనిచేయుచుండుటె నవచ్చునని యూహించుచున్నారు. కాని యేయంత్రాలయధికారులైన భృత్యములను వర్గించుట, తక్కువ కాలము పనిచేయుచుండుకే గోరునో నట్లు చేయుట కభ్యంతరములేదు. సంఘమునకంతకు మాత్రముట్టి సలహా నీయరని వాడి గూగారు నుడివరి.

తాతాకంపెనీ ప్రతినిధి య్. బి. సక్లత్వాలాగారు, టర్నరు మారిజనుకంపెనీ ప్రతినిధి కన్నింగహముగారు, తక్కువ కాలము పనిచేయుచుటే క్రేయస్కరమనిరి.

ప్రస్తుతము జీతములందు తగ్గదల నూచించుటవలన బట్టల ఖరీదుతగ్గదలనియ, కాని తక్కువకాలము పనిచేయుటవలన ప్రతి పానుబట్టు 3/8 అజాలు హెచ్చునని సకలత్వాలాగారు నుడివరి. ప్రస్తుతమున్న దురవస్థకు ముఖ్యకారణము తయారయిన బట్ట మిగులుటయే. అదియును వర్తకలవద్దగాక యంత్రములందే మిగిలినది. తాతాకంపెనీవారు తక్కువకాలము పనిచేసి వారి వద్దనున్న సరుకు తగ్గదలకు సంతోషింతురు. నిలువ వర్తకలవద్ద గాక యంత్రములందే యుండుటచే నీచిత్తు తుస్థించినది. దానివలన బట్టలఖరీదు ప్రతికోజు తగ్గదలమును. అందువలన కొనువారు సందేహించుచుండురని సక్లత్వాలాగారు నుడివరి.

బానికన్యాయుడు సమాధానమిచ్చిన పిమ్మట భృత్యములను వర్గించు తీర్మాన మేకగ్రీసముగ సంగీకరింపబడెను.

(అ. పే.)

చుట్టుకును గలభేదమునే గ్రహింపఁజాలకుండు రని చింతగనన్నది. ఈప్రత్యేక సంస్కరణము ప్రాంతపుల సైనికశిక్షణ నిచ్చుటపై యున్నది. అది మనదేశమున కత్యంతావసరమయినది. దేశమును సందర్శించుకొను శక్తిగలవారలను తయారుచేయు నట్టి యాసంస్కరణమే ప్రముఖమైనదని నాయూహ. పదిమంది గవర్నరులను సంపాదించుటకంటె నొక్కసైనికుని తనదేశమును రక్షించుకొను శక్తిగలవానిని తయారుచేయుటయే క్రేయస్కరమని నాయూహ. ఏపక్షమునకు జేరినట్టి సైనికబృందము సభివృద్ధిచేయు మార్గములకు సహాయపడుటయే కర్తవ్యమని నాయూహ.

(అ. పే.)

వాతావరణస్థితి

1925 సం॥ జూలై నెల 29-వ తేది బుధవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధికోష్ణము	గత 24 గంటలలో అత్యల్పోష్ణము	గత 24 గంటలలో వర్షము	జూన్ 1-న తేదీనుండి వర్షము	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు కురియు మొత్తము.
గోపాలపురం	79.7	75.1	0.40	12.21	44.96
విశాఖపట్టణము	82.7	77.1	...	6.68	87.09
కాకినాడ	84.6	75.1	0.08	20.19	89.09
మచిలీపట్టణము	86.5	76.4	0.06	10.28	41.59
కర్నూలు	86.7	78.6	...	6.48	26.01
బళ్లారి	89.5	75.8	...	0.80	20.51
కడప	92.6	77.6	...	5.42	31.23
నెల్లూరు	93.9	79.4	...	4.03	87.98
మద్రాసు	95.0	77.3	...	3.50	50.74
కడపూరు	93.1	77.2	...	8.64	52.94
నీలయ	94.4	74.2	...	4.75	39.30
కోయంబూర్	88.6	68.5	...	3.12	22.29
తిరుచునావల్లి	99.5	78.0	...	4.40	83.18
నాగపట్టణము	97.2	78.8	...	1.04	54.98
మధుర	95.5	74.9	...	2.56	88.58
పాంబన్	88.5	78.7	0.04	0.15	37.00
తిరునల్వేరి	1.64	28.31
తిరువేల్కాయ	82.8	75.2	...	12.26	64.51
కొచ్చిన్	84.9	75.0	0.06	37.91	114.51
కాలికట్టు	86.3	72.5	0.38	71.29	117.16
మంగళూరు	85.9	73.1	1.55	82.83	125.68
బెంగళూరు	79.5	64.7	...	4.86	35.37
మేర్కాతర	68.0	61.2	0.30	68.54	125.46
కొడెకనాల్	63.4	50.2	...	10.38	62.18

సర్కారులు:—గోపాలపురంలో 0.40" వర్షించెను. కాకినాడ, మచిలీపట్టణములో చినుకులుబడెను పగటివేడిమి 4½ నుండి 7½ డిగ్రీలు తక్కువ. గోపాలపురంలో 3½, కాకినాడలో 3 డిగ్రీలు రాత్రివేడిమి తక్కువ.

చిక్కె:—మేఘములు దట్టముగనున్నవి. కర్నూలులో పగటివేడిమి 4 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:—మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. శిరోష్ణస్థితి మామూలు గనున్నవి.

రాజధానియందు చాలవరకు వాతావరణము బాగుండవచ్చును. పడమటితీరమున మరితరచోట్ల స్థానికచినుకులు బడవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. యు. సాపూరు,

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

యేల ప్రకటన

జి. నారాయణ శెట్టికి సంబంధించిన యిస్సాలో వెంటు సంబంధములో (పిటిషన్ నెం 172/1923). అఫిషియల్ అసైని ఉత్తరువుమేరకు 1925 సంవత్సరం ఆదివారము ఆగస్టునెల 2 వ తేది 8 ఘంటలకు కావలి గ్రామం మునిసిఫ్ చావడివద్ద యీ దిగువ కనుపరచిన నేలలు మెనర్సు డౌడ్ కంపెనీవారు యేలము వేయుదురు.

1. కావలి గ్రామంలో సర్వే నెం 342-1 నంబరు. 2. 79 పెద్దబండి 1.

ఎడ్డులు 2.

8-15 ఘంటలకు

2. కావలి గ్రామంలో పూరి యిల్లును, నివేశనమున్ను, ఇట్లు 3 అంకణములు ఫలము 20 అంకణములు.

దక్షిణహైద్రాబాదు

కేంద్రసంఘ కార్యదర్శిగారి వర్తకము

(స్వకీయవిలేఖరి)

భోసగిరి

గత గురువారము (23-2-1925) నాడు ఉదయము బండిలో నిజాంరాష్ట్రాంగ్రజుల కేంద్ర సంఘ కార్యదర్శి యగు శ్రీయుత మాడపాటి హనుమంతరావుపంతులుగారు భోసగిరిచేరి రైతులలో స్థానిక ఆంగ్లప్రముఖులును, గ్రంథాలయసభ్యులును సాగ్యకం భోసగిరి గ్రంథాలయమున ఆనాడు మధ్యాహ్నము సమావేశమయిన సభయందు నీటిబివ్వ ప్రశంసాపద్యములు జరుపబడెను

కా శ్రీకల్యాణగుప్తాచార్యుడు జగత్కీయమానప్రభా ద్యాకీర్తనాభిలషింతుండగు జగద్గుణదాసుసంధాత లో కైకారాధ్యుడు మాధవుండు రుక్మపాపీనానురాగంబునన్ సాకున్ శ్రీయుత మాడపాటిహనుమంతశ్రీనిధిక్ నిత్యమున్ నీ|| జనియించినాడనూచానసంతతిలోనఁ

గొమరారు వెలుపాలెమునయందు

ఆర్జించె మహితవిద్యాజ్ఞానసంపత్తి

దుండిగా నల్లొండవండలక్షున

ప్రభుత్వమానైజామరాష్ట్రమం దున్నత

న్యాయవాదిత్వవిఖ్యాతిఁ గనియె

ఘోరిచె మల్లికార్జునాచార్యుర

జంబులక్ విబుధులు సంస్తుతింప

గీ దానశీలుండగు నిరుపమోదాత్తగుణుండగు సమధికైశ్వర్యవంతుండగు శాంతయూర్తి సంతతానందనిశ్చలస్వాంతః డాండ్ర మాతృప్రియపుత్రుఁ డగు హనుమంతరావు

సీ ప్రబుత్వశ్రీనిజామరాష్ట్రాంగ్రజసంఘ సంస్థాపనాచార్య! స్వాగతంబు ఆంధ్రోద్యమవ్యాప్తికాధారమైన ధీ చాతురీసముపేత! స్వాగతంబు సకలభారతమహాసభ కుపాధ్యక్షభ

వ్యవహారకోభిత! స్వాగతంబు

శ్రీమత్పరమహంసాచార్య! స్వాగతంబు

పారశాలాబ్రహ్మ! స్వాగతంబు

గీ దేశభక్తాగ్రగణ్యా! సుదీప్తమాడ పాటివంశముక్తామణీ! ప్రాజ్ఞవినుత మహితగుణగేయ! శ్రీ హనుమంతరావు! భవ్యమతి! నీకు నీయదే స్వాగతంబు

సీ కర్తవ్యమును నేయగడను మింకను నైన చలముతో నిశ్చల స్వాంత వశమ తలపోయు మింకనైన తొలుతటివిజ్ఞాన ధర్మచూర్ణముల యాధార్యకలన నెరపు మింకని సునిర్మలాంగ్రోద్యమ కార్యక్రమమున నిక్మంపునేవ

కనబడం జేయు మింకను నైన సరివారి

శ్రమలకుం దెరమైన సానుభూతి

గీ|| భువనగిరిపట్టాంబ! నీపుణ్యవశేత సరుగుదెంచెను నాంగ్రోద్యమాదిగురువు సమయ మరుచెచె నిదురకున్ స్వప్తిఁ జెప్పి పరమకల్యాణ కలితవైవఱు మమ్ము! సీ ఆంగ్లూరా! కొనుం డర్శ్యాదికముల నా యాంగ్రనాయకుని వాదార్చనమున కాంగ్లూరా! పవిత్రతాతయంబులతోడఁ ప్రబుతి సల్పుండు దేశభక్తవరున కాంగ్లూరా! పరమాత్మరాగరసంబుఁ ద్రోవ నిప్పింపుఁ దా దైవమున కాంగ్లూరా! పాడు డనితరభక్తిమై నాంగ్రోద్యమస్వామి! యలఘువరిత!

గీ భువనగిరివరసా! పరిత్రాతకుసమ దామసంచయములఁ జేరఁ దాల్పు మాంగ్ర పుత్రికమ్ముగళిసీమఁ బూర్ణభక్తి సంకలిత కామ వేగ వలంకరింప

నల్ల గొండ

మోటారుద్వారా సాయంత్రము ౫ గంటలకు నల్లగొండ

చేరి మింక ఆనుప్రదిష్ట నల్లగొండప్రముఖులు స్వాగతం

భోసగిరి నీలగిరి పత్రికాలయమున పత్రికా కార్యనిర్వాహకు లందుతో జతపరచబడిన సన్మానపత్రమును సమర్పించిరి ఆంధ్రజనసంఘపక్షమున బాలికా పాఠశాలయందు బహిరంగసభ సమావేశపరచుట కేర్పాటు చేయబడెను స్థానికోద్యోగలంఠరు ఆహ్వానింపబడిరి పోలీసు నూపరింబెండెంటు గారు తమ్యాహ్వానించ వచ్చినవారికి కలెక్టరుగారి అనుజ్ఞ నుబడయుట మంచిగని ఆలోచనజెప్పిరట! కలెక్టరుగారి దగ్గరను కాపావుటచే తడవయ్యెను కార్యనిర్వాహకు లుతాహ్వానితులుగా జేయబడ కున్న సభ ఆగిపోయియే యుండును ఈసందర్భములను గమనించి కాబోలు పాఠశాలాధికారి సభ పాఠశాలయందు జగ పుటకు వీలు లేదని శ్రమిఖము సంపెను

ఎన్ని విషయములుగలిగినను కార్యసాధనమే ప్రప్రధానోద్దేశ్యము గాగల ఆంగ్లవాగ్దాయవాదులు కీ|| శ్రీ|| దోవలపల్లి రామకృష్ణారావుగారి భవనమునందు సభకేర్పాటుజేసి కలెక్టరుగారి అనుజ్ఞ ను వాగ్రూపమునబడసిరి కార్యక్రమ మారంభమగుచుండగనే పోలీసు సబుఇన్స్పెక్టరుగారు వచ్చి కలెక్టరుగారి అంగీకారము ను బడసిరి లేదో విచారించవలసినదని నూపరింబెండెంటు గారంపిరినియు లిఖితరూపకమున అనుజ్ఞ బడయనిచో వారికి సం గతి దెలిపి సమ్మతిబడయువరకు సభాచర్యజరుపుటకు వీలులేదని యు సెలవిచ్చిరి వాగ్రూపమున సమ్మతిబడసిన వత్తమానము వారికి దెలిపి వారియంగీకారము ను బొందువరకు రాత్రి 8-45 గం నిమిషములయ్యెను అంతవరకు కనిపెట్టుకొని నిలచియు న్నువారి సంఖ్య సమారు 60 వరకుండెను ఈగండరగోళమునల్ల మెల్లమెల్లగ జారిపోయినవారి సంఖ్యగూడ ఇంచుమించు ఇంత వరకుండెనని చెప్పవచ్చును “మన విద్యాభివృద్ధి” అను విషయమును గురించి నాటి సభయందు శ్రీహనుమంతరావుగారు సహజవాక్తుప్రాయముతో నుపన్యసించిరి సభాధ్యక్షుత శ్రీయుత వాసుదేవ మొదలగు గారు (సబుజిజనల్ ఆఫీసరు ఇరిగేషను) వహించిరి విద్యా విషయకోపన్యాసములం దధికారు లనవసరమైన అంతరాయములు గల్పించుటచే జనసామాన్యమునందు విద్యావ్యాప్తికై ప్రజలపక్షమున నాయకులు కృషిసేసి ప్రభుత్వమువారికి దోడ్పడుటకు వీలుగలుగదన్న సంగతి పోలీసుశాఖాధికారులు గమనించెద రని నమూనయన్నాము

* * * * *

హనుమకొండలో ఆదిహిందువుల సభ

శివశ్రీపతి బిరుదాంకితులగు శ్రీ భాగ్యరెడ్డివర్మగారి అగ్ర్యక్షుల్లేంద హనుమకొండలో జూలై ౧౦, ౧౧ వ తేదీలందు బహిరంగసభ జరిగెను ఆదిహిందూ కులనాయకులు, ప్రతినిధులు తదితరులు సమారు ౨౦౦ వంది సభారంగమున సమావేశమైరి స్వజాతివారి కష్టసుఖములను అధ్యక్షులు సుబోధకరముగ దెలిపి హైద్రాబాదులోని ఆదిహిందూ వహాసభవారి నియమానుసారము నడచుకొనఁజేటి తీర్మానములను సభవారిచే ఏకగ్రీవముగ చేయించిరి

* * * * *

శ్రీయుత మాడపాటి హనుమంతరావు పంతులుగారి

దివ్యసమ్ముఖమునకు

నీలగిరి

పత్రికాకార్యనిర్వాహకులు సమర్పించిన సన్మాన పత్రము

సజాతో యేనజాతేన యాతివంశస్సనున్నః|| పరివర్తని సంసారే మృతఃకోవా నజాయతే||

అను నూక్తిరితి ఎవరినల్ల దేశమ-భాష-మున్నగునవి అభ్యుదయమొందునో అతడొక్కడే ప్రపంచమునం దుద్భవించిన వాడని చెప్పవచ్చును

వహాళయా! ఈనూక్తి తమయెడల సార్థకపడుచున్న చి నుటయం దెంతమాత్ర వతితయోక్తిలేదు తాము నిజము రాష్ట్రాంగ్రజదేశమునకు జేయుచున్న నిష్కామసేవ ప్రపంచమున కొకింతి వెల్లడియైనను, ఆసేవాఫలితమును కనుగొనుట కితరంకంబె మాకెక్కు డవకాశములు లభించినవి తాము నిజము రాష్ట్రాంగ్రజ జనాభ్యుదయము కెటుల పాటుపడుచుండిరో, తమ కాలము, తమదనము, తమమానసమెటుల నిజమురాష్ట్ర వికాసమునకై వినియోగపడుచున్నవో మే మామూలగ్రముగ నెఱుంగుదుము దేశకాలపాత్రములగునై తింగి సమయోచితముగ మీరు జేయుచున్న సేవ కడుంగడు శ్లాఘనీయమైనది మీబాల్యము- మీబాల్యక్రీడలు- మీవిద్యాభ్యాసము మానల్లగొండయందే జరిగినందులకు మేము గర్వించుచున్నా

ము బాల్యమునుండి మీయయ విద్యాప్రియత్వము, దేశాభిమానము మూర్తిభవించి యున్నదనుట కనేక నిదర్శనములు కలవు. తామొనర్చునట్టి కృషి నే డల్లనల్లన ఫలొన్నుఖమున కేతెంచుచున్నదని గ్రహింపగలము అనేకసంస్థలు తమ సహాయమును బొందినవని చెప్పగలము ఈరాష్ట్రమునం దాంగ్రభాషలో నసమాన వైదవ్యమును, ఆంగ్లభాషయం దభిజ్ఞానమును, ఉర్దూభారసీ భాషలయందు పాండిత్యమును, మహారాష్ట్రభాషయం దభినివేశమును గడించి, మల్లికాగుచ్చుము, విధిప్రేరణము, తాత్రకాలపు హిందూవిద్యార్థులు అను మున్నగ్రంథములనురచించి, అనేకపత్రికలకు వ్యాసరాజులనువ్రాసి హైద్రాబాదునందలి దేశీయవహాసభ కుపాధ్యక్షులుగనుండి, నిజాంరాష్ట్రాంగ్రజున కేంద్రసంఘ స్థాపనాచార్యులై కార్యదర్శులై, నూతనాంధ్రోద్యమమున కుత్తేజమొసంగుచు, హైద్రాబాదునందలి పకోపకారిణి బాలికాపాఠశాలకు ముఖ్యసంస్థాపకులై, పెక్కుసంస్థలకు సభ్యులై, అనేకాంగ్ర భాషానిలయముల కమాల్యసేవ గావించి, నేటి కింకను వానికి చేయూతనొసంగుచు, కొంతకాలము నిజామరాష్ట్ర ప్రభుత్వపక్షమున భాషాంతరీకరణ కార్యభారమును వహించి, దేశభాషాసేవ కవకాశము గలిగియుకొనుట కా యుద్యోగమును మానుకొని న్యాయవాదిత్వమును స్వీకరించి, ముఖ్యముగా ప్రతిఫలాపేక్ష వీడి మానీలగిరిపత్రికా సంస్థాపనమునకు, వ్యాపనమున కెంతయోతోడ్పడి నిజామరాష్ట్రాంగ్రుల గౌరవమును గాపాడుచున్నమీరు మాకీనాడు దర్శనభాగ్యము గలిగించి ధన్యుల గావించితిరి సుగంధభరితమగు మీసుగుణపుంజములు శ్లాఘనీయమగు మీజీవితాంశములు ఆదర్శప్రాయమగు మీదేశాభిమానమును నిజామరాష్ట్రాంగ్ర చరితమున సువర్ణాక్షరములతో లిఖింపబడకమానవు తమ నాయకత్వమున నిజామరాష్ట్రాంగ్రదేశమచిరకాలములో నవనవోన్మేషము జూపునని మేము వాంఛించుచున్నాము దేశపాండ్వాలై, న్యాయవాదులై స్వలాభాపేక్షనువీడి విశేషకాలమును దేశారాధనకు వినియోగించుచున్న మీకీనాడు మేము సంతోషముతో నీవినతిపత్రము నర్పించుభాగ్యము గొగినందులకెంతయు గర్వించుచున్నాము ఈశ్వరుడు మీ కాయురారోగ్యముల ప్రసాదించి మీయాయువువ్యాప్తికిదోడ్పడుగాత! నల్లగొండ } విన్నవించు విధేయులు, 28-7-25 } నీలగిరి పత్రికా కార్యనిర్వాహకులు.

కీ|| శ్రీ|| ఉట్ల బాలకోటమ్మగారు—పందెళ్ల పల్లి

25-7-1925 లేది సాయంకాలము 4 గంటలకు ఉట్ల నాగయ్యగారి భార్య బాలకోటమ్మగారు కీర్తిశేషులైరి ఈయన (దేవాంగులు) వయస్సు డెబ్బది సంవత్సరములు ఈమె మరణ సమయమున వ్రాయించబడిన మీసందుపండిళ్లపల్లి గ్రామములో వేంచెసియున్న శ్రీ పునుగు రామలింగేశ్వర స్వామివారికి నూరు రూపాయలు ధర్మమున్నూ మాగ్రామములో నెలకొల్పబడిన శ్రీచాడేశ్వరీ వరప్రసాద విద్యానిలయ సహజమునకు కావ్యత నిధిగా రు 58-0-0 లున్నా యిచ్చి యీవీబదిమాడు రూపాయలకు వచ్చేవడ్డీప్రతిసంవత్సరము వారాపత్రికలు తెప్పించునట్లు లిఖియింపజేసెను

శ్రీ పునుగు రామలింగేశ్వర స్వామివారికి ఇదివరలో యీమెచేయించియున్న యిత్తడి రుద్రాక్షుల మంటపమునకు కొంతసామ్య యిచ్చినది అప్పటిలో యీ నూరురూపాయలు దేవాంగమహాజను లిచ్చినందువలన తిరిగి ఆ నూరు రూపాయలు యిప్పుడు చెల్లించి యీమెగారి చిరునామా యిత్తడిరుద్రాక్షుల మంటపముపై లిఖియించునట్లు పుయితవామా వ్రాయించినది ఈమె యార్చికు శాంతిగలుగజేయుగాక యని భగవంతుని బ్రార్థించుచున్నాను

వేరక గురవయ్య

మదరాసు స్థానికాజు కోర్టు

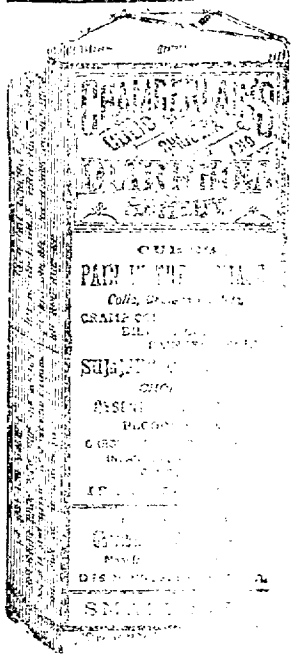
దావా నెం 3868/1925 వాది—వ దేవరాజులుశెట్టి ప్రతివాది—కల్యాణుర డొల్లపృశెట్టి పై చెప్పినవాది ప్రతివాదిమీద లెక్కాచాకి రు 159-2-4 కున్న, కోర్టు ఖర్చులకున్న, దావాచేసినందున పైదావారివ జడ్జియందర 11-8-25 తేదీన విచారణకు వచ్చును సదరుతేదీన ప్రతివాది హాజరై తెగాదాటు ఉన్నయెడల చెప్పకొనవలెన హాజరుకానియెడల యెక్కుపార్టీ గా తీర్పుచెప్పవలెను దావా కాపీ వాదినక్కిలునది సాందవచ్చును ఓ. పి. శ్రీనివాసన్ వాదినక్కిలు.

ప్రతాపక సూర్యమాతలు

మిక్కిలీపూతును సువాసనగలవి. తాంబూలములతోగాని విడిగా గాని 1-2 మాత్రలను పుచ్చుకొనిన మిక్కిలి రుచికరముగా నుండుటచే గాక, అశీర్వాదులు, వాయున, జలుబు, జ్వరము, దగ్గు, ఉబ్బసము, కలరా, ప్లేగు మొదలగు వ్యాధులను ఖండించును. పతి గృహముం దుండవలసిది. వి.పి. అ. 6. 250 మాత్రల సీ|| 0-4-0. డబ్బు సీ|| 2-8-0 పి. సి. పి. అండు కో,

ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిడేపి, నెల్లూరుగల్లా

చేంబరెన్ గారి

శూలనొప్పి

అతిసార

నివారిణి (2)

ఈ ఔషధమును

నేవించుటచే

కడుపునొప్పి, గ్రహణి

అతిసారము, శూలనొప్పి

వేగు సంబంధమైన వ్యా

ధులుమున్నగునవి అత్య

ద్భుతముగా కుదురును.

అన్ని జాగ్రత్తలో విక్రయ

మునకు దొరకును. 33

కామామృతము.

ఒక టేమాత్రం! 1 గంటకే గుణము!!

ఈ ఔషధము శుక్రధాతుబలమునకే నిర్మింపబడినది. రాత్రిపూట నోకమాత్రం దీసికొనిన ఎంతబడిన మైన శుక్లమైన నెంబునే సంపాదించుట నీయగలదు. 5 దినములు పుచ్చుకొనిన మాత్రములతో గలసి గాని మాత్రమునకు మంచు వెనుకలగాని నిద్రలోగాని పోయెడి శుక్రసప్తము దృఢముగా నివారణ యగును. మధ్య నపుంసకులు, నరముల బలము తగ్గిన వారు ఈమాత్రలనే పైకి పూర్తిగాగూడ నుపయోగించిన మిక్కిలి శక్తి నంతులు కాగలరు. అనేకులకు వాడి దృష్టాంతము చూచిన యాషధము. మియు ప్తిరసము రహస్యముగా నుండు బడును. 20 మాత్రల సీసా ర్పు, 2-0-0.

అమృతాశ్రమము, నెం. 1, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

సత్యమే మంచిమార్గము

స్విట్జర్ లెండు దేశమునందు తయారుచేయబడిన మా ర్బుగోల్డ్ గడియారములు అసలు బంగారపు గడియారములకు ఏమాత్రము తీసిపోవు- కేసులు గట్టిగా చేయబడినందున దుమ్ములోపలదూరదు. చెప్పుతగలదు. ఎంతమొరటుగ వాడినను చెడిపోవు. 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ. నూటికి 25 వంతున ధరలు తగ్గించి వున్నాము. 2284

నెం 507, నెం 18 వన్నె రోల్డ్ గోల్డ్, ఫుల్ జ్యూయల్స్, లీవర్ మాపు మెంటు క్రయం 25-0-0 650 నెం. 18 వన్నె - బ్రిడ్జి మాపు మెంటు 12-8-0 న్యూయార్క్ వాచ్ కంపెనీ, నంబూరింగ్, నంబూరింగ్ మద్రాస్. Newwork Watch Co. 35 Nambur St. Madras.

దంత శూలహరి

వెల సీసా 1 కి 0-8-0

దంతశూలకు శైత్యము, రసపట్టు, పుస్పిపన్నులు, కుళ్లిన దంతములు మొదలగునవి కారణములు. నొప్పిగలవోట దూదని మందులతో తిడిపి పెట్టిన నొప్పి వెంటనే పోవును.

రోమహరి డబ్బీ 1-కి రు 0-8-0

ఈ ఔషధమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములు తండు నిమిషములలో మొదలగు రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలుపెక్కుదు. మంటయొండదు. రోమములు రాలిపోవును. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

భీమవరము (స్వకీయవిలేఖరి)

తాలూకా బోర్డు

జూలై, 26:—ఈ బోర్డునకు నూతనముగా అధ్యక్షులు ఎన్నుకొనబడినతరువాత మొదటిసభ శ్రీయుత పెన్నెత్త బాపి రాజగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినది. ఆసభలో క్రొత్తతాలూకా బోర్డులను త్వరలో నిర్మించవలసినవనియు, జిల్లాబోర్డులను విభజనచేయవలసినవనియు తీర్మానించిరి ఇదివరలో ఈబోర్డువారు కుసుమనగ్గిరామములలో నున్న పీఠేశలింగపురకభాండారమునకు కొంతసొమ్ము ఇచ్చుటకు తీర్మానించిరిగాని అది సానిక ప్రభుత్వముచే త్రోసివేయబడి అందునుగురించి ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుగుచున్నవి. ఇప్పుడు నూతనముగా కోపల్లె, చెరుకు మిల్లిగ్రామములలోనున్న పుస్తకభాండారములకుగూడ చెరియొక రూ. 30 ను ఇచ్చుటకు తీర్మానించుచున్నారు.

యూనియను బోర్డు

శ్రీయరగల్ల కృష్ణమూర్తిగారు ఈబోర్డునకు అధ్యక్షులు లయింపబడినదియు ఎక్కువపట్టుదలతోను, శ్రమతోను పురపాలకశుభ్యమునుగురించి పనిచేయుచున్నారు. ఇదివరలో తీసివేసిన లాంతరు స్తంభములు కొన్ని తిరిగి పాతించి చీకటిరాత్రులయందు దీపములు పెట్టుచున్నారు. పూర్వపు స్తంభములన్నియు పాతించి దీపములు పెట్టించి ప్రజలయొక్కట్ల బాపుదురని కోరుచున్నారు. ప్రతిసంవత్సరము వలె పీఠులలో పైదుకావలులు త్రవ్వినను ను వ్యయపరచుటకంటె బయటనుండి నుట్టిని తెప్పించి పీఠులనుగ్గనున్న గోతులు పూడ్చించిన చాలబాగుండును. పురపాలకశుభ్యమును గురించి వీరు చేయవలసినపని అమితముగా నున్నది.

దారుణమాత్య

కడచిన శనివారమరాత్రి ఒక మహమ్మదీయ యువకుని చంపి శవమును యూరియగ్గనున్న చెర్వులో పడవేసిరి. ఆదివారము మధ్యాహ్నమునకు శవము బయట పడినది. పంచాయతీ చేయగా మెదమిద కత్తితో కొట్టినట్లుగా గాయము కనుపించినది. పోలీసువారు ఒక కుమ్మరివానిని, ఒక తూర్పు కాపును పట్టుకొని రిండుండులలోనుంచిరి పోలీసు జిల్లా నూపరెంటు, డెప్యూటీ నూపరెంటు మొదలగు ప్రెయిడికారులకుగూడ మానీషేయబడినవాని బంధువులకు తంతిపా ర్తలనంపిరిగాని వారు ఇంతవరకును రాలేదు.

ఉన్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మగారు

కారదా నికేతనమునకు ధనము ప్రోగుచేయుటకుగాను బుధవారమునా డివటు చదువేసిరి. వారు గ్రామములో ముఖ్యులను నలుగు రయిదువరకు మాత్రమే కలుసుకోగలిగిరి. ఇక్కడ సుమారు 60/- వసూలయినవి. ఆమె ఇటునుండి గన్నవరమువెళ్లిరి. అక్కడకూడ రు 10/- వసూలు కాబడినవి.

గజపతిగరం యూనియన్ ఎన్నికలు

మాగ్రామం యూనియను బోర్డు మెంబర్ల యెన్నికలు యూనుగ్గజరిగినవి. అందులో 1 వ వార్డుకు మ-రా-శ్రీ, పొట్టయరకయ్యశెట్టిగారు 2 వ వార్డుకు మ-రా-రా గ్రంథి లక్ష్మీ స్వామిగారు 3 వ వార్డుకు తమిరాన రామనాయుడుగారు 4 వ వార్డుకు మ-రా-శ్రీ, బెల్లినగుండానాయుడుగారు 5 వ వార్డుకు మ-రా-శ్రీ, తూముల పట్టాభిరామస్వామిగారు 6 వ వార్డుకు మ-రా-శ్రీ, పొట్ట అప్పలరాజుగారు మెంబర్లుగా యెన్నుకోబడిరి. అందులో నాలుగవ వార్డుకు మాత్రము ఎన్నికలు జరిగి మ-రా-శ్రీ, బెల్లిన గుండానాయుడుగారు జయము సాందిరి. తక్కినవార్డులకు పోటీలేకనే ఎన్నుకొనబడిరి. ఈ నెం 25 తేదీని సదరు యూనియనుబోర్డు మీటింగులో యిదివరకు మాయూనియను బోర్డుకు అధ్యక్షులుగా యెన్ను మ-రా-శ్రీ, పొట్ట అప్పలరాజుగారిని సదరు యూనియను బోర్డు మెంబర్లందరూ యేకగ్రీవముగా అధ్యక్షునిగా యెన్నుకొనిరి. ఈ అప్పలరాజుగారు యూనియనుబోర్డు సంబంధమై పనులు చాలాశ్రద్ధతో నెరవేర్చుచున్నారు. ఇదివరలో యాయన అధ్యక్షుడుగా పనిచేసిన మాటిసంవత్సరములలోను మాగ్రామమందలి రోడ్లు చాలవరకు మరమ్మత్తులు కాబడినవి. మాగ్రామమయొక్క ప్రజల ఆరోగ్యము విషయమై తగిన యేర్పాటులు చేయమం దెడివారు. తిరిగి యిదభాను కూడ యాయన మా యూనియనుబోర్డు అధ్యక్షునిగా యెన్నుకొనబడట చేత మాగ్రామం ఆరోగ్యదళంలోనే వుండును.

(పురవాసి)

ఏలూరు గోసంరక్షణసమితి-అన్నదాన సమాజము

ఏలూరు, గోసంరక్షణసమితికి మహాజ్యోతి పోలిశెట్టి గోపాలస్వామి, నారాయణరావు, రంగనాయకులుగార్లు యిదివరకు రు 1000 వెయ్యిరూపాయలు ధర్మం (శాశ్వత ఫండు క్రింద) యిచ్చువరకు ప్రతి సం|| మా|| శు|| 1 లు నాటికి గడ్డి క్రింద రు 75 డబ్బులు అయిదురూపాయలు యిచ్చుటకు అంగీకరించి ఆప్రకారం సాలుసంవత్సరములనుంచి యిచ్చుచుంటిరి. ఇప్పుడు తిరిగి యింకను రు 500 అయిదువందలు రూపాయలు చేర్చి మొత్తం రు 1500 లు యిచ్చువరకు ప్రతి సంవత్సరం రు 112-8-0 లు నూటపందెండురూపాయల యెనిమిదిఅశాలు యిచ్చుటకు అంగీకరించి, ముగ్గుర సంవత్సరము చేసినందుకు యిందు మూలంగా వారికి వందనములు అందచేయుచున్నాను. ఇంతటి నుంచి, వీరి ముగ్గురిని, ధర్మకర్తలుగా అంగీకరించడ మయినది. శాశ్వతఫండు యిచ్చిన తర్వాత, శాశ్వత ధర్మకర్తలుగ ఎంచబడును. శాశ్వత ఫండుక్రింద, పీఠస్థిరాస్థి కొనవలచివున్నారు. అందువల్ల, సంతకములుచేయుట కారణమయినది గాని, మరి ఒకటికాదు. బట్టలు వర్తకులవద్ద, అమ్మె అరువుగాని, నగదుకు గాని రు 100 లు నూరురూపాయల సరకుల మొత్తమును రు 0-1-0 లు ఒకఅణా పొప్పన ధర్మం యేర్పర్చి, వీరు యిచ్చుచూ, మార్గదర్శకులు ఆయోజకులన్నా వందనములు.

అన్నదాన సమాజము

గొప్పధర్మం వసూలు

(శాశ్వత ధర్మకర్తలు 22)

మ-రా-రా-శ్రీ, పోలిశెట్టి గోపాలస్వామి, నారాయణరావు, రంగనాయకులుగార్లు రు 500 లు ధర్మ మిచ్చినందున యిదివరకు వున్న యిరవైమంది శాశ్వతధర్మకర్తలకు శ్రీగోపాలస్వామిగారు ఒకరయి వున్నారు. ఇప్పుడు తిరిగి రు 1000 లు వెయ్యిరూపాయలు శాశ్వతఫండు క్రింద ధర్మం. ఏలూరు అన్న, వస్త్ర, వైద్య, విద్యాదాన సమాజమునకు యిచ్చి, శ్రీ నారాయణరావు, రంగనాయకులుగార్లు కూడ శాశ్వత ధర్మకర్తలయినందుకు యిందుమూలమున వందనములు అందజేయుచున్నాను. ఇప్పటికి యీసమాజమున 22 యిరవయి యిద్దరు శాశ్వతధర్మకర్తలు (రు 500 లకు, తక్కువగాని ధర్మము యిచ్చినవారు) వున్నారని, సంతోషముతో తెలియపర్చుచున్నాను.

ఆగడ్డు నెల్లూరునుంచి, ర బోయే శాశ్వతధర్మకర్తలకు ఒకొక్కరివద్ద రు 1000 వెయ్యిరూపాయలను తక్కువ ధర్మము పుచ్చుకొనవద్దని కొంతమంది అభిప్రాయపడుచు, మీటింగు పెట్టవలసినదిగా కోరుచున్నారు. ఏది యెట్లువున్నను, శాశ్వతధర్మకర్తలుగా నుండగోరు దాటలు, నెలరోజులలోగా త్వరలోచేరి శాశ్వతీర్తి బడయ ప్రార్థన. ఇదివరకు దఫాలువారిగ రు 20 లు యిరవయ్యరూపాయలకు, తక్కువగాని శాశ్వతఫండు ధర్మం యిచ్చివున్న మొత్తములు చెర్చియే, రు 100 లు యిచ్చవచ్చును. అసలు సొమ్ము యెప్పటికి ఖర్చుపెట్టక, ఆదానుబట్టి ధర్మము జరుగగల్గవనియు, తిరిగి ధర్మము యివ్వబడనేరదనియు ముప్పుముగా గ్రహించగోరవము.

మద్దుల వెంకటచిన్నరాజుశ్రేష్ఠి

శ్రీశివకరణ గ్రంథమాల, బరంపురం (గంజాము)

ఆయుర్వేదరత్న వి. యస్. రావు సోదరులు శిష్టకరణ గ్రంథమాలను స్థాపించుటకును ప్రాచీనాధునిక శిష్టకరణకవి పుంగవులచే రచింపబడి అమృదితమై యున్న గ్రంథములను ముద్రించి లిగ్రంథమాలలో జేర్చుటకును సంకల్పించుకొని నానిరవారు జేసిన ప్రకటన మూలమున చెలిసికొని సంతోషభరితులమైతిమి. విశాఖపట్నాముజిల్లా పబ్లికేషన్ అసోసియేషన్ స్థానీయ శిష్టకరణ సంఘమువారు కూడ ఈ జేరిటనే యొక గ్రంథమాల స్థాపించుటకు ప్రబల ప్రయత్నములు సల్పుచున్నటుల చెలియవచ్చు చున్నది. శిష్టకరణ సంఘములును, శిష్టకరణ సోదరులును ఈ మహాతరుణమును బోగొట్టుకొనక పైనుచూరించిన గ్రంథమాలలో జేర్చుటకు వలయునన్ని గ్రంథములను బ్రోగుచేసి పోరచేతనైన సహాయము చేయుటకుగాను ఇందు మూలముగా ప్రార్థించు చున్నాము.

డ|| ఆ|| జగన్నాథరావు

చుండుకునూనె సీసా 1-కి 0-6-0

ఈ నూనెను రాచిన చుండు, పొట్టురాలుట, జీల గోకుడుపుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెండ్రుకలకునాని లుగక చక్కగ తెరుగ గవు.

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1925-26 సం॥ జూలై నెల 29-వ తేదీ బుధవారము

1. ధాన్యములు

వివిధాలు	బా 1-కి	α	20 0 0	మొదలు	42 0 0	వరకు
బియ్యము	బస్తాలు					
కుసుమ తెనాలి	ప 48' గలవి	రు	14 0 0			15 8 0
నెల్లూరివి	డిటా		15 8 0			17 0 0
డిల్లి	డిటా		16 0 0			18 0 0
రాగలు	రా. 164 బస్తా	1-కి	8 12 0			9 0 0
సువ్వులు			20 0 0			24 0 0

2. పప్పుధాన్యములు

కందులు	బస్తా	1-కి	ర 205		12 8 0	13 8 0
సెనగలు	డిటా		11 12 0			12 4 0
పెసలు	డిటా		14 0 0			15 0 0
మినుములు	డిటా		15 4 0			16 8 0
ఉలపలు	ర 164		8 8 0			9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

సువ్వులనూనె	బా 1-కి		154 0 0			155 0 0
నెయ్యి	మ 1-కి		14 0 0			25 0 0
కొండాపురంపేరు సెనగపప్పుబా	1-కి		55 0 0			60 0 0
ఇలిరప్రదేశము			50 0 0			53 0 0
పేరు సెనగనూనెగానబా	1-కి	రు	186 మి.కా.నూ			182 0 0
ఆముదము	బా 1-కి		127 0 0			128 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపసుపు	బా 1-కి		100 0 0			
కూరపసుపు			45 0 0			50 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరివి)	బా 1-కి		100 0 0			110 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు	మణుగు	1-కి	రు	50,60		
కాశహస్తీపాయకట్టు						70,75
తెల్లము	బా 1-కి	రు	35 0 0			45 8 0
చింతపండు	బా 1-కి		40 0 0			60 8 0

5. ఇనుము

పట్టారకం	బా 1-కి		80 0 0			81 0 0
చదరం			80 0 0			82 0 0
రవుండు			80 0 0			40 0 0

6. లోహములు

కెండి	100 కులలి		71 0 0			74 0 0
బంగారము	ర 1-కి		21 10 0			21 12 0
సవరము	1-కి					18 6 6
ఇల్లడి	బా 1-కి		268 0 0			264 0 0
రాగ	డిటా		285 0 0			288 0 0
అస్కాచక్రైర	226 పొలి గలవి		31 0 0			31 8 0

7. రంగులు అలిజలైను

ఆవుకృష్ణము	20 ప్రిల్లు					72 0 0
నొట్టికృష్ణము	డిటా					" "
సింహం	డిటా					" "
గర్రం	డిటా					70 0 0

8. దూది

బో	పెట్టుబారున	1-కి	రు	800 0 0		
ఎల్నాడు	దూది			215 0 0		

9. నూలు

కోయంబత్తూరు	నెం 10½ పెట్టె	1-కి				7 4 0
మధుర	నెం 12½ పెట్టె	1-కి				4 12 0
పుట్టురు	యేనుగ నెం 8½ పెట్టె	1-కి				7 4 0
అహమదాబాదు	నెం 12½ పెట్టె	1-కి				7 4 0
నూశయేనుగ	నెం 20					9 8 0
జపాక్	నెం 20					9 8 0
"	నెం 40 ఏ తేలిలు	అయినను				12 0 0
నద్వాక్	నెం 24½					10 0 0
14½ క్విల్క్	పక్షి					7 8 0
నెం 20	తెన్ని సింహం	యీటె				10 8 0
నెం 22						10 12 0
నెం 12½	తెన్ని పగ్గు					8 0 0
నెం 14½						8 12 0
నెం 12½	అల్లెనన్న					7 4 0
నెం 12½	కోయిలుపట్టి					7 4 0
నెం 22½	రంగులిన					9 10 0
నెం 14½	రాదాకృష్ణము					7 4 0

పూర్ణ చంద్రోదయము

ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రిగారి

దేహపుష్టికి, శుక్రవృద్ధికి సంజీవి వెలతు 1-కి రు 16-0-0 ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

గూణములలో శ్రేష్ఠము! బజారునందలి రకములన్నిటికంటె మేలైనది!! వెలలో నరసము!!

రాజేశ్వరి

బొర కృష్ణబుచ్చి

చర్మవ్యాధులకు

వజ్రాయుధము

2194

వైనపువ్వులు, అన్ని రకముల సబ్బులు కూడ దొరుకును. అన్ని స్థలములలో ఏజంట్లు కావలెను.

ఆర్. ఆర్. సోపు అండ్ క్యాండిల్ వర్క్సు. బెజవాడ.

MAN REPAIRING TABLET "నెట్" "నెడ్" "నెడ్"

నల్లజనకత్వము, వ్యవస్థాపనము, ఆత్మీక శ్రమి సంభోగము వగైరాల
వల్ల కలిగే చిక్కిన వ్యాధి చిహ్నములకు నిష్పంశయ నివారణి.
ఇందులో (టేబ్లెట్) (ఫార్మకోమియ) బొవధగ్రంథములవల్ల బహుళపడిన
మిక్కిలి సుకమాన రుద్రాధి బలవర్ధకావధముల (టానిక్స్) ముఖ్యము
సందోహముల గ్రహించి చేర్చబడియున్నది. ఆట్టివలయుచు శుద్ధియైన యీ
"నెడ్" అను నిర్దోషధము, సజీన రసవద (Chemistry) వైద్యచికిత్స
శాస్త్రము (Therapenties)
ల విషయ చర్యలతో బయ
లపడిన నరములకు పటుత్వ
మును కలిగించు టానిక్స్
లలో మిక్కిలి శ్రేష్ఠము

Sold Everywhere

నవని సంపూర్ణముగా నమ్మదగినది.

అతిబలహీనతగా నున్నప్పుడు "నెడ్" అనునది వైద్యులగా యుపయోగించ బడునది.

ఇది యీ క్రింద కవచమునందలి కొరకును:

మదరాసు రాజధాని నోల్ యేజెంట్లు అయిన దాదా అండ్ కో. కె. మి. స్టేస్.

ఎన్. నేడ్, మదరాసు.

అశ్వన్ | అశ్వగంధిచే తయారుచేయబడిన సంజీవి.

బలహీనమైన నరములకు, దుర్బలమైన మెదడుకు, బలములేని కంఠరములకు,

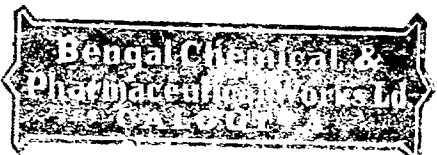
ఈ అమోఘమైన బౌషధము

శతావరి, బల, తల్మఖానా, గ్లిసెరొఫాస్ఫరేటులు, ఇతర మామూలు ఓషధులుచేర్చి
తయారుచేయబడినది. అందుచే కలిగిన దుర్బలత్వమునకు ఇది తప్పక మంచి గుణ మిచ్చును.

ఇది రహస్యమైన బౌషధముకాదు.

కావలసినవారు వ్రాసిన బౌషధము

సూత్రముకూడ తెలుపబడును.

క్లిరబలాతైలము

వాతరోగములకు వజ్రాయుధము
నంటిది. వలబారుదేశమునుంచి ప్రఖ్యా
తినిపొందిననందు. ఆంధ్రులు ఇదివరకు,
అనుభవించి యెరుగని దగుటచేత శ్రీ

ముక్త్యాలరాజాగారు బహుగ్రహము న్మయించి, తమ సంస్థానవైద్యులచే తయారుచేయించి అందరికి లభ్యమగునట్లు చేసినారు.
ఈతైలము అన్ని వాతవ్యాధులను బోగొట్టును. వనోవ్యాధిగలవారలకు, పిత్తప్రకృతిగలవారికి మిక్కిలి మంచిది. నరములకు
బలమునుగలిగించి శరీరదృఢత్వమును పెంపొందించును. చచ్చుబడిన శరీరము గలవారికి, సుఖివ్యాధులచే బాగాపడి సంభోగశక్తి
కోల్పోయినవారికి మంచిది. వాతరోగులు అనేకనుండి నీనిని వేచించి విముక్తులయినారు. సాయముభవమును. పాతవ్యాధులకు
ఇంతటి మందులేనని నమ్మకము నుదరినది. రాష్ట్రపు కోమనుగారుకూడ మెచ్చుకొన్నారనుటను బట్టి దీని ప్రాశస్త్యము తెలియ
గలదు. సంస్కారాధిగ్రహమునుబట్టి మూడువిధములుగా తయారుచేయబడినది. తాహతునుబట్టి ఏదికావలసిన వారు దానిని
తెచ్చించుకొనవచ్చును. బౌషధము వాడువిధము నుచుతో పంపబడును. ఇది వైద్యులనునకే గాక లోహకీర్తి పుచ్చుకొనుటకు
నుపయోగించును. 7 సాల్సు ఆనర్తిమైనది. 4 అవున్సులు 2-0-0. 21 సారి ఆనర్తిమయినది 4 అవున్సులు 5-0-0. 101 సారి
ఆనర్తిమయినది 1 అవున్సు 8-0-0 4 అవున్సులు 12-0-0 ఎక్కినవా రీసికొనువారికి కవిషము రేట్లు: పోస్టుఖర్చులు వేరు.

అక్షరము:

మేనేజరు, ఆర్థర సాయనశాల, ముక్త్యాల, కృష్ణాజిల్లా.

అమృతాంజనము

చక్కనిదబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్వు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్వు 6-4-0. ప్ర తియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

రామమోహనఫార్మసీ, బెజవాడ.

2198

సమస్త ఆయుర్వేదౌషధములు సరసమైనధరలకు విక్రయింపబడును. కోరువారికి క్యాటలాగు ఉచితము.

తంతి విలాసము: "బిబిటికో"

హెడ్ ఆఫీసు

బొంబాయి.

విదేశకార్యాలయములు

బర్లిన్ & హాంబర్గు.

BOMBAY BERLIN TRADIGO Co.

కాన్టెనర్స్

నెట్టెల్ కెమరాలు

హాఫ్స్ కెమికల్స్, ప్లేటులు,

కిండర్ మాన్యు సండ్రీస్ మొదలగువాటికి

ఇండియాకు, బర్మాకు, ఫోల్ ఏజెంట్లు.

అమెచ్యూర్స్

డెవలిప్మింగ్, ప్రింటింగ్,

ఎన్లార్జింగ్ మొదలగు

వాటియందు మాకు

ప్రత్యేక పేరుగలదు.

25 MOUNT ROAD, MADRAS.

1949

కాసు బంగారమునకు, సీమవెండికి, రత్నములకు పూచీ నిచ్చెదము.

మాపద్ధ పలుకముల లోలాకులు, దుద్దులు, అంటుపోగులు, చరపసరములు, పతకములు, మోపులు, బంగారమొడచెయినులు, చెయియ అక్షిగలు, వెండి కాలు
గోలులు, మిరియాలగొలుసులు, మొలతొడులు, టంబ్లర్లు, కాఫీస్టేలు మొదలగునవి తయారుగనున్నవి. భిక్షువులకు భోజన విలాసములను ప్రాయము.

కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, శనగపాటి కోటయ్య అందు బ్రదరు.

ప్రాప్తిటెల్లు:

ది ఆర్థ్రోజ్యాయ ల రి మా న్యుఫా క్స్ రింగు కం పె సి,

హెడ్ ఆఫీసు: బెజవాడ.

(4)

బ్రాంచి: 51, చైనాబజార్డు, మద్రాసు.

సరస్వతీపవర్చైన్స్ రాజమండ్రి

నూతనయంత్రములు!

మేముకము అచ్చుపనులకు సమృద్ధిగా తావు

నూతన పరికరములు!!

తెలుగు-నాగరి-అరవము-ఇంగ్లీషు-లో గ్రంథములు మొదలగునవి ముద్రింపబడును.

లేటరు హెడ్డులు
కవర్లు
క్యాపబుక్కులు

రసిదు బుక్కులు
శుభలేఖలు
ఆఫ్టోను బాకులు

పలురంగుల వాల్ పేపర్లు
చక్కగా సరసమగుధరలకు
సకాలమున ముద్రింపబడును.

1204

గ్రంథములలోని కుపయుక్తము లగు బొమ్మలు అనగా ఎంగ్రేవింగుపనులు చక్కగా తయారుచేయబడును.